

KRŠKO — Danes popoldne bo predsednik občinske skupščine Jože Rađej priredil svečan sprejem za delavce postaje milice in organov za notranje zadeve.

NOVO MESTO — Danes ob 9. uri se bo začel v Novem mestu posvet o dosedanjem sistemu varstva borcev NOV in vojaških vojnih invalidov ter predlogih za izpopolnitev tega sistema. Komisija republiške skupščine za vprašanja borcev prireja posvet za novomeško, trebanjsko, črnomajško in metliško občino.

CRNOMELJ — Odbor za organizacijo proslave ob 30-letnici vstaje sklicuje jutri, 14. maja, novinarsko konferenco v Crnomlju. Načrtujejo se, da bo dobra udeležba predstavnikov slovenskih novinarskih hiš.

PRIGORICA — Košarkarska asa Aljoša Zorgo in Boruta Basina bo predstavil manekne Miloš v soboto gostom na zabavi v domači gostilni „Pri Rudku“ v Prigorici.

NOVO MESTO — V ponedeljek proti večeru je 7-letni Slavko Kos na začetku kandidskega mostu na desnem bregu Krke prečkal cesto, ko se je z Zagrebške ceste pripeljala s fičkom Vida Marinč. Vse se je zgodilo tako hitro, da voznica ni utegnila zavreti: dečka je avtomobil zbil, na srečo pa v bolnišnici niso ugotovili hujših poškodb.

MIRNA — V torek so na Mirni ob prisotnosti predstavnikov občinske skupščine Trobnje in investitorja Kolinke iz Ljubljane zaključili tovarno za predelavo krompirja.

KOČEVJE — Razprava o ustavnih spremembah v kočevski občini se nadaljuje. V torek so o njih razpravljali v klubu odborov, jutri pa bodo še člani občinske uprave in družbenih skupščin.

BIZELJSKO — Tu bo v ponedeljek stekla potkusna proizvodnja radiatornih spojin v novoustanovljenem podjetju Kovinska galanterija.

KRŠKO — Odbori občinske skupščine v Krškem so na torko vi seji sprejeli odlok o podelitvi domicila 5. bataljona I. krajilke brigade, v kateri je bilo veliko slovenskih izgnancev.

RADULJE PRI ŠKOCJANU — Na ribiškem tekmovanju je v nedeljo 75 ribičev iz RD Novo mesto ujelo 1649 rib. Pri članih je zmagal Milan Bratož, pri mladincih pa Iztok Podergajs.

SISAK — Na tekmovanju v kegljanju za ženske v okviru XI. zleta bratstva in enotnosti sta v Sisku v nedeljo, 9. maja, sodelovali samo dve ekipi. Ekipa Ivaničgrada je podrla 1395 kegljev, Dolenjske pa 1154. Najboljša igralka je bila Karolina Tratar s 330 podrtimi keglji.

Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović in Edvard Kardelj ob 25. obletnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. (Foto: Mirko Vesel)

Slava revolucionarnemu ustvarjalcu!

V prešerno majsko radost je kanila grenka, trpka kaplja pelina: v soboto ponoči je v Beogradu v 58. letu starosti nenadoma umrl tovariš Milentije Popović, predsednik zvezne skupščine SFRJ.

Izgubili smo dragega tovariša, onega izmed najbolj odgovornih, najbolj pravičnih in najčastnejših graditeljev nove Jugoslavije. Vse njegovo delo in življenje je prevevalo globoko človekoljubje; zaoral je globoke brazde v bistvena vprašanja socialistične samoupravljavske družbe in v njeno demokracijo, v

katero je veroval in ji dajal vse, kar je znal in zmogel.

Ustavne spremembe, ki jih bo jutri ali pojutrišnjem sprejemala zvezna skupščina, nosijo v sebi tudi del njegovega srca. Sredi dela je stal in v njem omahnil; ustava SFRJ bo nosila pečat njegovega velikega, neumorno snujočega duha. Dragemu sinu naših narodov in enemu izmed prvoborcev revolucije ostaja v naših sreih topla hvala, polna ponosa in nenehno kličoče nove ustvarjalnosti, glede česar nam je bil in bo ostal vzor.

Most — samo del skupnih načrtov

Na nedeljskem zborovanju ob otvoritvi novega mostu čez Kolpo v Metliki navdušeno pozdravili govornika Mika Tripala in Toneta Tribušona — Med prebivalstvom ob Kolpi ni republiških meja

Veliko slavje ob otvoritvi mosta bratstva in enotnosti je privabilo v nedeljo, 9. maja v Metliko tisoče ljudi iz Bele krajine in sosednjih hrvaških občin. Na tribuni je bilo tudi toliko gostov — predstavnikov javnega in političnega življenja Slovenije in Hrvaške, kot jih Metlika še ni videla.

Na kopaljšču, kjer je množica s transparenti v rokah poslušala govor Mike Tripala, člana izvršnega biroja CK ZKJ, in inž. Toneta Tribušona, podpredsednika izvršnega sveta Slovenije, je bilo iz burnega ploskanja razbrati, da ljudje z vsem srcem podpirajo ustavne spremembe kot sklepe nedavne brionske seje pod vodstvom tovariša Tita.

Mika Tripalo, ki je govoril o najnovejših dogodkih v državi, je tudi večkrat poudaril, kako važno je še krepiti bratstvo in enotnost med narodi. Novi most v Metliki bo prija-

teljske vezi med dvema republikama še poglobil, po njegovih besedah je pa tudi pomemben gospodarski dosežek, ki pa predstavlja le del skupnih načrtov za napredek v zaostalih obkoljskih občinah.

Govor inž. Toneta Tribušona je med Belokranjci zbudil posebno pozornost, saj jim je prvič nekdo na javnem mestu dal priznanje. Med drugim je govornik dejal: „Belokranjci ste primer, ki dokazuje, da se nezavistost premaguje z odrekanjem, ne s kričanjem. Iskreno čestitam za uspehe, dosežene doslej s smotnim gospodarjenjem, pridnostjo in odrekanjem.“

Udeleženci zborovanja so poslali še prisrčno pozdravno pismo predsedniku Titu, nato pa je novi most s prezgom traku odprl Mika Tripalo. RIA BAČER

PRED REFERENDUMOM V ITAS Podvojili bodo proizvodnjo

Delavski svet kočevskega podjetja ITAS je 6. maja sklenil, da bodo v kolektivu izvedli 22. maja referendum o združitvi z rudnikom rjavega premoga Kočevje, ki bo prenehal poslovati 1. aprila 1972.

Za preusmeritev rudnika so ITAS, rudnik, republiški sklad skupnih rezerv, banka in občinska skupščina zagotovili že okoli 70 milijonov din. Nad polovico tega denarja bodo porabili za gradnjo novih proizvodnih prostorov, ki bodo merili 8.400 kvadratnih metrov.

V ITAS se bo zaposlilo — še bo referendum uspel in s tem tudi ti načrti — 370 članov kolektiva rudnika. Seveda bo šlo okoli 200 teh ljudi, ki nimajo primernih kvalifi-

kacij, skozi razne tečaje. Izračuni so pokazali, da bo združitve koristna za oba kolektiva in vso občino. Proizvodnja ITAS, ki je znašala lani okoli 80 milijonov din, bi se po današnjih cenah leta 1973 povečala na 160 milijonov din, leta 1975 pa celo na 220 milijonov din. J. PRIMC

Žalna svečanost

V ponedeljek popoldne je bila v Novem mestu žalna svečanost za umrlim predsednikom zvezne skupščine Milentijem Popovićem. Občinska skupščina, občinska konferenca SZDL, občinska konferenca ZK, občinski komite Zveze mladine, občinski sindikalni svet in Zveza združenj borcev so poslali zvezni skupščini sožalno brzojavko.

ALPE-ADRIA

V soboto, 15. maja, bodo ob 11. uri dopoldan na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču že desetič odprli tradicionalni mednarodni sejem Alpe-Adria. Letošnji jubilejni sejem bo trajal teden dni.

PREPREČILI SO ZRAČNI DESANT

V soboto zjutraj so mnoge občane presenetili kurirji, ki so članom teritorialnih enot prinesli pozive o mobilizaciji. Pozive so kmalu zatem prejeli še boreci druge čete in občani so tedaj že zvedeli, da se pripravlja večja vojaška vaja. Pripadniki teritorialnih enot krške, brežiške in novomeške občine so v nedeljo zjutraj preprečili zračni desant v bližini Cerkele in Skopice. Položaje so zasledili že prejtnji večer.

Nad srednjo Evropo se gradi obsežno področje nizkega zračnega pritiska. V višinah bo pričel dotekati tudi toplejši zrak. V naslednjih dneh pričakujemo precej sončno in toplo vreme.

Janez Milavec (AMD Novo mesto) je z drugim mestom na nedeljski „Dolenjski osmici 71“, avtomobilskem rallyju za prvenstvo Slovenije, dokazal, da je miniju in dobremu vozniku na naših cestah komaj kdo kos. Več o rallyju na 11. strani! (Foto: M. Vesel)

V POSAVJU NAJ PONOVRNO PREUČE DOLG OBVEŠČANJU

Prisluhni, če si komunist!

Z večjo določnostjo in odgovornostjo naprej! Lanski poziv občinam še vedno velja — Svet ZK Posavja želi pogumno podporo novinarjev

Zavel je močnejši veter — tudi v Posavju. Medobčinski svet ZK je konec minulega tedna sklenil v Krškem, da se bo dosledno bojeval za uresničevanje sklepov 17. seje predsedstva ZKJ in stališč, ki jih je izrekel predsednik Tito v Labinu ter na kongresu samoupravljavcev v Sarajevu.

Težišče dela se prenaša na občine, kjer so komiteji občinskih konferenc dolžni oceniti položaj v novi luči. Takoj se morajo sestati politični aktivni vodilnih predstavnikov skupščin in političnih organizacij ter opredeliti naloge Komunistov pri oblikovanju stabilizacijskih načrtov ter uveljavljanju samoupravnega položaja delovnih ljudi. Gre za povečano odgovornost ljudi na vodilnih mestih

v gospodarstvu, skupščinskih telesih in političnem življenju. Od organizacij ZK pričakuje medobčinski svet pogumnejše vključevanje mladine v vrste komunistov ter dostednost pri uveljavljanju napredne kadrovske politike.

Svet posavskih občin bo moral zaživeti čimprej in se lotiti samoupravnih dogovorov o vseh zadevah, ki pomenijo neposreden in dolgoročen interes de-

lovnih ljudi v Posavju. Medobčinski svet ZK se v svojih sklepih obrača tudi na člane ZK pri Dolenjskem listu in radijskih postajah v Brežicah in Sevnici, naj v prihodnje še bolj podpre vse napore za umiritev našega gospodarstva ter uveljavljanje samoupravnega položaja delovnega človeka.

Občinskimi vodstvom priložna svet, naj ponovno preuči možnosti za zakup celih občinskih strani v Dolenjskem listu in zagotovijo potrebne dodatne virov za učinkovito obveščanje občanov. To stališče ni novo, saj ga je svet sprejel že konec minulega leta, le da priložila občine žal, niso uresničile.

JOZICA TEPPEY

Na sredi novega mosta čez Kolpo v Metliki je v nedeljo dopoldne pred več tisoč ljudmi iz Bele krajine in Hrvaške prerezal trak Mika Tripalo, član izvršnega biroja CK ZKJ. Poleg njega je inž. Tone Tribušon, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije, zadaj pa stojita Ivan Zele, predsednik metliške občine, in Dako Damjanović, predsednik metliške-občinske organizacije ZZZ NOV. (Foto: Ria Bačer)

Organizacije kmetov

Zakon o združevanju kmetov bo odpravil sedanje spore — Široke in jasno določene pravice — Enakopravno sodelovanje, ne razbijanje!

Med nekaterimi kmetijskimi organizacijami in kmeti so nastajali vse večji nesporazumi. Nekateri so trdili, da zaradi tega, ker kmete motijo tisk, radio in televizija s pristranskim poročanjem. Ko je pred kratkim republiški izvršni svet sprejel predlog za izdajo zakona o združevanju kmetov v zadrage, organizacije združenega dela in v pogodbeno skupnosti, pa smo lahko ugotovili, da nepopustljivi kmetje niso zahtevali preveč. Svoje pravice so iskali le prej, kot je zakon sprejel — vendar na osnovi resolucij, ki bodo v njem upoštene.

Nesporazumi in spori so nastajali zaradi tega, ker so kmetje bolj upoštevali resolucije kot vodstva in samoupravni organi nekaterih kmetijskih organizacij, ki so čakali na nove predpise. V tezah za novi zakon pa so osnovne pravice kmetov in delavcev v zadrugah ter drugih kmetijskih organizacijah določene tako jasno, da jih ne bo moči razlagati različno in kršiti.

Kmetov ne bo mogel nihče ovirati pri združevanju, saj jih bo že 30 lahko ustanovilo svojo zadrugo. Take zadruge pa bodo lahko opravljale razne dejavnosti v pridelovanju, predelavi in prodaji pridelkov in živine ter njihovih proizvodov, v preskrbi z materialom, zbiranju prihrankov in dajanju posojil ter druge. Ukvarjale se bodo lahko z vsem, kar bo kmetom potrebno ali jim bo koristilo.

Tak zakon pa ne bo namenjen za razbijanje sedanjih kmetijskih organizacij. Kmetje bodo lahko imeli pri njih enake pravice kot v novih, svojih zadrugah. Kmetijske organizacije bodo morale ustanoviti najpozneje v enem letu od uveljavitve novega zakona organizacije združenega dela kmetov ali, rečeno krajše, organizacije kmetov. Te bodo upravljali kmetje in delavci, ki bodo zaposleni v njih, enako kot samostojne zadruge. Mala razlika bo le pri delitvi dohodka in jamstvu za poslovanje. Organizacija kmetov bo morala vlagati nekaj dohodka tudi v skupne sklade gospodarske organizacije, pri kateri bo, zato pa bo imela delež pri skupnih investicijskih sredstvih in jamstvo za kritje svojih obveznosti.

Organizacije kmetov pri kmetijskih organizacijah bodo lahko

Britanska kraljica Elizabeta II. s soprogom princem Filipom je na devetdnevem obisku v Kanadi. Čeprav ne gre za obisk, ki bi imel globlji politični pomen, je to vendarle prilžnost za angleški kraljevski par, da izmenja mnenja s svojimi gostitelji o vprašanih, ki zanimajo obe deželi. S tem pa je kraljica med drugim tudi demantirala novice o tem, da bi bila resneje bolna. (Telefoto: UPI)

TELEGRAMI

BEOGRAD — Ob laškem državnem prazniku je predsednik SFRJ Josip Broz Tito čestital kralju Savangu Vatani in mu poslal najboljše želje.

SEUL — V akumulacijsko jezero Cougnion, 32 kilometrov vzhodno od glavnega mesta Južne Koreje Seula, je strmoglavil avtobus, poln potnikov. Menijo, da je utonilo več kot sedemdeset ljudi.

MOSKVA — Generalni sekretar KP SZ Leonid Brežnjev je sprejel prvega sekretarja CK vietnamske partije dela Le Duana.

KARACI — Posebno vojaško sodišče je obsodilo na smrt šoferja tovornjaka Mohameda Pirozeja Abdulaha, ki je 1. novembra lani ubil na letališču v Karaciju namestnika poljskega zunanjega ministra Zigfrida Wolnika in tri druge ljudi. Sodišče je ugotovilo, da obsojeni ni bil duševno prizadet.

WASHINGTON — V intervjuju za neki ameriški tednik je obrambni minister ZDA Melvin Laird dejal, da imajo Sovjeti v Sredozemlju čedalje več ladij in da bi te ladje lahko „podrle ravnovesje svetovnih sil.“

PRAGA — Pogovori med predstavnikoma Češkoslovaške in Zahodne Nemčije se bodo nadaljevali 13. in 14. maja v Bonnu, so sporočili v Pragi.

VARSAVA — Več kot štirideset ljudi je bilo ranjenih v dveh železniških nesrečah na Poljskem, poroča Tanjug. Na dveh različnih krajih sta v kratkem časovnem presledku iztirila dva vlaka.

TEL AVIV — Izrael je za utrdben na meji porabil od leta 1967 39,4 milijona dolarjev, pri čemer se niso zgradili vseh postojank, ki jih predvidevajo obrambni načrti.

ZANZIBAR — Prvi predsednik Tanzanije šejk Abeid Karume je izjavil, da bodo 19 aretiranih zarotnikov, ki so pripravljali vojaški udar, v kratkem usmrtili.

tedenski zunanjepolitični pregled

Stanje v zahodnoevropskih borznih središčih je trenutno vsaj na videz normalno in mirno in to je vneslo med malo manj zahtevne opazovalce z ulice vtis, da je monetarna kriza, ki je tako silovito izbruhnila pred nekaj dnevi — končana. Banke znova normalno delajo, panike ni. Toda v ozadju tega navideznega mira, ki je nasledil burne dni, ko so kar štiri države tako ali drugače povisale vrednost svojih nacionalnih valut (da vas spomnimo, to so storile Zahodna Nemčija, Švica, Avstrija in Nizozemska), še vedno skrivnostno prežijo ostre čeri nerazčiščenih problemov in dolgoletnih težav. Najprej naj ugotovimo, da so banke na vseh koncih sveta sicer nadaljevale normalno poslovanje z dolarji, da pa je vrednost zelenih bankovcev povsod padla. To je trenutna slika svetovnega denarnega trga, boljše rečeno preprosta skica. Toda kaj je v ozadju, zakaj in čemu sploh vsa ta zadržaja, razburjenje in ukrepi? Odgovor je kajpak lahko zavil v nešteta pojavnosti, kajti vzrokov za sedanji napet trenutek v mednarodnih denarnih zadevah je več. Kot kaže izvira vse iz velike dežele onstran oceana: Združene države Amerike imajo namreč že dolgo vrsto let negativno plačilno bilanco. To preprosto pomeni, da porabijo v inozemstvu več, kot pa tja prodajo. Za tiste, ki se jim ho to spričo pravičnega bogastva ZDA zdelo čudno, naj povemo, da sodijo med „izdatke“ tudi tiste postavke ameriške potrošnje na tujem, ki sicer ne sodijo v strogo blagovno menjavo — na primer vojaška pomoč tujini, ki leto za letom odnaša v inozemstvo težke milijarde (ne milijone!) dolarjev. Ta nenehni odliv ameriškega denarja iz ZDA (ki imajo razen tega iz leta v leto manjše zlate rezerve) povzroča, da je dolarjev v Evropi preveč. Dobrišen del tega denarja je razen tega prišel na staro celino tudi po čisto spekulativni poti — zato, ker ga nekateri pošiljajo v Evropo zgolj zato, da bi z njim prek bolj ali manj zapletenih bančnih poti prišli do dobička pri preprodaji ali nakupu obveznic ali tujih valut. Dolarji so skratka pritisnili na evropske denarne centre in tako posredno kajpak tudi na evropske valute. Temu se skušajo zahodne industrijske države postaviti v bran na različne načine — eden izmed njih je tudi revalvacija tečaja, oziroma povišanje vrednosti domače valute. Vsekakor je težko na tako omejenem prostoru podrobneje govoriti o vseh prednostih in neugodnostih (obojih je nekaj), ki jih tak ukrep prinaša tej ali oni državi. Vedeti je treba, da zgolj povišanje vrednosti te ali one valute, torej revalvacija,

nikakor ne prinaša zgolj koristi tistemu, ki se za kaj takega odloči. O tem, kaj tak ukrep prinese dobrega in kaj slabega, odloča vrsta čimteljev, ki so od države do države različni oziroma različno vplivajo na končni rezultat. Združene države Amerike za zdaj menijo, da jim ne kaže spreminjati dolarskega tečaja. Finančno ministrstvo v Washingtonu je izjavilo, da so s stanjem stvari trenutno zadovoljni in da ne predvidevajo nobenih monetarnih ukrepov. „Tržišče se očitno dobro prilagaja odločitvam vlad nekaterih evropskih držav,“ pravi sporočilo med drugim. V Nemčiji, ki je za svetovno gospodarstvo najbolj zanimiva (in spričo tisočev naših ljudi, ki delajo tam ne posredno, tudi za mnoge izmed nas), trdijo, da ne bodo dokončano revalvirali tečaja. Srednji drseči kurs (torej začasni tečaj marke) naj bi ostal v veljavi samo nekaj mesecev. Toda v Bonnu je vse več opazovalcev prepričanih, da temu ne bo tako in med drugim opozarjajo, da je Zahodna Nemčija tudi pred zadnjo revalvacijo najprej uvedla tako imenovani drseči tečaj. Vsekakor pa ostaja ta problem v središču pozornosti svetovne javnosti.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Osnovni notranje politični dogodek minulih dni, dogodek, ki so bile vanj uprte oči vse naše javnosti, pa tudi javnosti drugod po svetu, je bil vsekakor sarajevski KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV pa je zategadelj prav, da mu tudi na tem mestu (čeprav ga v celoti obravnavamo še posebej v današnji številki našega lista) odmerimo ustrežno pozornost, vsaj vodilnim mislim, ki so se oblikovale ob zaključku tega kongresa.

Nedvomno je bila temeljna misel, ki je izzvenela iz celotne razprave, pa tudi iz vzdušja tokratnega drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, nesporna ugotovitev, da je pri nas (in v tem smo prva država na svetu — zategadelj tudi ni čudno, da svet z velikim zanimanjem spremlja naša dogajanja) v dvajsetih letih svojega razvoja zamisel SAMOUPRAVNE DRUŽBENE UREDITVE dobila polno potrditev, da je skratka, resnično zaživela tudi v praksi ter uspešno prodrla na vse ravni našega družbenega sistema.

To je v svojem zaključnem govoru udeležencem tokratnega sarajevskega kongresa dejal tudi predsednik Tito, ki je drugi kongres samoupravljalcev ocenil kot veličansko zborovanje politično in gospodarsko trdnih ljudi, ki vedo, kaj hočejo. Po njegovih besedah se je na tej veliki manifestaciji izkazalo, da je samoupravljanje pri nas pognalo že tako GLOBOKO KORENINE, da jih nihče ne more izriniti.

Ob tem se je predsednik Tito, razumljivo, dotaknil ugotovitev in sklepov nedavne seje predsedstva ZKJ na Brionih ter dejal, da dokaj ostra stališča te seje in izraženi sklepi nikakor ne smejo ostati samo pri besedah. Sedanje ozračje v naši družbeni stvarnosti — in prav proti kvamnim posledicam takšnega ozračja so uperjeni odločni sklepi brionske seje — je delo sovražnikov naše države ter samoupravnega socializma, sovražnikov, ki si prizadevajo, da bi nam pri našem samoupravljalnem razvoju nenehno metali polena pod noge. „Ti sklepi, sprejeti na zadnji brionski seji, so tudi vaši sklepi,“ je predsednik Tito dejal delegatom na kongresu samoupravljalcev in poudaril, da zadnja seja predsedstva ZKJ praktično SE NI KONČANA, ker bo sprejete sklepe in stališča sedaj treba tudi uresničiti.

dela — ter odpraviti neupravičene socialne razlike, ki nastajajo na tej ali katerikoli drugi podlagi.

Ob tem je kongres samoupravljalcev v svoji resoluciji tudi v celoti podprl sklope 17. seje predsedstva ZKJ na Brionih — hkrati pa je v resoluciji izražena upravičena zahteva vseh delovnih ljudi, da bo treba te sklepe učinkovito in dosledno uresničevati na vseh ravneh našega družbenega in političnega odločanja. In še: kongres je v celoti podprl vsa prizadevanja za zagotovitev VEČJE STABILNOSTI NA TRŽIŠČU ter za premagovanje inflacije v našem gospodarstvu. Pri uresničevanju stabilizacijskega programa se bodo morale dejavno izkazati prav vse naše družbene sile — nihče nima pravice, da bi jemal več, kot je na voljo za njegove potrebe, da bi investiral brez pokritja, da bi lahkomiselno uvažal, ne glede na težave s plačilom, in da bi razvijal splošno potrošnjo mimo ustvarjenega dohodka.

Ena temeljnih misli, oblikovanih v sprejeti resoluciji drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, je vsekakor tudi poziv k ZDRUŽITVI V ENOTNI DRUŽBENI AKCIJI, naslovljen na vse delovne ljudi in napredne sile naše družbene stvarnosti. Delovni ljudje in socialistične sile naše države so v PRELOMNEM TRENUTKU boja za veliko stvar — je ob tem rečeno v resoluciji kongresa samoupravljalcev — boja za nadaljnje osvobajanje dela in človekove osebnosti, za resnično enakopravnost naših narodov in narodnosti, za krepitev sil in stabilnosti naše samoupravne, socialistične, večnarodne skupnosti.

Sedaj so pred nami na dnevnem redu neposredne naloge s področja uresničevanja te DOLGOROČNE ZAMISLI našega celotnega družbenega razvoja — in prav osnovnega pridobivanja in prilaganja, ki črte tega razvoja je jasno zarisal tokratni drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Jasno zarisane črte razvoja

Na prvem mestu ugotavljajo udeleženci tokratnega kongresa samoupravljalcev, da je kongres v celoti podprl predlagane USTAVNE SPREMENBE in da je bila družna ugotovitev vseh delegatov, da je po končani javni razpravi treba predlagana ustavna dopolnila sprejeti ter z delom vseh družbenih sil zagotoviti, da bo njihovo bistvo dobilo praktičen izraz v uresničevanju samoupravnih družbenih odnosov. Kongres je v svoji resoluciji še posebej poudaril zahtevo po takojšnji in vsestranski obdelavi ter dosledni uveljavitvi tistih ustavnih dopolnil, ki se nanašajo na NEODTUJLJIVOST PRAVIC DELOVNIH LJUDI in njihovih samoupravnih organizacij do RAZPOLAGANJA s pogoji, sredstvi in rezultati dela. Hkrati je kongres odločno zahteval, da je treba preprečiti vse oblike PRIDOBIVANJA IN PRILAŠČANJA, ki niso v skladu z delitvijo po delu in rezultati

Monetarna kriza

Naš državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je na tridnevem uradnem obisku v Romuniji, kamor ga je povabil njegov romunski kolega Manescu. To je v bistvu rutinski obisk, ki pa bo, o tem ne dvomimo, prispeval k poglobitvi že tako dobrih sosedskih odnosov med obema državama.

Ameriški zunanji minister William Rogers se je vrnil s turneje po Blížnjem vzhodu in sedaj vse prizadete strani skrbno analizirajo rezultate razgovorov, ki jih je imel med drugim v Kairu (kjer je bil po 18. letih prvi ameriški zunanji minister, ki je obiskal egiptovsko prestolnico) in Tel Avivu. Trenutno še ni moč ničesar jasneje povedati o rezultatih njegove poti. Nekateri menijo, da je dobro opravil drugi pa, da v bistvu ni prispeval nič kaj novega.

Višje sodišče Zahodne Švedske je sklenilo, da bo 14. maja sporočilo sodbo o pritožbi ustaskih teroristov Mikulicia in Vujčevića, ki sta se pritožila na sodbo (3,5 leta zapore in izgon po prestani kazni), s katero ju je sodišče obsodilo zaradi vdora v jugoslovanski konzulat v Goetborgu 10. februarja letos.

Za prvomajske praznike je vreme zagodlo izletnikom, zato pa je bilo v nedeljo pri domu na Grmadi, ki je 887 metrov nad morjem, polno izletnikov (na sliki). Prišli so iz okolice Velikih Lašč, Ribnice, Kompolj in Dobrega polja. Dom, na katerega se je mogoče pripeljati, je odprt ob nedeljah in praznikih. Z Grmade je lep razgled po Ribniški dolini. (Foto: France Modic)

V torek, 4. maja, se je pričel XI. zlet bratstva in enotnosti, ki bo v Sisku zbral blizu 15.000 nastopajočih. Tekmovalni program se je tudi že začel. Predstavniki Dolenjske so v prvih nastopih poželi precej uspehov. Na sliki: pred prvo prireditvijo, uličnim tekom v Sisku, so udeleženci iz vseh mest nastopali v slavnostni paradi in otvorili zlet, ki bo končan 13. junija. (Foto: S. Dokl)

KAKO URESNICUJEJO ZAKON NA DOLENJSKEM?

Potrebno društvo diabetikov

Dr. Erna Primožič: »Na zdravniškem receptu je potrebno obkrožiti črko O — Registriranih 642 diabetikov v petih občinah«

Slovensko društvo diabetikov je pred dnevi opozorilo, da so diabetiki — sladkorno bolni ljudje oskudovani za priznane pravice. Društvo ugotavlja, da zakona, ki je začel veljati 1. januarja letos, še zdaj ne spoštujejo.

Za kaj gre? Republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva prebivalstva šteje med obvezne oblike zdravstvenega varstva, ki so zagotovljene vsem občanom Jugoslavije, tudi zgodnje odkrivanje in zdravljenje sladkorne bolezni. To torej določa, da vsi diabetiki, ki stalno živijo v Sloveniji in so državljani Jugoslavije, dobivajo zdravila brezplačno (in-

ulin in različne tablete). Ni jim potrebno plačati niti 4 dinarjev, običajnega deleža pri plačevanju zdravil.

Kako je z novim zakonom na Dolenjskem? Na vprašanje odgovarja dr. Erna Primožič, ki vodi antidiabetično ambulanto v Novem mestu, kamor se zatekajo diabetiki iz novomeške, trebanjske, krške, metliške in črnomajlske občine:

„Na novem obrazcu za zdravniške recepte so kratice O, D in N. Zdravniki morajo na receptu obkrožiti O: na ta način je lekarna opozorjena, da izda zdravilo zastoj. Moram reči, da pri nas zdravilo dobijo zastoj, zastoj je tudi pregled.“

Koliko bolnikov pa šteje ambulanta?

„Registriranih imamo 642 diabetikov; v zadnjih treh mesecih lanskega leta jih je 520 redno hodilo na preglede. Povedati pa moram, da je med njimi največ upokojencev, da je več žensk kot moških in da gre v glavnem za ljudi med 50. in 70. letom starosti.“

Devize tistemu, ki jih ustvarja

Pred kratkim je bila v Kočevju razprava o ustavnih spremembah. Organizirala jo je občinska konferenca SZDL, udeležili pa so se člani političnega aktiva občine ter predstavniki gospodarstva in družbenih služb.

Največ udeležencev je razpravljalo o carinah, deviznem sistemu, minulem delu, osebnem delu z zasebnimi sredstvi in o bodoči obliki razširjene reprodukcije. Osvojili so načelno pripombo, da carine ne bi smele biti dohodek federacije, ampak le instrument za urejanje trga. Zahtevali so tudi, naj z devizami razpolaga tista republika ali celo tista delovna organizacija, ki jih ustvarja.

O minulem delu so menili, da je prav, če delavec, ki je prispeval za razvoj podjetja, dobi ta denar kasneje vrnen. Vendar so bila zelo različna mnenja, na kakšen način in kdaj.

Osebnostno delo z zasebnimi sredstvi so ocenili kot dobro predvsem zato, ker bodo zdaj občani zainteresirani tudi za vlaganje denarja za razvoj gospodarstva, medtem ko so bili doslej le za nakupovanje potrošnih dobrin.

J. P.

— Slišim, da je izstopil iz organizacije...
— Iz vile tudi?

(Karikatura I. Franiča v JEZU)

Turistični barometer

Po podatkih Dolenjske turistične zveze je lani obiskalo Dolenjsko že 110.000 gostov, gostinci so nasteli 250.000 prenočitev. Številke so v primerjavi s tistimi pred leti močno večje, kaže torej, da se Dolenjska turistično vse bolj uveljavlja.

Da bi bila uveljavitev v turizmu še boljša, je zadnje čase vse več akcij z istim ciljem: pokazati bolj vabljiv obraz turistu. Tako v brežiški občini že nekaj let teče akcija za najboljši turistični kraj v občini Prizadevni turistični delavci imajo v načrtu, da bodo akcijo razširili še na sosednjo krško občino, če pa bo dovolj zanimanja, jo želijo izpeljati v dolenjskem okviru.

V novomeški občini so maja začeli z drugo akcijo: v Novem mestu bodo izbirali najbolj urejeno izložbo. Tako bodo mimo nagrad za najlepše okrašene balkone, vrtove in hiše letos podelili tudi tri nagrade in šest priznanj kolektivom, ki bodo imeli najlepše urejene izložbe. Za turistični razvoj je to gotovo spodbudno.

J. S.

Kmetijski nasveti

Škrlup kazi sadje

Letošnje pomlad je dosegla cena enega kilograma jabolk ali hrušk tudi 5 N-din in še več. Kako lepo bi bilo za sadjarja, če bi imel ob taki ceni na voljo večjo količino dobrega sadja, ki bi ga lahko vnovčil po tej ceni. Žal take cene nima običajno slabo kmečko sadje, napadeno od boleznih brez lepega zunanega videza, brez privlačne barve, vonja in okusa.

Bolezen, ki predvsem kvari domače sadje, se imenuje fuzikladij ali škrlup. Če sadjarji že poskrbijo za zimsko škropljenje, pogosto pozabijo na to bolezen, ki poleti naredi največ škode na sadnem drevju. Pojavi se v deževni pomladi, ko na mladih listih opazimo pege, ki se iz dneva v dan širijo. Glivična bolezen škrlup se hitro preseli na mlade plodiče, katerih lupina razpoka, plod tam zakrni in postaja z rastjo vse bolj iznakažen. Škrlupasto sadje nima skoraj nobene spodbudne cene več.

Naglo širjenje boleznih sicer lahko delno preprečimo, če uničujemo jeseni odpadlo listje, v katerem se redi glivica, pravi uspeh pa dosežemo samo z rednim spomladanskim in poletnim škropljenjem. Vse spomladansko in poletno škropljenje s fungicidi je treba opraviti največ zaradi škrlupa, saj so druge bolezni običajno manj nevarne.

S škropljenjem je treba začeti že, ko se brsti odpirajo, torej še pred cvetenjem. Priporočajo 1 do 2-odstotno bakreno-apneno brozgo (galica in apno) ali bakreno apno v količini 1/2 kg na 100 litrov vode. Obnesejo se tudi novejši kemični pripravki, kot sta dithan M-45 (v 0,25-odstotni koncentraciji) in orthocide — 50 (prav tako v 0,25-odstotni koncentraciji).

Škropiti je treba tudi po cvetenju; prvič, ko so plodiči debeli kot lesnik, in drugič, ko imajo debelino oreha. Za škropljenje po cvetenju priporočajo tudi 2-odstotno žvepleno brozgo.

Sadjarji včasih zmotno mislijo, da škrlup sadja ni prizadel, ker poleti ni bilo večjega napada. Toda okužbe so lahko tudi pozne; te so nevarne zlasti zato, ker se bolezen na plodovih razvija še potem, ko je sadje že uskladiščeno.

Inž. M. L.

Vredno je zapisati...

Preden so na sarajevski kongres samoupravljalcev odpotovali dolenjski delegati, so bili vsi, s katerimi smo se pogovarjali, enotnega mnenja: pričakovali so, da bo kongres sprejel konkretne sklepe, ne le načelne deklaracije, in da bo potrebno te sklepe tudi uresničiti.

Delegati so torej resnični zastopniki dolenjskih samoupravljalcev in so s svojimi besedami izražali le tisto, kar pravzaprav želijo vsi delavci: da ne bi samo govorili in sprejemali velikopoteznih programov ter dajali lepih obljub o jutrišnjem dnevu, ampak da bi povedali, kaj zmoremo in potem tisto tudi uresničili. Kongres samoupravljalcev se je začel v izredno ugodnem vzdušju. Nekaj dni prej je predsedstvo ZJK na Brionih odlo-

no spregovorilo o političnem in gospodarskem položaju v državi ter o odnosih v Zvezi komunistov, predsednik Tito pa je na prvomajskem govoru v Labinu prav tako dal mnogo pobud za hitrejšo reševanje težav in hkrati poudaril, da mora biti Zveza komunistov tudi nosilec pravilnejših odnosov med republikami in federacijo.

Sarajevski kongres je v takem vzdušju vsekakor imel mnogo več možnosti za uspeh, skoraj 4000 delegatov in gostov, ki so se zbrali v veliki mestni dvorani Skenđerija, pa je bilo tako kot tisoči, ki so kongres lahko spremljali iz časopisov ali po televiziji, prepričano, da je številne naloge mogoče uresničiti.

ZASEBNA SPODBUDA IN USTAVA — V PRAKSI

Iz mosta — zabavišče

Ob dejstvu, da zasebnik načrtuje v Boštanj pri Sevnici investicijo v vrednosti 250 milijonov

Kot v vsakem gospodarskem podvigu je tudi v nameri Valerije in Ervina Vrega iz Ljubljane, ki načrtujeta gradnjo miniaturnega turističnega centra na opuščnem betonskem mostu čez Mirno pri Boštanju, del tveganja. Kako ne: za stavbo in pomožne naprave bo treba porabiti najmanj 250 starih milijonov, da bo uresničeno, kar obetajo načrti. Kdaj pa se bo ta denar lastniku povrnil, ostane vprašanje, na katero je trenutno nemogoče dati odgovor. Kot pravi Vreg, bo za investicijo „znatno angažiral bančna sredstva“.

Zamislili so vsekakor drzne. Na občini so bili pravzaprav presenečeni, ko sta aranzir Ervin Vreg in Valerija Vreg zaprosila za prodajo betonskega mostu čez Mirno, ki je bil zgrajen pred vojno, menda iz predvolilnih pobud, vendar ni in ne bo nikoli služil svojemu namenu. Razen gostišča nameravata Vregova zgraditi tam še minigolf, kegljišče, manjše kopalnišče s čolni, vse to v neposredni bližini ceste, ki pelje proti Celju in ki bo z asfaltiranjem zadnjega odseka med Impoljico in Krškim imela vse večji promet.

Ker gre očitno za resno zadevo, je o njej na zadnjem zasedanju spregovorila tudi občinska skupščina. Dosežen je bil sporazum, da bodo izdelali zaizdatni načrt, Vregova pa sta

odstopila od prvotne zahteve, da občina 5 let ne sme dopustiti gradnje motela v neposredni bližini. Dosežena so bila tudi nekatera druga soglasja.

Morda na koncu ne bo odveč spomniti na družbenoekonomski vidik tako velike zasebne naložbe. Ustavna dopolnila, ki so prav zdaj v javni razpravi, dajejo večje možnosti zasebni pobudi. Kot prihajajo glasovi iz nekaterih južnih republik, ponekod nasprotujejo 23. ustavnemu dopolnilu, češ da si bodo lahko zasebniki gradili motele in manjše hotele, kar ne bi bilo v skladu z našo socialistično usmeritvijo. Znano je, da so mnenja, ki prevladujejo pri nas, drugačna; ne zavirajo zasebne pobude, hkrati s tem pa poudarjajo pomen obdavčenja in zajemanja tistega dela presežne vrednosti, ki ni nastal po zaslugi lastnika. V tem smislu lahko razumemo potezo občinske skupščine, ki je sklenila podpreti zamisel z mostom.

M. L.

95 GASILSKIH VAJ

Metliška občina je razdeljena v štiri gasilske sektorje: Metlika, Drašiči, Gradac in Suhor. Te skrbje za požarno varnost v 59 vaseh in 2 zasebkih. V preteklem letu so domača gasilska društva trikrat krotila ogenj, razen tega so imeli 95 vaj. Z orodjem so vadili na 58 suhih vajah, 36 mokrih vajah in nočni preizkušnji večini.

Tito: »Samoupravna Jugoslavija je stopila najdlje v uresničevanju idealov svetovnega proletariata« — Samoupravljanje je trdna, pa hkrati tudi zavestna disciplina —

JUBILEJ POGUMNE REVOLUCIONARNE PREOBRAZBE

V velikih in usodnih dneh živimo: nedavni razširjeni seji predsedstva ZKJ na Brionih je sledilo veliko ljudsko slavje v Labinu, na katerem so Titove besede kot blisk elektrizirale množice delovnih ljudi po vsej državi. Prejšnji teden se je nato v Sarajevu začel drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije, na katerem smo videli resnični parlament delovnih ljudi naše države. Povedane so bile pomembne besede o prehojeni poti in novih samoupravnih razsežnostih, delavci in delavke iz vseh naših republik ter pokrajin pa so razločno in jasno spregovorili tudi o trenutnih težavah, samoupravnih zadregah in velikih uspehih, ki jih srečujemo na vsakem koraku naše stvarnosti. V zgodovino revolucionarnega gibanja in razvoja delavskega razreda bodo tudi tokrat šle besede tovariša Tita, Edvarda Kardelja in mnogih drugih naših vodilnih kot preprostih delavcev, ki so o delavskem samoupravljanju kot obliki naše socialistične stvarnosti spregovorili iz srca in iz vse duše.

Premalo imamo prostora, da bi lahko tu vsaj v glavnih obrisih ponovili vsaj tisto, o čemer so tekle besede in se iskriale misli na omenjenih srečanjih. Treba bo vzeti v roke tudi druge časnike, časopise in poročila, nam pa naj bo dovoljeno na tem omejenem prostoru prav na kratko ponoviti predvsem to, kar sta o doslej prehojeni revolucionarni poti in delavskem upravljanju Jugoslavije povedala tovariša Tito in Kardelj.

Predsednik Tito se je najprej zahvalil za spomenico samoupravljalcev, o kateri je dejal, da je to zanj največja in najdražja čast. Rekel je:

Nosilec boja: delavski razred, vsi delovni ljudje

„Torej ne more biti nosilec boja za vsestranski razvoj samoupravljanja in za njegovo utrditve kot poglavitne oblike socialističnih družbenih razmerij nihče drug kot sam delavski razred, delovni ljudje, njihov družbeni interes, njihova zavestna družbena dejavnost pod vodstvom najbolj naprednih sil socialistične družbe in zlasti zveze komunistov.“

To resnico mora upoštevati med vsem svojim delom tudi drugi kongres samoupravljalcev. Ta kongres poteka v času, ko je naša družba naletela na resne gospodarske in politične težave. Ne bojimo se tega odkrito povedati, čeprav nasprotniki socializma in samoupravljanja ter neodvisne razvojne poti socialistične Jugoslavije na podlagi tega napačno sklepajo. Mi vsi, od vodilnih teles zveze komunistov, socialistične zveze, sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij ter zveznih in republiških organov oblasti do delavskih svetov, krajevnih skupnosti ter občin in delavcev, to je do temeljnih družbenih celic, moramo odkrito in z vso odgovornostjo pogledati v oči vsem nevarnostim, ki groze napredku naše socialistične, demokratske in samoupravljaljske družbe, ki nastajajo ali se kažejo v teh težavah.“

EDVARD KARDELJ

tudi zastoj v razvoju samoupravljanja ...“

Predsednik Tito je nato med drugim poudaril, da že sam kongres s tolikšnim številom dejanskih zastopnikov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi iz vse države potrjuje, da je „samoupravljanje postalo neodtujljiva pridobitev in da se je na široko uveljavilo na vseh toriščih našega družbenega življenja.“

In prav danes, v času, ko proslavljamo stoletnico slavne pariške komune, lahko s ponosom rečemo, da je socialistična, samoupravna Jugoslavija stopila najdlje v uresničevanju tistih idealov, s katerimi so se navdihovali ne samo pariški komunarji, marveč ves svetovni proletariati.“

Tovariš Tito je nato med drugim dejal, da smo v naši družbi vedno imeli pred očmi predvsem humanistično predstavo socializma. Vodilo nas je namreč načelo, da mora biti delovni človek kot ustvarjalec vseh dobrin tudi prvi tako v proizvodnji, kot tudi v delitvi, da mora družbenogospodarski sistem zagotavljati njegove pravice in odsevati njegove koristi. Že pred dvajsetimi leti smo se zavedali, da ta velika ideja marksizma ni stvar kake daljnje prihodnosti, temveč je uresničljiva tudi danes, v prvem obdobju graditve socializma. Računali smo z dejstvom, da bomo s tem spodbudili ustvarjalne pobude in da bo to najbolj ustrezalo interesom delovnih ljudi.

SAMOUPRAVLJANJE — MATERIALNA MOČ NAŠE DRUŽBE

Predsednik Tito je nato podčrtal, da je samoupravljanje od prvih delavskih svetov do danes postalo materialna moč naše družbe in vodilna zavest naših delovnih ljudi o njihovem položaju v družbenih razmerjih. Naša praksa kaže, je dejal tovariš Tito, „da je največja moč samoupravljanja v tem, da sprošča ustvarjalno pobudo najširših množic in odpira pota osvobajanja dela in človekove osebnosti, kar pospešuje ustvarjanje zavesti

in povzdiguje častnost delovnih ljudi kot nosilcev ustvarjalnosti in napredka.“

Tovariš Tito pa je hkrati takoj tudi opozoril, da vse tisto, kar smo doslej v razvoju samoupravljanja že dosegli, vendarle še ni to, s čimer bi bili lahko zadovoljni. Stalno in odkrito opozar-

Izgubljene milijarde...

... Ne drži namreč, da smo izrabili vse možnosti in rezerve za ureditev teh zadev. Tu med drugim mislim na razpisno tratenje sredstev za številne neproduktivne namene, kot so pretirana režija in reprezentacija, razne oblike korupcije, potovanja po deželi in tujini brez ustreznega poslovnega učinka itd. Velikanske milijarde nam gredo v nič zaradi neekonomskih nalog, zaradi slabe organiziranosti naše zunanje trgovine, nelojalne konkurence pri uvozu in izvozu itd.

... Drugo torišče dejavnosti je seveda v samoupravni bazi, to je v delovnih organizacijah samih, integracijskih celotah in združenjih. Čedalje večje pravice, ki jih dobivajo, terjajo tudi večje odgovornosti in obveznosti. Opozoril bi rad tudi na to, da delavci v številnih organizacijah zaradi premalo razvitega samoupravljanja niso izrabili vseh pravic, ki so jim šle že doslej. Poleg tega so nekateri kolektivi tudi sami zašli v omejenjene napake, ker so trošili več, kot pa so zaslužili ...“

PREDSEDNIK TITO
na kongresu
samoupravljalcev

jamo vedno tudi na slabosti in ovire, glede katerih mora kongres zavzeti svoja stališča. Prav z namenom, da bi presegli zastoje v razvoju samoupravljanja ter da bi uredili razmerja v naši večnarodnosti skupnosti na novih temeljih, smo tudi sklenili vpeljati pomembne ustavne spremembe. Zato zdaj izpopolnjujemo naš politični in gospodarski sistem tako, da bi se v njem polneje prikazali samoupravni interesi delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in da se hkrati popolneje uveljavijo pravice in koristi vseh naših narodov in narodnosti, vseh naših republik in pokrajin.

USTVARITI POGOJE ZA ZBOLJŠANJE SOCIALNEGA POLOŽAJA DELAVCEV

Predsednik Tito je nato opozoril, da nima nihče pravice združenemu delu odvzemati dohodek. Dokončno je treba ustvariti pogoje, da bodo neposredni proizvajalci v prihodnje zares razpolagali s svojim dohodkom in da bodo z ustreznim deležem, seveda na podlagi družbenega dogovora, krili skupne potrebe v družbi. Posebej je predsednik republike opozoril tudi, da je treba z ustreznimi ukrepi izboljšati socialni položaj delavcev, posebno tistih z nizkimi osebnimi dohodki, glede česar smo slišali njegove jasne besede že v Labinu.

Glas delavskega razreda mora glasno odmevati na vseh področjih in vseh ravneh našega družbenopolitičnega življenja. Pri tem je predsednik Tito opozoril na sklepe nedavne razširjene seje predsedstva ZKJ in dejal, da moramo tudi na kongresu postavljene smernice za nadaljnjo bogatitev samoupravljanja uresničiti. Naša odgovornost do delovnih ljudi v Jugoslaviji in do prijateljev po svetu je nadvse velika, iz nje pa izvira še večja dolžnost, da bomo te naloge uresničili.

KONGRES — NOVO OBDOBJE V KREPITVI SAMOUPRAVLJANJA

Edvard Kardelj je ocenil II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije kot jubilej tiste pogumne revolucionarne preobrazbe, ki jo je naša družba sprejela v težkih notranjih in mednarodnih razmerah pred 20 leti. Med drugim je dejal, da samoupravljanje ni niti ideal niti dogma, saj je ideja samoupravljanja stara, kot je staro tudi mednarodno delavsko gibanje in zgodovina njegovega razrednega boja. Vendar pa smo šli pri uveljavljanju teh idej po svoji poti, pri čemer uresničujemo Marxove besede, da je osvoboditev dela oz. delovnega človeka lahko le naloga delavskega razreda samega, boj za samoupravljanje pa je najbolj neposredna oblika boja za svobodo delovnega človeka, njegovega dela in ustvarjanja, za njegov odločilni vpliv v družbi. Med drugim je tov. Kardelj dejal:

„Kongres poteka v času, ko je naša družba naletela na resne gospodarske in politične težave. Tega se ne bojimo odkrito povedati, čeprav nasprotniki neodvisnega razvoja Jugoslavije na podlagi tega spet napačno sklepajo.“

Edvard Kardelj je sklenil svoj pomembni referat na kongresu z mislijo, da od kongresa samoupravljalcev upravičeno pričakujemo, da bo postal močan dejavnik pri okrepitevi čnotnosti svobodnih delovnih ljudi in svobodnih narodov ter narodnosti naše države v boju za uresničevanje nalog, ki nas še čakajo.

Delegacija delavcev iz vse države je na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije izročila predsedniku Josipu Brozu Titu priznanje: spomenico samoupravljalcev: z njo so mu delovni ljudje Jugoslavije izrazili vse spoštovanje in hvaležno priznanje za dolgoletno revolucionarno delo, pa tudi zato, ker je predvsem njegova zasluga, da je samoupravljanje v naši domovini temeljni zakon socialistične skupnosti.

PEKLENSKI STROJ — ZA ŽENO

V Srednjem Grčevju maščevanje nezvesti, na Mali Loki pri Trebnjem pa bivši ženi — Eksploziji povzročili razdejanje in zasekali rane. Storilca sta kmalu padla v roke pravici: eden je že obsojen, drugi še čaka na sodišče — Ljudje so radi pomagali pri poizvedbah

Preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj z aretacijo storilcev je zahtevna naloga delavcev javne varnosti. Nema lokrat je potrebno mnogo truda, da zadevo raziščejo. Dogajajo se uboji, ropi, požigi, vplomi, napadi s telesnimi poškodbami, tatvine in podobna kazniva dejanja.

MINA V ŠTEDILNIKU

V Srednjem Grčevju nad Otočcem se je neko zimsko nedeljo zbrala družina v zidnici Alojza Vidriha. Hotel je preživeti prijeten dan. Pripeljala se je iz Ljubljane. V družini je bila tudi Marija Bregant, ki je že pred meseci zapustila moža Jožeta in hčerko v Zalovcih ter se odselila v Ljubljano. Stanovala je pri Alojzu Vidrihu. Čeprav jo je mož povabil domov, ni hotela iz Ljubljane.

Ne da bi karkoli slutili, so v Vidrihovi zidnici že dopoldne začeli zabavo. V štedilniku so zakurili, da bi si pripravili kosilo. Med ognjem se je močneje kadilo, vendar so mislili, da je dim od drv. Nenadoma je odjeknila eksplozija. Štedilnik in kuhinjsko opremo je razneslo, na strehi se je pokazala velika luknja. Kosi štedilnika so ležali celo v bližnjem vinogradu.

Le po srečnem naključju ni bilo mrtvih, vendar brez krvi ni šlo. Hujje jih je dobil le Ibrahim Coker, mladi gost iz Ljubljane, drugi so bili laže ranjeni. Soseda sta naložila ranjence na voz in jih odpeljala do ceste, kjer je že čakal reševalni avtomobil.

Tam, kjer je bila kljuka, je zavezala scefrana odprtina (slika zgoraj), ključavnica pa je šla na drobne kose (slika desno). Ljudje še zdaj ne morejo verjeti, da je Grmovškova, ki je stala za vrati, po vsem tem ostala živa (Foto: UJV Novo mesto)

Takoj po eksploziji, ki je močno prestrašila in razburila ljudi v okolici, so znanci Bregantovih začeli govoriti, da je bilo dejanje namenjeno Mariji Bregant, ki da se ne razume z možem. To je napolnilo varnostne organe, da so, prisluškujoč govoricam, začeli ugotavljati, kdo naj bi bil storilec. Kmalu se je izkazalo, da so imeli ljudje prav: pri Jožetu Bregantu so odkrili dokaze, da je nedvomno on sam nastavljal mino v štedilniku.

Bregant je kasneje res priznal, da je nastavljal mino iz maščevanja Vidrihu in svoji ženi, češ da sta mu razbila družino in zagrenila življenje. „Se na kraj pameti mi ni prišlo, da bi Vidrih kanil povabiti v zidnico še koga, ki se ga naše razmere niso tikale,“ je pojasnjeval Bregant. Potrlo ga je zlasti, da je bil najhujše ranjen prav Coker, ki z maščevanjem ni imel nikakršne zveze.

To zahrbtno dejanje so sodniki strogo obsodili: Jože Bregant bo lahko dve leti in pol razmišljal v zaporu, kaj je storil.

MINA NA VRATIH

Cez dobro leto je odjeknila eksplozija na drugem koncu Dolenjske — na Mali Loki. Ločeni zakonci ni izbiral sredstev za obračun z bivšo ženo.

Zakonca Grmovšek sta bila razvezana že dve leti, razumela pa se nista tudi dalj časa pred tem. Mož je hotel, da bi se mu žena vrnila. Nekaj dni, preden se je odločil za strašno dejanje, ji je pisal grozilno pismo. Otroci, ki so se jima rodili v zakonu, so živeli pri njej.

Zvečer pred eksplozijo je bila mati doma pri otrocih. Pripravila jim je večerjo, in ko so odšli spat, je oprala perilo in pokrpal obleke. Legla je pozno. Ponoči jo je zbudil pasji lajež, a je spet zaspala. Niti slutila ni, da hodi okrog hiše človek, ki ji streže po življenje.

Ko je zgodaj zjutraj vstala, da bi sebi in otrokom pripravila zajtrk ter — kot vsak dan — odšla na delo v Trebnje, so otroci še spali. Opravila se je in odšla k vratom, pritisnila na kljuko, takrat pa je strahovito počulo. Pomislila je, da se je nanjo zrušila streha. Pok je prebudil otroke, da so planili k materi, pritekli pa so tudi sosede. Mati je bila živa, zadelo jo je le nekaj drobcev mine. Na vratih je zazijala scefrana luknja, drobci mine so prevrtali lesene stene v veži in kuhinji, prebili so celo kovinski zleb na strehi.

Novica o zločinu je žalostno odjeknila po okolici. Ljudje so sklepali, da je dejanje najverjetneje storil razvezani mož. Povedali so, da je grozil, nekateri so ga usodnega večera videli, ko se je tihotapil k vratom, drugim pa, da je celo pripovedoval, kako je zaminiral. Eden od Grmovškovih otrok je dejal: „Če ne bo nihče odvrnil očeta od tega, ga bom pa jaz!“

V preiskavi so šli ljudje delavcem javne varnosti na roko: pojasnjevali so jim razmere. Strokovna analiza je dokončno pomagala odkriti storilca. Razprave na sodišču še ni bilo.

Primeri sta iztrgana iz delavnika preiskovalcev. Ni vselej lahko priti stvari do konca. Potrebna je strokovnost, doslednost, razumevalno sodelovanje z ljudmi. Včasih je tudi to premalo: seči je treba po zakonitih ukrepih, ti pa niso vselej prijetni. Delati pa je treba z velikim čutom odgovornosti.

Cestnina, plačana z življenji

Skrb za prometno varnost ni postranska naloga organov za notranje zadeve. Cestni promet iz leta v leto hitreje in močneje utripa; število motornih vozil se približno na vsaka štiri leta podvoji, število voznikov se povečuje še hitreje.

Tolikšen porast vozil in tolikšno število novih voznikov (začetnikov) nedvomno vplivata na porast prometnih nesreč. Na območju novomeške, trebanjske, metliške in črnomaljske občine je bilo leta 1968 vsega 1283 prometnih nesreč, lani se jih je zgodilo že 1744.

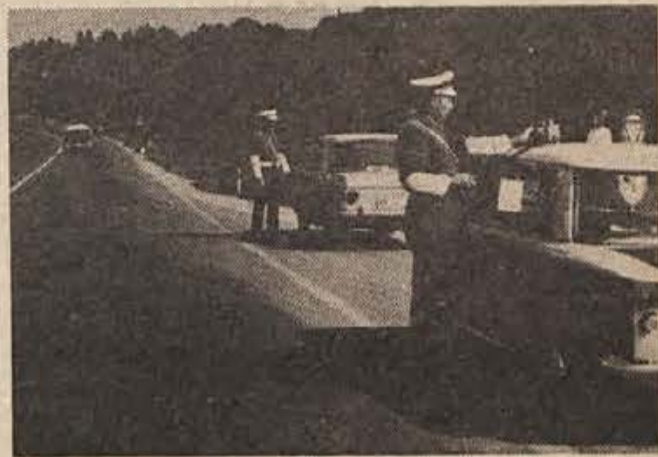
Vzroki so vselej isti. Lani je bila na prvem mestu neprimerna hitrost s 390 primeri ali 23 odstotki. Za njo so se zvrstili vzroki: nepravilno prehitovanje — 232 primerov ali 13 odst., prekrška varnostna razdalja — 150 primerov ali 8,6 odst., vinjenost voznikov je s tretjega mesta presedlala na četrto — 144 primerov ali 8,5 odst., prav toliko nesreč pa je zahtevala voznja po levi strani ceste.

Leto 1970 je bilo zelo hudo: v 37 nesrečah je 52 oseb umrlo, 805 pa jih je bilo ranjenih v 474 nesrečah. Ogromna je vselej tudi gmotna škoda na vozilih delovnih organizacij in zasebnikov. Kar v 170 primerih je gmotna škoda presegla 10.000 din.

Če hočemo varno voziti, moramo upoštevati predpise, ki urejajo odnose na cesti. Nič manj moramo spoštovati kodeks etike udeležencev v cestnem prometu. To pomembno in nepogrešljivo knjižico je letos izdala republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

Raziskave nas učijo, da tiste vzroke za prometne nesreče v ljudeh. Zato je nujno, da vsak avtomobilist, motorist, mopedist, kolesar, pešec — vsak udeleženec cestnega prometa — zavestno in odgovorno osvoji in spoštuje zahteve kodeksa.

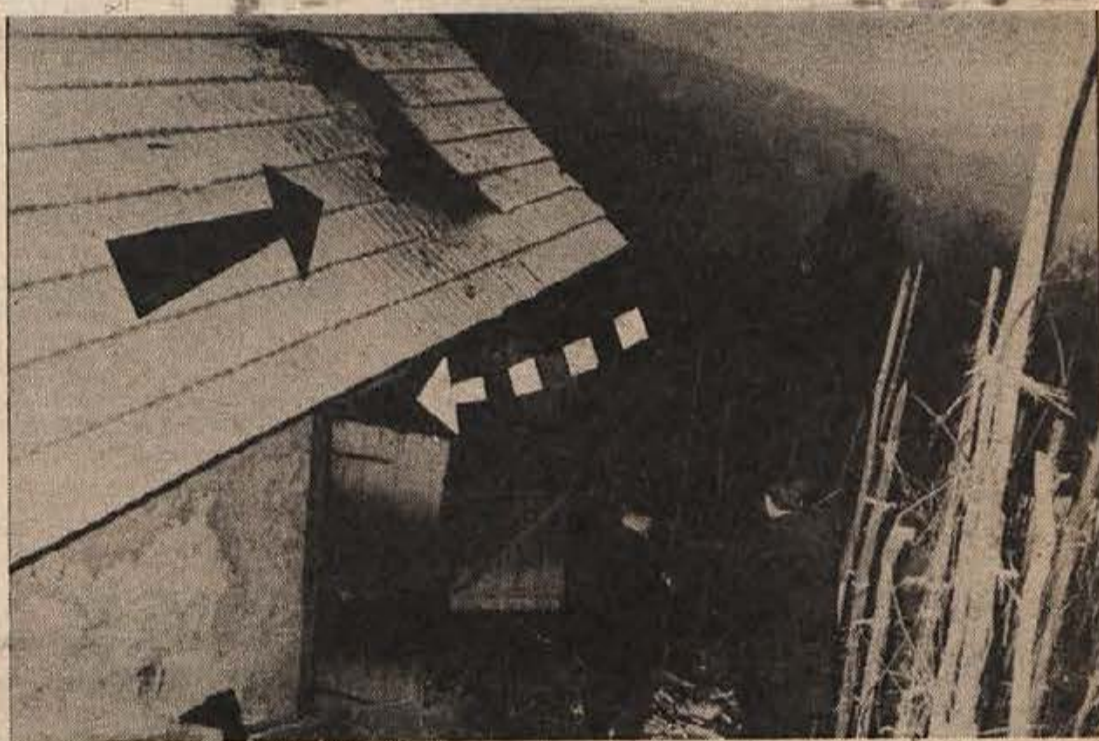
Brezpogojno spoštovanje in izpolnjevanje prometnih predpisov in pravil z doslednim spoštovanjem pravic in prednosti je temeljna dolžnost vsakogar v prometu. Kdor krši to osnovno načelo prometne varnosti, lahko miselno izziva nesrečo.

Prevelika hitrost je bila že prenekaterikrat usodna za voznike. Prometni milicniki odkrivajo prekrške z radarjem (na sliki) in drugimi sodobnimi pripomočki. Izgovor voznika na stevec tu ne zaleže — radar ne laže. (Foto: UJV Novo mesto)

Pozimi, v hudih nalivih, ob sobotah, nedeljah in praznikih v poletnem času in v drugih primerih so tovornjaki, zlasti če so jim pripete prikolice, precejšnja ovira za promet na avtomobilski cesti, zato jih prometni milicniki izločajo. (Foto: UJV, Novo mesto)

Vidrihova zidnica v Srednjem Grčevju po eksploziji: bela puščica kaže vhod v lopo, kjer je v zakurjenem štedilniku eksplodirala mina, črna puščica pa razbito streho, skozi katero je odneslo kos razbitega štedilnika v sosednji vinograd. Na sliki: delavci UJV na ogledu

Nenehno v službi varnosti

13. maj je praznik varnostne službe. Sedemindvajset let mineva od tistega majskega dne, ko je bil z odlokom tovariš Tita ustanovljen oddelek za zavarovanje ljudstva. Od tedaj, se pravi od leta 1944, je varnostna služba prešla več razvojnih obdobij. Vseskozi se je strokovno in tehnično izpopolnjevala in se krepila. Vračena v družbeno-politični sistem je zlasti po letu 1966 sledila družbenim tokovom, kot so narekovala ustavna in politična načela. V zadnjih letih postaja vse bolj specializirana strokovna služba; je del družbenega samozavarovanja in opravlja vse tiste varnostne naloge, ki si jih je družba naložila, da bi zavarovala neodvisnost in celovitost dežele,

ustavni red, osebno varnost ljudi, njihovo premoženje in drugo.

Za pomembno moramo šteti dejstvo, da so delovni ljudje v sistemu družbenega samozavarovanja neposredni in osnovni nosilci. Ta sistem je prepleten tako, da je nepogrešljiv v slehernem samoupravnem in demokratičnem družbenem odnosu in toku. Služba varnosti je torej samo člen v tem sistemu, organiziran za opravljanje opravil, ki jih zmore le ona. To so: skrb za varnost prometa, javni red in mir, varstvo družbenega in zasebnega premoženja, skrb za osebno varnost prebivalstva in podobno.

Ustavnost in zakonitost sta osnovni načeli za delovanje organov za notra-

nje zadeve. Z razvojem družbeno-političnega sistema in demokratizacijo odnosov se izpopolnjuje tudi delovanje organov javne varnosti. Za učinkovitejšo delo javne varnosti je potrebna še večja pomoč občanov in družbenih dejavnikov — od delavskih svetov v podjetjih do predstavniških teles in političnih izvršnih organov v občinah in republikah. Javnost dela in družbeno nadzorstvo nad delom organov varnosti vnašata na to področje pomembno kakovost. Ne gre prezreti, da so bili na tem področju doseženi pomembni uspehi tako glede obveščanja o vprašanih varnostnih službah kot obveščanja družbene skupnosti o stanju varnosti in delu, ki ga opravlja ta služba.

Delavci služb za notranje zadeve se zavedajo odgovornosti, ki jim jo je naložila družba, ko jim je zaupala varstvo temeljev samoupravnega socialističnega sistema. Prav zdaj ima naša služba pomembno nalogo v boju proti vsem oblikam sovražne podtalne dejavnosti. Ne bo pa pravega uspeha, če bo v tem boju osamljena. Vsi občani, ki imajo radi svojo državo in naš družbeni sistem — kot je dejal tovariš Tito nedavno na zborovanju v Labinu — bodo morali aktivno delovati pri odkrivanju in preprečevanju škodljivih pojavov, ki zavirajo naš razvoj. Zlasti pomembne naloge se kažejo na področju gospodarskega kriminala (korupcija, nepravilno bogatenje, poneverbe, davčne utaje itd.).

LOJZE TURK,
načelnik UJV
NOVO MESTO

Skupna država SFRJ — življenjska potreba

Že v prvem članku o ustavnih spremembah smo zapisali, da prinašajo ustavna dopolnila temeljite, politično nadvse tehtne in za naš nadaljnji razvoj usodne spremembe prav glede položaja zveze (federacije) in republik. Razlika od dosedanjih ustavnih določil je zelo velika. Prej je bila zveza nekaj tako rekoč samo po sebi danega, dvignjena nad republike, in tista, ki je delila oblast navzdol. XX. in XXVIII. ustavno dopolnilo pa jo postavlja v docela nov položaj, v katerem je nosilka tistih skupnih interesov, ki združujejo jugoslovanske narode in narodnosti v državno skupnost.

Ustavna dopolnila nastavljajo naslednje skupne interese, ki jih narodi, narodnosti, delovni ljudje in občani uresničujemo in zagotavljamo v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji:

suverenost, enakopravnost in narodnostna svoboda; neodvisnost, ozemeljska celovitost, varnost in družbeno samozasčita; skupna obramba, mednarodni položaj in stiki z drugimi državami; sistem socialističnih samoupravnih družbeno-gospodarskih razmerij, enotni temelji političnega sistema, temeljne svobode in pravice človeka in občana; solidarnost in socialna varnost delovnih ljudi; enoten trg, enostopni gospodarski in družbeni razvoj. Zveza je izraz teh skupnih interesov in s svojimi organi skrbi za to, da se ti interesi uspešno uresničijo. Iz tega izhajajo namreč nekateri funkcije, ki jih ali republike same ne bi mogle opravljati ali bi bilo nesmotrno, da jih opravlja vsaka sama zase. Čeprav so, kot smo že rekli, vsaka zase država z vsemi lastnostmi, ki državi grede, imajo vendar nekatere potrebe, naloge in cilje, katerih izpolnjevanje po novih ustavnih dopolnitvah zaupa političnim in upravnim organom zveze ali jih opravljajo kako drugače.

ENAKOPRAVNO ZASTOPSTVO IN ODGOVORNOST VSEH REPUBLIK

Po novem naj bi bile republike enakopravno zastopane v vseh zveznih upravnih organih. Res je, da to pravzaprav ni nič posebno novega, saj je v praksi veljalo to načelo že sedaj, ni pa bilo nikjer uzakonjeno in je bilo več ali manj samo stvar nekega nepisane pravila, ki pa se ni dosledno spoštovalo. Znano je na primer, da smo bili Slovenci v zveznih oblastnih organih, v diplomaciji in vojski zelo skromno zastopani. Tema, seveda, ni bila kriva vselej neka posebna politika do slovenskih ljudi, ampak prej nezanimanje naših ljudi za te funkcije in službe. Zakaj je bilo tega zanimanja premalo, to je že drugo vprašanje, v katero se na tem mestu ne moremo spuščati.

Namen ustavnih dopolnil je tudi, da se napravi vse republike enako odgovorne za to, kako bo delovala zveza s svojimi organi, kako bo uresničevala tiste skupne naloge, ki so ji z novo ustavno ureditvijo dane, kakšno politiko bo vodila, kakšne ukrepe sprejemala ipd. Zaradi tega bodo torej morale biti v raznih zveznih organih s svojimi ljudmi enakopravno zastopane republike; zato bodo morale s svojimi predstavniki sodelovati pri sprejemanju raznih ukrepov, pri oblikovanju pomembnih političnih odločitev. XXVIII. dopolnilo govori še o drugih oblikah, prek katerih bi republike in pokrajine sodelovale pri uresničevanju skupnih interesov vseh; z neposrednim sodelovanjem in dogovarjanjem med republikami ter avtonomnimi pokrajinami samimi, med občinami; z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem, z združevanjem delovnih in drugih organizacij; prek družbeno političnih organizacij in navsezadnje s sodelovanjem med ljudmi samimi. Vse to se seveda temeljito razlikuje od tega, kar je bilo zapisano v ustavi ali je sicer veljalo do sedaj. Predvsem je to močan udarec centralizmu, ki je v naši pretekli praksi skušal podrediti vse interese jugoslovanskih narodov, republik nekim navideznim skupnim koristim, ki so bile v resnici največkrat v nasprotju z resničnimi interesi republik, narodov, narodnosti in ljudi kot posameznikov.

KAJ BO ZVEZA ŠE NADALJE OPRAVLJALA

Naslednje, XXIX. dopolnilo natančno nasteva, katere naloge opravlja federacija prek svojih organov in organizacij. Povzeli bomo tiste, ki se nam zdijo najpomembnejše. Predstavlja SFR Jugoslavijo v mednarodnih odnosih, zagotavlja njeno neodvisnost in ozemeljsko celovitost, ureja temeljne pravice delovnih ljudi v organizacijah združenega dela (pravice zaposlenih, preprosto rečeno), temeljne pravice organizacij in skupnosti glede sredstev v družbeni lastnini, ureja vsa tista razmerja, ki zagotavljajo enotnost trga (o tem, kaj je enotni trg, smo govorili v enem prejšnjih prispevkov), temeljna lastninsko-pravna razmerja. Zveza dalje ureja temelje sistema družbenega načrtovanja, kar pa seveda, ne pomeni, da natančno predpisuje, kakšni naj bodo družbeni načrti, ki jih sprejemajo republike vsaka zase (to so načrti, s katerimi republike za eno leto ali tudi za daljše obdobje začrtujejo razvoj svojega gospodarstva in drugih področij

družbenega življenja. Naloga zveze je, da pripravi in sprejme tak družbeni načrt za vso državo, seveda pa moramo pri tem posebej pripomniti, da tak načrt ne more biti nekak, kar bi bilo narejeno mimo družbenih načrtov republik, ampak bolj nekakšen njihov skupek in povzetek, ki bo dal splošne okvire razvoja cele Jugoslavije.

Zveza določa med drugim plačilna sredstva (denar, menico, čeke itd.), vodi politiko izdajanja denarja, skrbi za plačilno bilanco s tujino (odgovarjanje za zadolževanje v tujini, za odplačevanje tujih dolgov, za dajanje posojil drugim državam in podobno); postavlja temelje kreditnega in bančnega sistema, premoženjskega zavarovanja; zagotavlja nadzorstvo nad cenami tistega blaga in storitev, ki so pomembne za vso državo; skrbi za zalogo blaga, ki so potrebne za nemoteno preskrbo v slučaju vojne pa tudi v slučaju kakih posebnih pretresov na trgu; ureja trgovinsko in devizno poslovanje s tujino; predpisuje carine in skrbi za carinsko službo, ki je enotna za vso državo. Med važne naloge zveze sodi tudi skrbi za ugotavljanje sredstev, s katerimi se pospešuje gospodarski razvoj nerazvitih republik in pokrajin, ter skrbi za dohodke, ki ji pripadajo po ustavi.

Dalje ureja in organizira Jugoslovansko ljudsko armado ter ji povečuje, določa temelje sistema ljudske obrambe, odloča o vojni in miru, določa mednarodno politiko Jugoslavije in jo izvaja (pri tem imajo svoj delež tudi republike, ki samostojno navezujejo vse vrste odnosov s svojimi sosedi za mejami); zagotavlja, da se izpolnjuje mednarodne obveznosti, ki jih ima Jugoslavija. Federacija s svojimi organi ščiti naše državljane in organizacije v tujini, ureja nadzorstvo nad prometom ljudi in blaga čez mejo, določa temelje kazenske odgovornosti in določa kazni za nekatera kazniva dejanja, ki zadevajo državo in njeno varnost. To pomeni, da bodo republike lahko sprejemale svoje kazenske zakonike in da bo zveza dajala le temeljna načela zanje ter določala kazni samo za nekatera kazniva dejanja. Zveza tudi ureja sama organizacijo svojih organov ter volitve vanje in nazadnje: varuje ustavnost in skrbi, da so zakoni v skladu z zvezno ustavo.

ŠE O ZAKONODAJI IN FINANCIRANJU

Opozoriti moramo na to, da prinašajo ustavna dopolnila novost tudi na področje zakonodaje. Rečeno je namreč, da republike samostojno sprejemajo svoje zakone za vsa področja, deloma tudi za tista, ki so sicer urejena z zveznimi zakoni. Tudi to priča o tem, da je zagotovljena republikam popolna samostojnost ter da one sporazumno pooblaščajo zvezo, da zakonsko ureja nekatere stvari, ki morajo biti urejene enotno za vso državo.

Kot smo že rekli, je zveza dolžna, da pri opravljanju svojih nalog in dolžnosti sprejema pomembne odločitve po predhodnem posvetovanju z republikami in z njihovim soglasjem. Pri svojem delu lahko namreč zvezni organi sprejemajo odločitve, ki utegnejo imeti takšne ali drugačne finančne ali druge materialne posledice za republike, lahko vplivajo na gibanje njenega gospodarstva, na dohodke republik, občin in ljudi. Zato je razumljivo, da naloga ustavna dopolnila vsem zveznim organom obveznost, da se z njihovimi ukrepi, predpisi, sklepi strinjajo vse republike. Tu gre predvsem za vprašanja izdajanja denarja (monetarni sistem in emisija), deviznega sistema, zunanje trgovine, najemanja posojil v tujini, carin, cen, pomoči nerazvitim republikam, obdavčenja, zbiranje sredstev za financiranje zveze itd. V imenu republik bi takšna usklajevanja stalše opravljal republiški izvršni sveti. Če bi se o kakšnem vprašanju ne mogli sporazumeti, bi se morali o tem naprej pogovarjati v predsedstvu republike (to je najvišjem organu, ki bo v prihodnje vodil Jugoslavijo, o tem bomo pisali prihodnjič) in v zvezni skupščini.

Nov položaj in omejen obseg pristojnosti ter nalog federacije in njenih organov zahteva tudi drugačen način financiranja, zato ustavna dopolnila natančno določajo, kateri dohodki ji pripadajo. Kot je znano, je zveza razpolagala doslej z ogromnimi sredstvi, ki jih je zbirala od gospodarstva in posameznikov na razne načine (prispevki, davki). Takšen način zbiranja sredstev in njihov velik obseg je bil seveda izraz njene moči in njenega položaja v našem družbenem in političnem sistemu. S sredstvi zveze se ni vzdrževala samo zvezna uprava, vojska, diplomatska služba in podobno, kar je sicer normalno v vsaki urejeni državi, ampak

Koliko dajejo drugje za obveščanje?

Ljudje niso zadovoljni s krčenjem prostora na komunskih straneh, uprava lista pa mora zmanjševati stroške tako, da izdaja malo tanjši časopis — Vzrok: manj dohodka od komunskih strani kot smo predvidevali — Število in obseg reklamnih objav ter razpisov pada iz meseca v mesec: podjetja varčujejo najprej pri reklamah!

Veliko zamere in jeznih besed je marsikje sprožil naš uvodnik, ki smo ga tiskali 22. aprila letos pod naslovom „SZDL zmanjšuje obseg obveščanja“. Zlasti v občinskih vodstvih SZDL v pokrajini nam odgovorni tovariši zamerijo odkrito besedo. Pa smo hoteli z njo pravzaprav pomagati predvsem — njim in nam! Njim zato, ker so resnično odvisni od občinskih proračunov in nimajo prostih rok, ko se je treba odločiti za obseg političnega obveščanja v občini, nam pa seveda s tem, da bi domači tedenski glasnik Socialistične zveze obdržal svoj dosedanj obseg in vsebino. Oboje je važno: na skrčenem prostoru ni mogoče sodelovati pri soustvarjanju družbene politike in njenem uresničevanju tako, kot če ima list dovolj prostora.

Ne bomo ponavljali, kar smo o listu, njegovem poslanstvu in sedanjih nalogah poročali po 3. seji izdajateljskega sveta letos 18. marca. Vsi dobro vemo, da so tudi naloge časnikarjev po zadnjih političnih dogodkih v državi samo še večje in še

odgovornejše. Prav nič si ne domišljamo, da smo jim vedno tako kos, kot si to vsi iskreno želimo — trdimo samo, da mora tudi ožja družbeno skupnost zagotoviti domačemu listu pogoje, da bo lahko

— ostal in postal še koristnejši.

— da ne bo njegovo materialno stanje „viselo v zraku“

— in da bo imel resnično vse možnosti, da se razvija v vplivno žarišče družbenega, političnega in kulturnega ustvarjanja.

Prav na kratko naj ponovimo: že lansko jesen smo sporočili ustanoviteljem našega lista, da bo cenik za zakup prostora v Dolenjskem listu letos takle:

cela stran:	60.000
tri četrt strani:	45.000
pol strani:	30.000
četrt strani:	15.000

S temi cenami bi občine pokrivale približno tri četrtine dejanskih stroškov, ki jih imamo s celoletno režijo za vsako njihovo stran v listu. Če nekaj let nazaj smo tako celoletno stran zaračunavali občinam po 30.000 din, kar je bilo daleč pod lastno ceno. Še naprej teh strani v takšno izgubo ne smemo in ne moremo siliti. Pri tem velja opozoriti, da je lani 8 občin v pokrajini prispevalo za Dol. list po 30.000 din, občina Novo mesto pa 70.000 din. Teh 310.000 dinarjev predstavlja 10 odst. vseh dohodkov, ki jih je naš časnik lani ustvaril. Z drugimi besedami: kar 90 odst. vsega, za redno izhajanje tednika potrebnega denarja si naš list zdaj ustvarja že sam z naročnino, oglasi, reklamo in z izdajanjem priloge SDL.

Gospodarske razmere so zlasti lani znova krepko posegle tudi v tisk oz. izdajanje političnih časnikov. Prosim, preberite samo tale dva podatka: leta 1966, ko je 9 občin kupilo v listu prostora za stalne komunske strani za skupno 282.000 din, nas je stal en izvod Dol. lista z vso režijo vred 0,95 din. Leta 1970, ko je 9 občin kupilo prostora za 310.000 din (ta znesek se od 1967 do 1970 sploh ni več spremenil), pa je znašala polna lastna cena za en izvod lista že 1,80 din oz. skoraj 100 odstotkov več! Po domače: vsi stroški za redno izhajanje našega lista so se v zadnjih 4 letih povečali skoraj za dvakrat.

Ob tem resničnem dejstvu pa je ponekod že kar nepriljubljeno „sofinanciranje“ (beri: plačevanje pogodbeno zakupljenega prostora v listu) capljalo na mestu.

Nekaj let smo to še potrpehli, zdaj ne moremo več: dosegli smo zgornjo mejo dohodkov iz oglašne in reklamne službe. Naročnina je sorazmerno visoka (čeprav še vedno znatno pre nizka, saj je lani prispeval naročnik za kritje vseh stroškov komaj 52 odst.), a je zdaj ne kaže popravljati. Verjetno ima naš občan

tudi pravico, imeti vsaj kolikor toliko poceni kakovostno obveščanje.

Kako poceni — na to pa naj odgovori družba, v našem primeru: 9 občinskih konferenc SZDL in 9 občinskih skupščin v pokrajini.

KAKO PA DRUGJE?

Rekli smo že: 8 naših občin je lani plačalo za svojo stran po 30.000 din, novomeška pa za dobri dve strani 70.000 din. Kako živijo drugi pokrajinski politični (medobčinski) časniki v Sloveniji?

Vprašali smo jih in izvedeli, da so naslednje občine lani prispevale takele zneske za obveščanje svojih občanov:

Kranj:	220.000 din
Celje:	150.000 din
Nova Gorica:	100.000 din
Koper:	90.000 din
Ptuj:	100.000 din
Ajdovščina:	39.000 din
Sežana:	40.000 din
Škofja Loka:	40.000 din
Murska Sobota:	100.000 din
Žalec:	36.000 din
Velenje:	94.000 din
itd.	

Pri tem pa je treba pripomniti: v večini medobčinskih glasil SZDL —

to pa so GLAS v Kranju, NOVI TEDNIK v Celju, PRIMORSKE NOVICE v Kopru in Novi Gorici, TEDNIK v Ptuj, VESTNIK v Murski Soboti in ŠALEŠKI RUDAR v Velenju — občine nimajo tako dosledno urejenih stalnih komunskih strani kot smo tak način urejanja časnikarjev v Dolenjskem listu. Kljub temu našteje občine izdatne podpore svoje časnike kot naše Dol. list. Gornji seznam bi lahko dopolnili z dolgo vrsto občin, ki dajejo za svoja glasila po 40.000, 35.000, 30.000, pa seveda tudi manj dinarjev. Toda to ni namen tega pisanja.

Rad bi le opozoril, da noben lokalni politični časnik danes v Sloveniji ne more živeti samo od naročnine, niti ne od dotoka reklam, potrebnih in nepotrebnih čestitk ter objav vseh vrst. Dolenjski list ni nobena izjema: vsi medobčinski tedniki, glasila SZDL torej, so za leto 1971 predlagali znatno večje vsote za zakup prostora, ki ga potrebujejo posamezne občine. Skoraj povsod bodo tako potrebno pomoč tudi dobili.

TONE GOŠNIK

KULTURNI VODIČ

Na sestanku Zveze kulturno-prosvetnih organizacij 11 dolenjskih in hrvaških občin so se v soboto v Novem mestu dogovorili, da bodo te občine izdale kulturni vodič v slovenscini in hrvaščini. Izbrali so tudi iniciativni odbor, ki naj pripravi vse potrebno, da bo težko pričakovani vodič izšel do prihodnje pomladi.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Martina Hrovat, Jelka Gabron, Cvetka Fink, Jožefa Kolenc, Ana Lunder in Pepca Setina, članice Novoteksa, Novo mesto; Janez Konda, upokojenec iz Osojnika; Franc Andrejčič in Edvard Stukej, člana IMV Novo mesto; Ana Trampe, gospodinja iz Gabrja; Alojz Juršič, član Novograda, Novo mesto; Reza Zagar, Majda Klobčar, Miroslav Gutman, Nevenka Sturm, Cvetka Avbar, Majda Židanek, Darinka Orlič, Janez Mežan, Martina Zorko, Dušan Jenko, Majda Škrubej, Boštjan Jenko, Anica Majcen, Jelka Planinšek, Lidija Čanič, Lado Javornik, Franc Košiček, Anica Mesojedec, Cvetka Zajc, Dušan Dular, Majda Bizjak, Lučka Videčnik, Vlado Magnik, Majda Žigante, Anton Grabrski, Danica Dulc, Janez Butara, Darinka Bukovec, Igor Kotnik, Andrej Pečaver, Marija Konečnik, Andrej Bukovec, Peter Dular, Janez Zupančič, Jožica Keber, Andrej Blažon, Boris Šepetav, Nebojša Solak in Anton Šter, dijaki novomeške gimnazije; Ivan Kastelic, član Novolesa, Straža; Marija Pavlič, gospodinja iz Tomažje vasi; Anica Zupančič, delavka iz Gornjeja Kamenja; Anton Pirnar, kmet iz Šentjurja; Franc Smerke, član Novotehane, Novo mesto; Jože Zupančič, kmet iz Dolenje vasi.

(Samo) morilci so med nami

Iz velike ljubezni se je rodila poroka, iz ljubezni je prišel otrok. Vse je bilo skraj tako kot v pravljicah: mož, ki ni pil, ki ni zapravljal denarja, ki je ljubil ženo in otroka. In žena, ki je ljubila moža... in tako naprej, kot sta nešteto krat opisala brata Grimma, ki sta končala svoje pravljice običajno: „In potem sta živila srečno še dolgo let in živita še danes, če nista že umrla...“

Te pravljice je bilo hitro konec: punčka, stara tri leta, je bila vse, kar je še vedno podrti stebre družinske sreče. Družinski prepri, ki sta jih še podpihovala ženina mati in brat, so bili iz dneva v dan hušiti, življenje je postajalo nezno. Zakon se

je začel krhati, ločitev je postala že kar simbol odrešenstva. Da, ločitev... „Če ne bi bilo otroka!“ je večkrat vzdihnil mož, ki je bil na malo hčer zelo navezan. Potem so prišle besede, ki so povedale, da bo otrok ob razvezi ostal pri materi. To je podrlo vse načrte o ločitvi: mož je bil na otroka tako hudo navezan, da je vztrajal v peku.

V peku pa, kot je znano, preveč peče, da bi mogel normalen človek v njem dolgo zdržati. Od nekoč vselega, družabnega moža je ostala le blede senca. V možganih je kljuvalo: kako uiti iz začaranega kroga?

Tega, ali se je misel prikradla počasi kot senca, kot majhen oblček na nebu, ki

se skuša v poletnem dnevu bojevati s soneem, ali je misel skočila kot krugalj, kot ujeta na drobnega, nemočnega piščanca — vsega tega ne bo nikoli nihče izvedel. Ve se le to, da je ta misel prišla kot odrešenica, da je pomenila skoraj skok v svobodo, beg iz vseh težav in zmot izgubljenega življenja. Za misel, ta neizgovorjena beseda, ta — samomor.

Ta umik iz življenja je bil storjen zavestno, mož je napisal oporoko, se poslovil od ljubljenih — in odšel za zme-raj.

Smrt je gotovo blaznost, način, kako priti v smrt, je bil tokrat še večja blaznost. Mož je zapeljal avto na cesto, kjer je vedel, da bo veliko prometa, v avto je posadil ljubljeno otroke, po-

čakal na ugodno priložnost in zapeljal pod kolesa velikega tovornjaka...

Milničniki, strokovnjaki, pravniki so merili na cesti, so iskali vzroke in skleпали o možnostih nesreče. Dva mrtva, pokrita z neprozornim polvinilom, v posmeh soncu in življenju na cesti: mož in otrok...

In kot blaznost: samomor na cesti, samomor z drvečim avtomobilom. Je to obujanje kanikaz, letičkih živih mrtvecev Japonske? Je to nova oblika smrti, samomor današnjega časa? Smo poselej na cesti v še večji nevarnosti, neprestano? Tisti, ki vedo odgovoriti na taka vprašanja, odnesejo skrivnosti v grob...

J. SPLICAL

Podpolkovnik Stane išče svojo pravico

Predsednik ribniške občinske skupščine odgovarja na članek Lojzeta Jakopiča, ki je bil pod gornjim naslovom tiskan v Ljubljanskem dnevniku 6. aprila 1971 — Odgovor na ugibanja po ribniški občini

O naših „čisto osebnih računih“ dovolite, da povem tole: menim, da je ovinar Jakopič v članku „Podpolkovnik Stane išče svojo pravico“ šel predaleč z navedbo, da je postalo nekaterim možem v Ribnici nerodno in da so očitno vmes osebni računi. Ponovim še enkrat, da sedanje predsedstvo skupščine in načelniki oddelkov upravnih organov SO Ribnica nismo vodili postopka v zadevi Staneta Lovšina, zato za takšen replet tudi nismo odgovorni. O pooblastilih Stanovanjsko kumunalnega podjetja Ribnica od decembra 1965 so razpravljali sodni organi in jih doslej še niso razveljavili.

Menim, da se z omenjenim članom javnosti vsiljuje vprašanje, ali je bila nacionalizacija leta 1959 dosledna. Podobno vprašujejo nekateri naši občani, ali je bila zaplemba nepremičnin v letih po vojni dosledna. Tov. Jakopič, ali nameravate sprožiti postopek za revizijo zakona in postopek o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč? Vendar: občinska skupščina Ribnica je ravnala po zakonu in bo po zakonu ravnala tudi v bodoče, zato je zadeva Staneta Lovšina za ObS Ribnica končana.

BOGO ABRAHAMBERG,
predsednik občinske skupščine Ribnica

Vodili postopka v zadevi Staneta Lovšina. Poskrbeli smo le za to, da je posebna odborna komisija lani proučila nove zahteve za denacionalizacijo najemnih prostorov in o tem seznanila na seji občinske skupščine 16. julija 1970.

Občinska skupščina Ribnica je tedaj sprejela predlog komisije, ki se skrajšan glasi: „Komisija ugotavlja, da ni nikakršnih potreb in opravičil za denacionalizacijo katelegakoli od navedenih objektov (15) oziroma prostorov.“

Jakopičev članek dokazuje, da se ni končano izsiljevanje vračanj zaplenjenih in nacionaliziranih nepremičnin. Da bi se seznanila z našimi stališči, sta me obiskala 26. novembra lani novinar Lojze Jakopič in pravni svetnik Dnevnikarja. V pogovoru sta me želela prepričati, da je bil postopek v zadevi Staneta Lovšina nezakonit. Menil sem, da če imajo otipljive dokaze, naj sprožijo postopek zoper občino Ribnica. Predlagal sem tudi, naj pismo Staneta Lovšina Dnevniku objavijo ne glede na moje mnenje. Danes je očitno, da bi bilo samo pismo Staneta Lovšina za javnost manj aktualno, kakor je zdaj, ko je tov. Lojze Jakopič našel v občini Ribnica grešnega kozla. Za novinarjem sva se tudi dogovorila, da se bova sešla, vendar tedaj tov. Jakopič ni prišel v Ribnico.

V februarju in marcu sem bil preveč zaposlen z javno razpravo o financiranju družbenih potreb in s problemi, ki so še bolj neodoljivi od zadeve Staneta Lovšina. Zato prošim, tov. novinar Jakopič, da mi oprostite, ker se še do danes nisva sestala.

Po tem dogovoru pa menim, da je tudi najin sestanek nepotreben. „Poz nazaj,“ kot sta si jo zamislila tov. Lovšin in tov. Jakopič, je res „težavna“, najhuje pa je to, da vodi v slepo ulico.

ELEKTROTEHNA, trgovsko, uvožno in izvožno podjetje z elektrotehničnim materialom. Ljubljana, Titova c. 51

Želi zaposliti v prodajalni v Novem mestu

kvalificirane trgovske pomočnike tehnične stroke z ustreznimi praksami

Kandidati naj pošljejo pisemne ponudbe Komisiji DS za delovna razmerja, Ljubljana, Titova c. 51. — Razpis velja 15 dni po dnevu objave.

NOV VOZNI RED!

Avtopromet, gostinstvo in turizem
»GORJANCI«, Novo mesto — Straža

obveščata cenjene potnike,

da s 1. junijem 1971 začne veljati Vozni red avtobusnih linij za leto 1971/72

Objavljen je v voznem redu, ki ga je izdalo podjetje.

Tarifa in drugi prevozniki pogoji so objavljeni v voznem redu. Cenjenim potnikom pa so tudi na razpolago pri podjetju in voznem osebju.

RAZMISLITE, DOKLER NI PREPOZNO!

Jokal je kot otrok...

Fant iz Podgorja je izgubil v Novem mestu skoraj 4900 nemških mark, trdo prigarani zaslužek iz tujine — Čemu nezaupanje do bank in hranilnic, zakaj nočejo obresti?

Stal je med fanti in pripovedoval:

„Dve leti sem varčeval marko za marko. Vesele družbe me niso zvale nikamor, ob sobotah in nedeljah sem delal še nadure. Doma sem hotel postaviti hiško, da bi imel streho nad glavo. Skromno sem živel v Nemčiji, pridno delal in mislil samo na varčevanje... Zdaj sem pa ob vse: v stranišču hotela Metropol sem izgubil denarico, od takrat dalje vsaj jo pogrešam. V njej je bilo skoraj 4900 mark... Če je kaj dokumentov zraven? Imel sem tam še zdravstveno izkaznico. Če je bil poštenjak, ki je našel moj zaslužek dveh let, mi bo to vrnil. Vrnil bi

mi prav gotovo, če bi vedel, da sem za ta denar dve leti trdo, trdo delal na tujem...“

Ganotte ga je premagalo: ni ga bilo sram solz med fanti, ki radi pomožejo na Glavnem trgu, kjer se srečujejo zdenci. Pomagati mu niso mogli razen s tolažbo, da so med nami poštenjaki, ki še poznajo in cenijo stari rek: „Kar najdeš, ni tvoje.“

Do izgube trdo prigaranega zaslužka — fant je nosil s seboj valute v vrednosti skoraj dveh milijonov starih dinarjev — pa ne bi prišlo, če bi naši ljudje na tujem malo bolj verjeli našim bankam in vlagali svoje prihranke na tekoči račun. To lahko naredijo tudi že kar v Nemčiji,

lahko pa bi denar nakazovali tudi domov na svoj ziro račun pri Dolenjski banki in hranilnici. Vloženi denar jim je vedno na razpolago: lahko ga dvigajo v tuji valuti ali v dinarjih, kakor to sami želijo. In ne samo to: razen privarčevane glavnice dobe od banke tudi obresti. Pri večjih vsotah se kmalu nabere še lep kupček obresti, da ima človek veselje nad varčevanjem!

Ni malo ljudi, ki tišče denar doma pod vzglavjem, v starih loncih in v pečeh, po podstrešjih ali v kletih. Vedno znova pa se dogaja, da tako shranjeni denar ni varen, da ga nemalokrat uničijo tudi miši ali podgane, plesen ali vlaga. Nositi s seboj tako veliko denarja, kot se je zgodilo našemu ubogemu Podgorcu, seveda spet ni pametno. Zato imamo hranilnice in banke.

Potem ne bo treba solz ne prepoznega obžalovanja.

tistega lanskega dne

Kaj je krivica?

Mislila sem, da sem nesrečna, čeprav mi ni nič manjkalo. Vsaka želja se mi je izpolnila; če mi ni bilo takoj ustrezno, sem mislila, da bom umrla. Vsakomur sem morala vedno samo pritrditi. Večkrat sem se zaprla v sobo in jokala.

Zdaj je drugače, en sam dogodek me je prevzel, da sem se spremenila. Začela sem razmišljati o svetu, o ljudeh in krivicah. Ne morem se otresti vprašanja, zakaj življenje ne more brez krivic. Jaz se seveda ne pritožujem, toda poznam deklico, ki nima nič drugega kot kupček želja, ki se ne bodo nikoli uresničile. Kako rada bi tej deklici podarila vsaj polovico svoje sreče! A kaj je to, da prav zdaj tudi jaz ne vidim tega otroka? Grem mimo kot množica drugih? Ali sem že tako brezdušna?

Jesenski dan je bil, listje je odpadalo in mi šumelo pod nogami. Napotila sem se v središče mesta. Ljudje in avtomobili so šli križem v svet. Neizmerno veselje se je prelivalo v meni. Nisem znala pojasniti, kaj se z menoj dogaja. Očka je rekel, da se bo za debelo uro neke zadržal, zato sem imela na pretek časa za pohajkovanje.

Pri tromostovju sem se nenadoma zdrznila ob prizoru: zgarana ženica z otrokom. Obraz ji je prearalo trpljenje, nosila je prevelike blatne čevlje, v cunjasti obleki je morala imeti že dolgo pot za seboj. Trdo je držala otroka, ki se je držal strašansko žalostno. Ženska mu je nekaj mrmrajoče dopovedovala. Prisluhnila sem: otroka pelje iz bolnišnice. In prišla je peš ponj.

Ljudje so hodili mimo, niti trenili niso, mene pa je vse to pretreslo. Zazdelo se mi je, da ta grenki občutek spoznanja ne bo mogel nikoli iz mene. Kako bi kaznovala to množico! Bila sem brez moči in sem zbežala.

IRENA SZARVAŠ,
Kočevje

Kosilo

Veje so se krivile pod snegom. Bilo je jutro. Otroci v Jakljevi hiši so še spali, ko je mati odšla na delo. Otroci so imeli zimske počitnice in so poležavali. Iznad streh se je dvigal čist dim.

France, najstarejši med otroki pri Jakljevih, je vstal prvi. Na skednju je poiskal smučič in oddrsal v Odančev klanec. Za njim je racal mlajši brat s sankami.

„Vzemita s seboj še mene!“ je prosila sestra Tina, pa je nista poslušala. „Saj veš, kaj moraš delati,“ ji je dejal starejši brat.

In Tina, vsa majhna in drobna, da ji je mamin predpasnik segal do tal, je vzkliknila: „Ze prav, pa kuhala ne bom!“

„Samo poskusi, saj veš, kaj je mama naročila.“
Ko so se rože na oknih stopile, je Tina postavila kosilo v košarico in ga odnesla mami na delo. Mama se je nasmehnila, sedla na kup zloženih desk in začela jesti. Nenadoma je zagledala Tinino oči, ki so prosile, naj vendar vsega ne pojč.

P. L., Ribnica

Nesreča

Z avtobusom smo se peljali iz Splita proti Kaštelu Staremu. Pot je bila dokaj dolga. Mama, oče in brat so sedeli na zadnjih sedežih, jaz pa sem stala. Gledala sem oleandre, ki so cveteli ob cesti.

Nenadoma sem pogledala na cesto, kjer se je zgodilo nekaj strašnega. Zagledala sem, kako je neki avtomobil podri deklo in obdrnil avtobus, v katerem smo se peljali. Avtobus je ustavil. Izstopili smo. Iz osebnega avtomobila, ki se je tudi pravkar ustavil, je stopilo nekaj mladih fantov. Stekli so k deklici, ki je ležala ob cesti. Bila je ranjena v glavo. Pripeljal je rešilni avtomobil in vanj so položili nezavestno deklo. Rešilec je odpeljal, mi pa smo morali čakati na drug avtobus. Ko je pripeljal, smo se odpravili naprej do Kaštela Starega.

Tega dne ne bom nikoli pozabila. Takrat sem prvič videla nesrečo, a si ne želim, da bi jo še kdaj.

ZLATKA ZGONC,
novinarski krožek osnovna šola Sentrupert

Kmetijsko in trgovsko podjetje AGRARIA, Brežice

obveščata potrošnike, da Kmetijsko posestvo Cerklje ob Krki — RAZPRODAJA KOKOŠI

Nakup je možen vsak dan, razen nedelje, od 7. do 15. ure. Cena: 10 din za kokoš. Za nakup se priporoča kolektiv

Kmetijskega posestva Cerklje

Temeljna izobraževalna skupnost Sevnica

razpisuje prostovoljno delovno mesto **SOFERJA AVTOBUSA**

Pogoji: pet let delovnih izkušenj. Nastop službe s 1. septembrom 1971. Stanovanja ni. Prošnje pošljite na TIS Sevnica do 20. 5. 1971.

Rudi Žlajpah dobil voziček!

Odkar smo 22. aprila zadnjikrat poročali o zbirki za nakup invalidskega vozička Rudiju Žlajpahu iz Zužemberka, so za mladega invalida prispevali:

Stefan Vivod z Otočca 50 din, neimenovana iz Gradca pri Crnomlju 20 din, Alojz Resnik, Martin Predanič, Franc Ječ in Mihael Novak iz Gor. Lenarta pri Brežicah 80 din, Jože Pajk iz Račjega sela pri Trebnjem 50 din, Frida in Niko Perkman sta poslala iz Uppsale na Švedskem 75,45 din, Majda Pavič iz Toronta v Kanadi pa je poslala 2 kanadska dolarja, za kar smo dobili v banki 28,50 din. — Delavke iz kočevske Tekstilane so poslale Rudiju 50 din.

Do ponedeljka opoldne se je na Rudijevi hranilni knjižici zbralo že 10.702,15 dinarjev. Krajevno skupnost v Zužemberku smo po predhodnem osebnem dogovoru prosili, da bo Rudiju Žlajpahu kupila v Ljubljani pri podjetju SOCA ustrezen invalidski voziček, o čemer bomo v kratkem spet poročali. Kar bo denarja ostalo, ga bo dobil Rudi za popravilo zobovja in za druge svoje najnujnejše potrebe.

Prispevek za Jelko Lavrič

Prejšnji četrtlet smo o Jelki obširno poročali. Iz nevrološke klinike kliničnih bolnišnic v Ljubljani smo medtem od prof. dr. med. Petra Kartina dobili tudi prepis obvestila, da je klinika iz Ljubljane, na kateri se je Jelka pred leti zdravila, že poslala ustrezno medicinsko dokumentacijo na kliniko v Nemčijo.

Odkar smo zadnjikrat poročali o prispevkih za Jelko, smo dobili z denarno nakaznico od „neimenovane darovalke“ iz Zemlja v Beli krajini 20 din, tako da ima Jelka na hranilni knjižici pri DBH danes 72.033,33 din.

Ko bomo o Jelki zvedeli karkoli novega, bomo bralcem takoj sporočili.

UREDNIŠTVO LISTA

»Brez ‚Dolenjca‘: kot brez žlice v hiši!«

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

AB Agraria BREŽICE
Ste v zadregi za darilo?

Sopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

kultura in izobra- ževanje

Razstavi o času, ki o njem poje poet: »Uporni človek nosi parole in mine...«

V zgornji dvorani je dokumentarna razstava »Novo mesto in Dolenjska v letu 1941«, v spodnji pa umetniška razstava »Risbe iz narodnoosvobodilnega boja« — Z njima so počastili praznik dela in tridesetletnico Osvobodilne fronte in vstaje

Več kot 250 dokumentov, razstavljenih v veliki dvorani Dolenjske galerije, seznanja obiskovalca z razvojem naprednih in socialističnih gibanj v Novem mestu in na Dolenjskem od leta 1896 dalje. Postreže z izredno zanimivimi pričevanji o kandidski republiki in revolucionarnem vrenju neposredno po končani prvi svetovni vojni. Slednjic pa pouči o vse bolj organiziranih in poglobljenih gibanjih pod vodstvom Komunistične partije med obema vojnama, dokler ta gibanja niso malone že ob samem vdoru okupatorjev pred tridesetimi leti prerasla v oborožen upor. Razstava zajema obdobje do pomladi 1942, ko so se začele vojaške akcije Dolenjskega bataljona, ustanovljenega marca tega leta na Rogu.

Na otvoritvi, 6. maja, je dr. Tone Ferenc, ravnatelj Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, poudaril, da je v teh dokumentih ohranjeno trajno pričevanje o pomembnem revolucionarnem obdobju, ki so ga prehodili Novo mesto, Dolenjska in njeni ljudje. Razstava sama, čeprav po besedah prof. Janka Jarca, ravnatelja Dolenjskega muzeja, ni iz-

polnjena tako, kot velava naslov (Novo mesto in Dolenjska v letu 1941), vendarle zelo prepričljivo, iz-

podčrtano

Slovinci se res ne moremo pritoževati, da imamo slabo razvit revijski tisk. Tudi revije za književnost in družbeno vprašanja so posejane tako nagosto, da jih imajo vsa pokrajinska središča, razen Novo mesto.

Dolenjska z Novim mestom kot nekronanim kulturnim središčem je izjema tudi na tem področju. Po izidu nekaj števil Dolenjske prosvete iz petdesetih let se, žal, ni pojavilo nič takega, kar bi dišalo po samostojnem književno družbenem glasilu. V zadnjih nekaj letih to vzel občasno zapolnjujejo Dolenjski razgledi kot razširjena kulturna rubrika v našem tedniku. To pa seveda ni rešitev, ker Dolenjski list za to razširjeno dejavnost ne prejema niti dinarja družbene pomoči. So pa Dolenjski razgledi pomagali do dragocene spoznanja: da je glasilo za literarna in družbeno vprašanja na Dolenjskem potrebno in da, če bi se naposled posrečilo poviti tako glasilo, tudi sodelavcev ne bi manjkalo.

Želja po samostojni reviji na Dolenjskem je vznikla močnejše zlasti v mlajšem in najmlajšem rodu ustvarjalcev, tako pri ljudeh peresa kot pri ljudeh čopiča. Njihove ambicije niso majhne, kar nekateri že nekaj časa in vztrajno dokazujejo z javnimi nastopi. Kjer je želja, je običajno tudi potreba, zato je pričakovati, da vse skupaj ne bo ostalo samo pri praznem in jalovem besedičenju.

Ko je bila misel o dolenjski reviji povedana v javnosti, so se nekateri skoraj zgrozili, češ: „Fantje, to je vse lepo in prav, kje boste pa dobili denar za izdajanje?“ V času, ko govorimo o velikem gospodarskem napredku pokrajine in še bolj dolenjskih industrijskih središč, ko je družba z zakonom omogočila kulturni boljše življenje, denar ne bi smel biti glavna ovira. Zlasti ne, ker bi revija še vedno manj stala kot prenekateri zavožena gospodarska investicija. I. Z.

šrpno in v mnogih dokumentih tudi pretresljivo izpričuje priprave in sam revolucionarni boj dolenjskega delovnega človeka za lepšo prihodnost, za katero je pripravljen žrtvovati tudi življenje. »Uporni človek nosi parole in mine« je zapisal Edvard Koebek v pesmi „Dolenjska“, navdihnjena v časih, ko je pesnik partizani v naših krajih, in prav v takem duhu je prikazan dolenjski človek skozi vsa obdobja, izpričana z razstavljenimi dokumenti.

V mali galerijski dvorani so hkrati odprli tudi razstavo „Risbe iz narodnoosvobodilnega boja“. To so dela 24 slikarjev, nastala pa so na partizanskih pohodih, med bojem, med počitkom po boju, v zaporih in fašističnih ter nacističnih uničevalnih taboriščih. Slikarji, ki so bili pri partizanih, so risali predvsem portrete borcev, partizanske kolone, prizore z ranjenci, partizanske objekte, požgana naseja in okupatorjeva nasilja. V taboriščih je bilo umetniško ustvarjanje neprimerno težje, a so kljub temu nastajali portreti internirancev, kupi človeških trupel, stražni stolpi, barake z bodočo žico itd. Ta slikarska razstava je dragocena tembolj, ker prikazuje likovne zapise, nastale sredi težkih dni in neposredno po pretresljivih dogodkih v usodnem času pred tridesetimi leti.

Dokumentarna in slikarska razstava bosta odprti do 30. maja. Privedite Dolenjski muzej ju je postavil v počastitev tridesetletnice Osvobodilne fronte in vstaje ter letošnjega praznika dela.

IVAN ZORAN

Berite »Dolenjski list«

Glasbeno srečanje ob Korani

Na tekmovalju pevskih zborov in instrumentalnih skupin v Karlovcu je kot gost sodeloval tudi mladinski zbor s Senovega in bil najbolje ocenjen — Tekmovanje razbilo mrtvilo na glasbenem področju

Zorin dom v Karlovcu je bil spet kraj lepega in nepozabnega kulturnega dogodka: 22. aprila je bilo v njem tekmovalje pevskih zborov in instrumentalnih skupin pionirskih in mladinskih organizacij s karlovskega območja.

Sodelovali so pionirski in mladinski pevski zbori iz osnovnih šol Karlova, Mahična, Lasinskega, Sjenčaka, Duge Rese in kot gost mladinski pevski zbor osnovne šole Senovo pri Krškem. Instrumentalne skupine so prišle iz Rečice, Vojniča in Duge Rese, pridružil pa se jim je harmonikarski orkester kulturno-prosvetnega društva „Triglav“ iz Karlova. Med pevskimi zbori je bil najbolj gostujoči zbor s Senovega. Prav gotovo to ni naključje, saj ima zbor ne le nadarjene pevce, ampak v

Janezu Cegljarju tudi sposobnega dirigenta in razgledanega glasbenega izobraževca. Med instrumentalnimi skupinami je bil najbolje ocenjen harmonikarski orkester društva „Triglav“. To je razumljivo, saj deluje v samem Karlovcu, kjer ima boljše pogoje za delo in razvoj kot drugi instrumentalisti v okolici in na podeželju. Tekmovanje je imelo izreden kulturni pomen: gre namreč za razvoj in poglobitev glasbenega amaterizma v Karlovcu in njegovi okolici, gre pa tudi za glasbeno vzgojo množic kot

Do 26. maja bo v galeriji v Prešernovi hiši v Kranju odprta razstava del slikarja Poldeta Mihele, dolgoletnega znanca taborških srečanj slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem. To je hkrati letošnja tretja Mihelečeva razstava, saj je pokazal svoja dela tudi že v Zagorju in Trbovljah. Na sliki: VAŠKO TIHOŽITJE. — Slikar živi v Litiji, kjer je likovni pedagog (Litija, Ponoviška 15).

Andrej Jemec jutri v krški galeriji

Slikar in grafik Andrej Jemec iz Ljubljane bo jutri 14. maja, ob 18. uri odprl svojo razstavo v krški galeriji. Delo in življenje znanega slikarja bo predstavljal obiskovalcem prof. Zoran Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije iz Ljubljane. — Vljudno vabljen!

KONCERT V KOSTANJEVICI

GLASBENA MLADINA SLOVENIJE prireja danes ob 17. uri v Kostanjevici na razstavi akademskega slikarja Igorja Pleška v Lamutovem salonu koncert. Nastopili bodo operni solisti sopranistka Sonja Hočevarjerna in basist Ladko Korosec ob spremljavi pianistke Zdenke Lukce ter hornist Niko Pertot ob spremljavi pianistke Gitte Mally. Izredno zanimiv in bogat glasbeni program bo povezoval in komentiral profesor Čveto Budkovič. Koncert bo prirejen v sklopu prireditve dolenjskega festivala.

Obiščite razstavi

»Novo mesto in Dolenjska v letu 1941« in »Risbe iz narodnoosvobodilnega boja«, ki bosta v veliki in mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu odprti ves maj. Obisk pripravljamo zlasti mladini iz šol, delovnim kolektivom in vsem, ki žele spoznati dragocene dokumente revolucionarne preteklosti in občutja ljudi v temnih obdobjih na Dolenjskem. Za skupine so privediteji oskrbeli strokovno vodstvo po obeh razstavah.

Mali kulturni barometer

PLAKATI GOR, PLAKATI DOL — V petek, 7. maja, naj bi Bela krizantema ponovila Vovkovo igrano „Skozi temo ali devalvirana morala“. To so še dan poprej napovedovali številni plakati na novomeških ulicah. Naslednji dan, ko so mnogi že pripravljali na predstavo, so bili plakati potrgani, v dvorani Doma kulture pa so ob uri, ko bi morala biti igra, vrtili film. Zakaj tako? Na Zavodu za kulturno dejavnost trdijo, da jih Bela krizantema o ponovitvi igre ni nič obvestila, zato ji ni rezerviral dvorane in odra za predstavo, voditelji Bele krizanteme pa se sklicujejo na trden dogovor z vodstvom zavoda in govornijo, kako je nezastavljeno, da je morala njihova predstava odpasti.

ZBOROVANJE BELOKRANJSKIH PROSVETARJEV — V dvorani metliške Beti je bilo v soboto, 8. maja, zborovanje prosvetnih delavcev Bele krajine. Okoli 160 ljudi je prisluhnilo besedi dr. Franceta Strmčnika, docenta na filozofski

fakulteti za pedagogiko v Ljubljani, ki je govornik, kaj vse vpliva na uspeh pouka. In predavanju Mira Lužnika, namestnika direktorja republiškega Zavoda za šolstvo, v katerem je obdelal položaj in reformo osnovnega šolstva. Z zborovanja so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu, zatem pa so si ogledali tovarno.

DANES GOSTUJE OPERA — V novomeškem Domu kulture bo drevi gostoval ansambel ljubljanske Opere z delom „Don Pasquale“. V glavni vlogi bo nastopil prvak, basist Ladko Korosec. Predstava bo v okviru abonmajskega prireditve na novomeškem odru.

GOSTOVANJA — Amatersko gledališče iz Novega mesta gostuje v maju po okoljskih krajih in v sosednjih občinah. 8. maja je v Črnomlju ponovilo Klabundov „Krog s kredo“, igra „Mož svoje žene“ A. P. Čehova pa do zdaj v Črnomlju in Beli Cerklji. V nedeljo, 16. maja, namerava gostovati s Čehovom v Prečnu.

F.S. Finžgar 2 STRIČI

Vstal pa je tudi Boltežar — sin, ki ga ni bilo bolj zadovoljnega človeka na svetu. Vsekalo je vanj nekaj prečudnega, ko je slišal, da se brat očeni in da bo gospodinjila po hiši Lucija. Nikdar mu ni prišlo na um, da bi kdaj zapuščal Podlog. Še na semenj so ga težko spravili. Ta hip ga je zbolelo pri srečanju, da je udrihnil!

„Če je taka, meni doto in pojdem!“ Sam sebe se je ustrašil, da je sedel nazaj k peči.

„In še meni,“ je dodal Mihor k bratovemu.

„Nikarta!“ je poprosil Gašper, ki je bil mahoma ves mehak. „Lucija je tako dobra.“

„Doto!“ je zarezal Mihor.

„Doto!“ je ponovil Boltežar.

Oče je že stisnil pest, da bi vzgal ob mizo. Razjezilo ga je in zaskrbelo. Vtaknil je zato pest v žep, se dvignil izza mize in si poiskal besede.

„Norec! Doto sem, doto tja! Tebi ta vogel, onemu onega — in tistile na

peči — še tretjega. Le razkopljite hišo in zemljo — potem pa hajdi — z malho po svetu. Podlog je moj, dokler bom gihal, ga nihče ne bo trgjal. Kdor pa hoče iti, naj gre; na vse vetrove peljejo poti s Podloga.“

Mihor in Boltežar sta se dvignila s klopi, Gašper je stopil proti očetu. Molče so obstali za hip in gledali vsak v svojo plat kot hrasti na gori.

„Kaj se pričakate, dedci?“ se je prikazala med vrati Maruša.

„Pojd!“ je velel oče rahlo; „se bomo brez tebe.“

Maruša je uzaljena zadrlesknila duri. Prvikrat, odkar je po umrli gospodinjji prišla za kuhalnico, so skrili pred njo družinsko tajnost.

„Za tujo žensko ne bom vlekel in garal; jaz pojdem,“ je gledal Mihor na polico, kamor je bil vtaknil knjigo. Ne očetu ne bratu ni mogel dati oči.

„Tudi jaz, tudi jaz,“ je prikladal bratu Boltežar in z nogo iskal pod pečo cokle.

„Oh, zakaj?“ je poskušal mečiti Gašper, ki mu je oče prevzel besedo.

„Za tujo žensko? Lucija ne bo tuja in če je z njo, kakor mi je pripovedovala Božnarica sama, ne bo, ampak je že naša. Za koga sem vlekel in garal jaz? Vsak zase — in vsi za Podlog. To je pamet, vse drugo je norost. Kdor hoče za norostjo, naj se zgodi, kakor sem povedal.“

„In se bo,“ je vrgele Mihor oguljeni suknič na pleča in šel. Za njim je ro-

potal v cokolah čez prag Boltežar in ponavljal grožnjo za bratom.

Oče je sedel nazaj k mizi. Gašper se je vmlil k peči. Nad njima so bobneli koraki sinov, ki sta šla spat v zgornjo sobo. Nerazločne, a trde besede so trkale ob strop. Šimen si je podprl glavo. Gašper je gledal očeta, odpiral usta, se premikal na klopi, toda ziniti ni mogel.

„Tega ti je bilo res treba,“ je oče z vzdihom očital sinu.

Gašper ni pogledal v tla. Svetlo je zrl v revno luč pod stropom in na smeh mu je šlo.

„Ali ni Lucija kar prava ženska, oče?“

„Je. Sem jo videl pri žetvi, v hlevu in pri peki, ko nam je hodila v dnino. Ženska — kakor gre.“

„In kako narejena! Na vse kraje in konce prav,“ je kar privzdigovalo Gašperja.

Oče se mu je skrivaj namuznil, malomarno odmahnil z roko in menil: „Seveda, tvoje oči vidijo samo to. — Ampak onadva!“

„Saj ne pojmeta zaradi Lucije. Saj sta bila vedno dobra z njo.“

„Brat ne pozna tako bratov kot oče sinove; pojmeta, ti pravim.“

„Pregovorim ju ...“

„Saj je vseeno. Če bi ju Bog ne bil dal, bi se Podlog ne bil podrl. In če gresta, se tudi ne bo. — Ti glej, da se ta predpust urediš.“

„Se ta predpust?“

„Le kaj izprašuješ! Našega rodu otroci se bodo pod našo streho rodili. Za nedeljo dobi može in zasnubite. Povej, da homo svatovali na Podlogu — in ne po bajtarsko.“

„Oče, oče, res ne vem ...“ je skušal sin vstajati od peči. Objel bi bil očeta, ko bi ne bilo to tako tuje na Podlogu. Vendar je nerodno stopil do njega, ga prijel za roko, mu jo stiskal, mežikal z očmi, kamor so silile solze, požiral sladko grenkobo in obljubljal: „Oče, tako vam bo stregla Lucija, po angelsko.“

Tudi oče je potegnil sapo skozi nos in gledal na bogca v kotu.

„Spat pojdiva,“ ga je odgnal od sebe.

Gašper je zginil v hlev, kjer je imel pograd, da je kdo pazil na živino tudi ponoči.

Oče je zapahnil za njim duri, se vmlil v hišo, sezul se in nato tiho stopil na klop k peči, pobožal Štefo, ji popravlil vzglavje in dolgo gledal v smehljajoči se obrazek s sklenjenimi rokami, kakor bi molil. Nato se je ozrl po hiši, da se je prepričal, ali sta res sama s Štefo, se nagnil nad dekljičo glavico in jo nežno poljubil. In še enkrat se je zagledal vanjo: „Kakor mama, prav taka je!“ Nato je pomočil palec v kropilček za vrati, pokropil otroka, ga prekrizal in mu zasepetal: „Lahko noč, ljubka moja.“

II

Gašper je prižgal hlevno svetilko, jo obešil na kljuko nad vzglavjem po-

grada in legel, kakršen je bil. Niti klobuka ni snel z glave. Živina je prežvekovala. Plavka je včasih globoko zasopla, se prelegla, zamrzela kot v skrbeh in počivala dalje. Gašper je gledal v strop, kjer so se blesketale kapljice strnjene sople. Samo od sebe se mu je smejala. Preudarjal je, kakšne noči so mu tekale in se vlekle, zlasti od taktat, ko mu je Lucija pred kratkim razodela skrivnost. Lucija tedaj ni strel. Bal se je, da bi se videle njegove misli in skrbi. Nocoj pa mu je gorela luč, drobne zvezdice so se ufrinjale v kapljicah po stropu; kot da je v božjem hlevcu. Misli je in nič ni misli. Oče, Lucija, brata, poroka, svatba — vse je bila ena sarja lepa pravljica.

Hipoma ga je vrglo kvišku. Samo trenutek je posedel na stranici, nato je oprezno pogledal skozi vrata. V hiši je bila čez in čez tema. Tudi brata sta luč že ugasila. Upihnil je svetilko in šel po pristih iz hleva.

Ne, gosto je snežilo. Gašper je tipal po predru, na koncu hleva se je pa spustil nizdol na celo. Zapršil se je v metez, oral gaz in še malo mu ni bilo mar, da bi zgrešil. „Srce mi sveti,“ je pomislil in kar zavriskal bi bil v gluho noč.

Pri Božnarjevi bajti se je oddahnil. Strašno so ga srbeli prsti, da bi potrkjal na kamno okno, kjer je spala Lucija.

„Nocoj pa ne na okno! Drugače napravim.“

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

16

Zaupanje v sočloveka je lepa stvar, vendar le, če je v njem tudi previdnost. Zaupanje brez previdnosti pa imenujemo lahko-miselnost!

ZAKAJ GLEDAJO NEKATERI NA LJUBEZEN DRUGAČE?

Mnogi so mi že postavili vprašanje — in tudi tebi se morda vsiljuje — zakaj gledajo na ljubezen in odnose med spoloma nekateri drugače, zakaj tudi ravnaajo drugače, kot bi bilo treba.

O mnogoterih vprašanih so človeška mnenja različna; marsikdaj ljudje v svojem ravnanju odstopajo od veljavnih moralnih pravil. Nemara pa to nikjer ni tako očitno kot pri odnosih med spoloma.

Razlago za te pojave bi lahko našli v preteklosti. Tisočletja je bila žena neenakopravna in podrejena moži. Dvojna morala je moškimi dovoljevala marsikaj, kar je pri ženskah obsojala. Moški se je imel kar za „junaka“, če je premotil in prevaral mnogo deklet, in si ni niti očitil, da jih je onesrečil.

Dvojna morala je morala izkoriščanja in sebičnosti! Žal pa tudi pri nas še ni docela izkoreninjena!

Pogledi na ljubezen in spolnost so se skozi stoletja spreminjali. Krščanska morala je nekoč učila, da je spolnost in vse, kar je z njo v zvezi, nizkotno in grešno, vzvišena je le duhovna ljubezen. Včasih se o spolnosti ni smelo govoriti naglas v spodobni družbi. Nekateri pa so celo vsako spolno poučitev smatrali za „pohujševanje“, kvarjenje mladine. Podobna gledanja so se pri nekaterih še ohranila.

Sodobni človek — in zlasti mladina — se upira preživeli pogledom na ljubezen, spolnost in odnose med spoloma. Nekateri pa gredo v tem v nasprotno skrajnost. Ne borijo se le proti

zastarelim nazorom in navadam, ampak tudi proti vsej veljavni morali. Oznanjajo neomejeno svobodo v odnosih med spoloma: vse naj bo dovoljeno, nič prepovedano (tudi onesrečiti sebe in sočloveka in ga izrabljati za svoj užitek). Ko so dosegli to svobodo in se otreli vseh moralnih zavor, pa so postali v resnici sužnji svojih nagonov. Svoje nazore proglašajo za napredne, vzore zanje pa iščejo v nevezanem spolnem življenju, ki je bilo značilno za praskupnost. Veliko govori o spolnosti, ne poznajo pa skoroda več — ljubezni.

Ti novi val se najbolj očitno kažejo v zabavnem tisku in filmu. Nasploh se danes veliko več in bolj odkrito kot nekoč piše o spolnosti in spolnem življenju. Veliko je tudi golote, ki naj bi bila za vabo bralcem in filmskim gledalcem. Ne gre, da bi kar vse od kraja zavračali in obsojali, zlasti ne resnega in dobronamernega pisanja in resnično umetniških del. Obsodbe vredno pa je plitko in človeka nevedno pisanje in prikazovanje spolnosti, katerega ustvarjalec gre le za dobiček, pa čeprav z rušenjem in uničevanjem človeških vrednot.

Mladi morajo torej kritično presojeti te pojave in poglede, sprejemati dobro in zavračati slabo. Ločiti je treba, kaj vodi k višjim, srečnejšim odnosom med spoloma, kaj pa človeka ponižuje in plitvi, kaj ga oddaljuje od resnične človečnosti in torej tudi od sreče!

Človeštvo se s težavo prebija po svoji razvojni poti navzgor. Njegov cilj ne more biti le blaginja, ampak tudi boljši človek in boljše družba, kjer bo resnična enakopravnost med spoloma, kjer ne bo več izkoriščanja sočloveka (tudi med spoloma ne) in ne dvojne morale. Stvar nas vseh, zlasti pa vas mladih je, da oblikujemo CLOVEKA PRIHODNOSTI.

Ob slovesu

Čas je, da se posloviva od tebe.

Skušala sva ti odgovoriti na vprašanja, ki so se v tebi že prebudila, pa tudi na tista, ki jih bodo priklicala na dan leta, ki so pred teboj.

Povedala sva ti resnico o človeku in o ljubezni, ki daje življenje in ga osrečuje.

Najina želja je bila, da začutiš lepoto in veličino tega dogajanja, lepoto in veličino človeka.

Ce so se najine želje v tebi uresničile, se poslavljava s prijetno zavestjo, da bodo tudi najine misli in nasveti pripomogli, da bo tvoja mladost vedrejša, tvoje življenje srečnejše.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO v Novem mestu, Ljubljanska 8

Odbor za medsebojna razmerja

vabi k sodelovanju

- dva dipl. gradbena inž. za visoke ali nizke gradnje,
- dipl. pravnik s sodnim izpitom,
- pet gradbenih tehnikov za visoke ali nizke gradnje
- štiri gradbene tehnike — pripravnike za visoke ali nizke gradnje,
- ekonomskega tehnika.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po pravilniku. Stanovanje po dogovoru. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovnosti pošljite Cestnemu podjetju, Novo mesto — Ljubljanska 8.

Obenem razpisuje:

- eno štipendijo na gradbeni fakulteti
- pet štipendij na srednji tehnični šoli — gradbeni oddelek.

SPOMINI PARTIZANSKEGA GLASBENIKA JANEZA KUHAJRJA

Opera, ki je bila rojena ob ognju topov

Med vojno se je v Beli krajini rodila prva partizanska opera »Tam neke v gozdovih« izpod peresa partizanskega glasbenika Janeza Kuharja — Kuhar je skomponiral tudi partizansko pesem »Jutri gremo v napad«

Janeza Kuharja, vodjo mladinskih pevskih zborov na ljubljanskem radiu, znanega mladinskega skladatelja in organizatorja pevskih nastopov, najmlajših v številnih vrstih širom po Sloveniji ni treba posebej predstavljati. Če se povemo, da je Janez Kuhar že med narodnoosvobodilno borbo s svojo harmoniko nastopal na nešteti partizanskih mitingih v Beli krajini in sodeloval pri rojstvu naše partizanske pesmi in njenem uveljavljanju, povemo vse. Razen tega se ga spominjamo še kot prvega partizanskega opernega skladatelja, saj je njegova opera „tam neke v gozdovih“ na besedilo pesnika Mateja Bora doživela krstno uprizoritev februarja 1945 v Crnomlju. Med največje ustvaritve prav gotovo lahko štejemo Kuharjevo pesem „Jutri gremo v napad“, ki je zaključna koraknica njegove opere in ki je dosegla vrhunec partizanske pesnitve.

— Ali se še spominjate partizanskih let v Beli krajini?

„Bela krajina in njeni ljudje so se mi živo vtisnili v spomin. Ne morem pozabiti, kako so skrbeli za nas. Bili smo njihovi in to smo tudi ostali. Na Belo krajino me veže kópica spominov. Tam sem delal kot zborovodja, vodil sem ženski pevski zbor, ki so ga sestavljale domačinke in partizanke. Ker sem bil glasbeni vodja Slovenskega narodnega gledališča, sem imel možnost, da sem veliko delal na glasbenem področju. V tem času sta nastali tudi moja opera in „Jutri gremo

v napad“. Spominjam se, koliko truda smo vložili, da smo opero postavili na oder. Sodelovali so znani slovenski umetniki Jože Tiran, France Presetnik, Tone Potokar, Bogdana Stritarjeva, Marjan Kozina in drugi. Poleg vsega naj povem še, da sem se v Otovcu med vojno tudi poročil. Torej spominov ne manjka.“

— Kako to, da ste se danes v glavnem posvetili najmlajšim?

„Ker sem ugotovil, da je na tem področju največja vrzel — pisal je v glavnem samo Janez Bitenc — sem se sam začel to zelo hvalečno poslanstvo. Mladinska pesem je zaživela. Pevski zbori rastejo kot gobe po dežju. Velik delež imata pri širjenju

glasbene kulture tudi slovenski radio in televizija. Menim, da smo danes že precej daleč, prav gotovo pa na razvitem evropskem vrhu. Če bomo tako nadaljevali, potem se ni treba bati, da bomo Slovenci kot pevski narod zgubili dosedanjí primat.“

— Ali ste že veliko napisali za mladino?

„Izdal sem že šest zvezkov skladb za najmlajše s klavirsko spremljavo. Za otroke ni težko pisati. Ko sem bil pred mesecem na zdravljenju v Dolenjskih Toplicah, sem napisal 24 pesmic. Kraj, lepa narava in od tega dobi človek pravi navdih.“

— Ali narodno glasbo radi poslušate?

„Te naše alpske viže so se res lepo uveljavile, rad jih tudi poslušam. Menim, da vse, kar ljudje poslušajo in jih plemeniti, je tudi sprejemljivo.“

— Kaj pa beat glasba?

„Če je umirjen ritem in da ni samo skakanje, je tudi takšno početje lahko koristno in zanimivo. V beat glasbi sem našel marsikaj zanimivega, mislim, da je prinesla sprejemljive novosti.“

— Kakšno mnenje imate na splošno o Dolenjski?

„Ko se po toliko letih vračam v kraje, kjer sem partizani, sem vesel, da je na vsakem koraku viden napredek. Poznajmo se pridne roke Dolenjcev, ki niso čakali na pomoč, ki naj bi jim jo namenila skupnost za njihov veliki delež v revoluciji, ampak so se naslonili predvsem na svoje lastne moči. In tako je tudi prav.

Slak se še vedno ne da!

Ponovno je zmagala Slakova »Visoko nad oblaki«, sledi Boba Stefanovič »Obriši suze, draga«, na tretjem mestu pa je »Lola« Pro arte

V tem tednu smo prejeli rekordno število glasovanih lističev. Večina naših mladih zvestih bralcev se je odločila za Ljuzeta Slaka, za njegovo »Visoko nad oblaki«. Prejeli smo tudi precej pi-

sem, kjer se oba tabora borita za „svoje pravice“. Velika večina jih je na strani narodne pesmi, v glavnem so to ljubitelji Slakovih poskočnih viž. Drugi, ki so v manjšini, pa zagovarjajo moderno glasbo, ki vedno bolj prodira. Ena naših bralk nam je predlagala, da bi objavljali dva kupona ter tako zadovoljili tiste, ki so za narodno, oziroma druge, ki so za moderno glasbo. O predlogu bomo še razmislili. Malči Meglen iz Potiskovca pri Strugah bi tudi rada Slakovo ploščo. Žal smo dobili samo tri, zato so te že pošle. Sonja Svrt iz Jelš pri Novem mestu je trdno prepričana, da bo Slak ostal še precej časa na vodilnem mestu. Po vaših odgovorih so deč, mu ta teden res ni šlo na nohte, saj je dobil kar 72 glasov, drugi pa so se morali zadovoljiti z 10 in še manj glasovi.

Naše tekmovalje je kljub početnemu vzdusju še vedno zanimivo, zato ga bomo v prihodnje skušali še nekoliko bolj poziviti.

Ta teden smo izžrebali naslednje: Ljubo Filipič, Cesta na Dobravo 4, Sevnica; Toneta Blažiča, Štrauberk 3 pri Otočcu; Geno Krepčelj, iz Raščice 27 pri Velikih Laščah. Prejeli bodo plošče novomeške Elektrotehne.

NOVO MESTO — Večina občinskih vodstev mladine je pripravila občinske programe za praznovanje letošnjega dneva mladosti. Kaj so pripravila vodstva za svojo mladino, pa bomo nekoliko bolj obširno pisali prihodnjič.

BREŽICE — V počastitev dneva mladosti in dneva jugoslovanskega vojnega letalstva bo 20. maja v Brežicah tradicionalno srečanje mladih iz Brežice, Novega mesta in Cerkelj. Pomerili se bodo tudi v namiznem tenisu.

POHOD SPOMINOV IN TOVARISTVA

Na jubilejnem XV. spomin-skem pohodu „Po poteh partizanske Ljubljane“, ki je dosegel svoj vrhunec v nedeljo, 9. maja, je letos nastopilo blizu 30.000 udeležencev. Med njimi je bilo tudi precej zastopnikov iz Dolenjske, ki so nastopili v tekmovalnem in manifestativnem delu prireditve. Videli smo tabornike, dijake, delavce, borec, invalide, sportnike itd., vsi so se oddolžili spomnu herojske Ljubljane.

mladi in svet

Teorija eno, praksa drugo!

Tudi mladi čutijo vrzeli v našem samoupravljanju, ki pa niso znane od včeraj, ampak so že stalni spremeljalec samoupravnih dogajanj

Dragomir Milojevič, 23-letni tehnik iz žužemberškega obrata Iskra, opravlja dvo pomembni družbeni nalogi: je predsednik mladinskega aktiva, poleg tega pa še predsednik delavskega sveta podjetja.

— Kako je z mladinsko dejavnostjo v Žužemberku?

„Če sem odkrit, moram priznati, da smo računali, ko uredimo mladinski klub, da bo dejavnost bolj zaživela. Pive mesece je še šlo, zdaj pa je vedno slabše. Sami smo iskali vzroke za nedejavnost in prišli do sklepa, da brez pestrega programa klub nič ne pomaga.“

— Kaj nameravate ukreniti?

„Računamo na pomoč občinskega vodstva mladine iz Novega mesta, ki ima menda strokovnjaka za pripravo programov v mladinskih klubih. Program je eno, drugo pa je seveda denar. Če bomo dobili ustrezno denarno pomoč, bo naš klub lahko postal resnično shajališče mladine, ki se drugam res nima za teči. Ostanje ji torej samo še gostilna!“

— Kako se počutite kot samoupravljavec?

„V našem delavskem svetu je kar šest mladincev, vendar naš prispevek ni tolikšen, kot bi moral biti.“

— Na kakšen prispevek pa mislite?

„Ne moremo se uveljaviti tako, kot bi želeli. Vse preveč se čuti strokovni kolegij, mladinci pa nimamo dovolj znanja niti izkušnje, da bi se lahko spuščali v vsa, sicer izredno važna strokovna vprašanja v kolektivu.“

— Kaj torej predlagate?

„Ne moremo uveljaviti takšnega samoupravljanja, kot ga opisujejo teoretičniki. Teorija je eno, praksa pa drugo! Mladi nimamo dovolj izkušnje za delo v samoupravnih organih, ki bi po mojem morali biti sestavljeni iz

ljudi, ki največ vedo (to so strokovnjaki in ostali izobraženci). Sola nam o samoupravljanju ni povedala skoraj nič, tukaj pa naj bi delali čudeže!“

— Ali mlade še kaj drugega moti?

„Precej je še strahu, ta pa izhaja iz neznanja. Saj če bi bili bolj osveščeni, bi naša samozavest občutno porasla. Trema mine, ko ima človek občutek, da zna.“

— Kaj torej pričakujete od delavskega samoupravljanja?

„Korenite in revolucionarne spremembe, ker sicer govorimo eno, delamo pa povsem drugo!“

SLAVKO DOKL

Iz vseh strani

PRELOKA — Pred kratkim je občinska konferenca ZMS Crnomelj v Preloki sklicala sestanek mladinskega aktiva. Lani je bil namreč aktiv izredno delaven, letos pa je delo zamrlo. Osnovni vzrok za nrtvilo je bil v vodstvu, ki ni delalo. Zato so poskrbeli za novo vodstvo, ki bo skušalo delo oživiti. Za novega predsednika so izvolili Ivana Starešiniča, tajnica pa je Martina Plut. Novo vodstvo je že začelo delati.

NOVO MESTO — To nedeljo bo že tretji pohod po „Poteh partizanskih brigad“, ki se ga udeležuje nekaj več kot sto udeležencev. Zbor bo tokrat ob 6. uri zjutraj na novo-meški Loki, od koder bodo odšli na Brezovo reber. Pri partizanskem domu na Frti bo srečanje mladih, na katerem bo govoril Niko Šilih.

SENTRUPERT — Pred dnevi so ustanovili nov mladinski aktiv, ki je sprejel delovni program za prihodnje obdobje.

SISAK — Na sestanku predstavnikov občinskih mladinskih vodstev zletnega področja so sklenili ustanoviti posebno mladinsko brigado, ki naj bi pomagala porušeni Banjaluki. Predstavniki mladine so odločno bili proti, da bi taka brigada sodelovala na akciji „Sava 71“ v Zagrebu.

CRNOMELJ — Letos ima občinsko vodstvo mladine v programu poleg drugega tudi sodelovanje vaških aktivov in pripadnikov JLA. V okviru takega sodelovanja je igralska skupina iz Zilj v nedeljo, 25. aprila, gostovala v garniziji Crnomelj in se predstavila s komedijo B. Nušiča „Sunljiva oseba“. Poleg tega so isti dan zvečer nastopili še v Tribučah. Letošnja sezona so imeli kar 10 nastopov, dvakrat so bili tudi zdoma. S tem so se vključili v natečaj za Župančičevo nagrado. V teh mesecih bodo preuredili oder in se lotili ostalega dela, ki ga imajo v programu.

NOVO MESTO — pod pokroviteljstvom občinske konference ZMS Novo mesto bo v počastitev dneva mladosti večja revija mladih pevcev v Novem mestu, na kateri bodo sodelovali novi glasovi, razen tega bodo na tej prireditvi sodelovali: zabavnoglasbeni ansambel Orioni, pevca Tatjana Gros in Janez Rusija ter humorist Toni Gašperič iz Metlike. Najboljši pevec amaterji bodo nagrajeni.

GOSPICA — Mladi iz Gospica se z vso vneto zavzetostjo, da bi v okviru XI. zleta bratstva in enotnosti že letos organizirali srečanje mladih pesnikov iz treh republik. Organizacijski odbor zleta je načelno njihov predlog sprejel, vendar je sklenil, naj bi bila prireditve jeseni.

CERKLJE — 9. junija bo letališče v Cerkljah obiskalo veliko mladine, ki se bo seznanila z življenjem in delom naših letalcev.

urednikov kotichek

Vabilo pevcem — amaterjem

Vse, ki želijo nastopiti na pevski reviji „Revija novih glasov“ v Novem mestu 29. maja, vabimo na pevsko avdicijo, ki bo v soboto, 15. maja, ob 16. uri na Otočcu. Zbor kandidatov je ob 15. uri na novomeškem Glavnem trgu (pri vodnjaku). Avdicijo bo opravil znani ansambel Orioni. Vabilo vse mlade pevce iz Dolenjske. Informacije lahko dobite pri Dolenjskem listu (telefonska številka 21-227).

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 17. maj 71

Kupon št. 17

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

TAT PRI STEKLARJU — Neznanci so pred kratkim vlomili v steklarsko delavnico Jožeta Šiške in Franca Klobučarja na Košakovem dvorišču v Novem mestu. Iz mize v delavnici so ukradli ročno blagajno s 110 din.

VLOMILCI SO JEDLI — Prejšnji teden so zvedeli, da so neznanci vlomili med prvomajskimi prazniki v brusniško trgovino. Privočili so si brezplačno malico in odnesli iz pultnega predala 15 dolarjev.

V „KRKI“ UKRADENO ORODJE — Iz skladišča tovarne zdravil Krka v Ločni so zlikovci ukradli orodje, lasti IMP v Ljubljani, in naredili za 3.500 din škode.

POŽAR V NOVOLESU — Pred dnevi je izbruhnil požar v obratu vezanih plošč v Straži. Ogenj je naredil za več kot 7.000 din škode. Goreti je začelo v kanalu transportnega traku pod drobilcem lesnih odpadkov. Ogenj so pogasili sami delavci.

VLOM V DRVARNICO — Amalija Božič iz Stopič je novomeškimi miličnikom prijavila vlom v drvarnico. Neznane je vlomil v noči na 6. maj in z motorja, ki je bil spravljen v drvarnici, ukradel verigo in izpušno cev.

TAT NA TRŽNICI — Amalija Udovič iz Ceglince je 7. maja obiskala novomeško tržnico. Neznani zlikovci ji je v gneči izpuli torbico z 200 din in jo popihali.

RAZGRAJAL V LEKARNI — Ignac Brajdič iz Zabajke je prišel 7. maja v novomeško lekarno po zdravlila. Ko so mu zavrila dala, ni hotel zapustiti „grenke“ trgovine, osebju se je postavil po robu, poleg tega pa motil obiskovalce in jih obmetaval z nujzdravilnimi zaljubljenimi izrazi. Poklicali so miličnike, da so Brajdiča odpeljali na iztreznitev.

NEMIREN V POLJANAH — Jože Mede iz Jurke vasi se je pred kratkim v gostilni v Poljanah tako nedostojno vedel, da so morali poklicati na pomoč miličnike iz Dolenjskih Toplic. Le-ti so Medeta res odvedli in ga pridržali do iztreznitve.

AVTO SO MU RAZBILI — Neznani zlikovci so se grdo znesli nad osebnim avtomobilom dr. Staneta Repšeta iz Ljubljane. Dr. Repše je v noči od 9. na 10. maj pustil vozilo na Trdinovi ulici v Novem mestu.

CESTNI OVINEK pred viniškim mostom je na slovenski strani Kolpe prava past za neprevidne in hitre voznike. Od leta 1969 dalje se je tu zgodilo že 7 prometnih nesreč. Običajno zleti vozilo čez desni rob cestišča po nasipu na travnik in pristane na bregu Kolpe. Nujno bi bilo postaviti vsaj ograjo in opozorilni znak.

HUMORESKA

Ti meni, jaz tebi

Onega dne je bilo sila lepo vreme; tako prijazno, da se je žolovek samo smejalo. Ljudje so odložili čebelnice pravnike in radovedneži so se spet lahko spogledeli pasli na nežnih oblakah, ki so se dotle skrivale pred nepoklicanimi očmi. Je že tako, da pomlad na vsakoga spodbudno vpliva: fante se podi za žogo; deklič bi se rad spustil dlje, pa sranežljivo pobeza oči; zreli moški in ženske vedo, kako se posameznim rečem streže; stari in onemogli pa se spominjajo na lepe čase. Vendar eno drži: vsi so zadovoljni!

In tako je bila onega lepega dne zadovoljna tudi Berdajsova Elfi. Zakaj neki ne bi bila, ko jo je na skrivaj, ko njenega moža ni bilo doma, obiskoval vrli in krepki Mihol, Gunceljev, kot mu pravijo po domače. Vse bi bilo lepo in prav, če Mihola prav onega dne ne bi opazila jezikava Berdajska. Videla je, ko je počasi stopal v drugo nadstropje, trikrat pozvonil in se kot senca sprazil v Berdajsovo stanovanje. In dolgo je bil notri...

Berdajs je bil dobričina. Z nikomer ni bil sprt in z vsemi je prijazno govoril, tudi z Bedračko. Ta mu je ob priliki omenila, da je, ko njega ni bilo doma (pa naj zaradi tega nič hudega ne misli), videla Mihola, ko je šel k njegovi, Berdajsovi, ženi, in dolgo tam ostal...

Berdajs je sprva pobledel, nato pozelenel in končno — zardel. Kako pa je bilo kasneje, ko sta se z ženo sama znašla v stanovanju, zgodovina molči. Drži le eno: Bedračka je kmalu zatem dobila vabilo na sodišče in tožbo z njim. Pisalo je, da je Bedračka o Elfi oziroma njenem zasebnem življenju raznašala nekaj, kar utegne škodovati njeni (Elfini) časti in dobremu imenu, s tem da je Elfinemu možu rekla, da je bil v času njegove odsotnosti pri njej (Elfi) neki Mihol. Četudi bi bilo res, kar pa odločno ni, je to popolnoma in docela Elfina zasebna stvar, ki se nikogar nič ne tiče, najmanj pa Bedračke, ki ima biti tiho. Tako tožba.

Zasebni uvoznik pred sodniki

Obtoženi Goleš je z devizami, ki je imel naložene v Ljubljani, Novem mestu in Kranju, kupoval tuje avtomobile in jih prodajal najboljšim kupcem — Za devet uvoženih avtomobilov je svojo »storitev« zaračunal z 31.883 dinarji — Obsojen je pogojno, zaslužek mu bo odvzet

44-letni Jovo Goleš, kmet in oče dveh otrok iz Metlike, je bil 4. maja na novomeškem okrožnem sodišču obsojen na 10 mesecev zapora, pogojno za dve leti, ker je tri leta in pol „švercal“ z osebnimi avtomobili in pri tem mastno zaslužil. Zagovarjati se je moral zaradi nedovoljene trgovine po čl. 226/IV kazenskega zakonika.

V obtožbi so mu očitani, da je od decembra 1964 do maja 1968 uvozil

in prodal najmanj devet osebnih avtomobilov ter pri tem spravil v žep čistih 31.883 din.

Novomeška uprava javne varnosti išče Staneta Brajdiča, roj. 28. 7. 1933 v Šmihelu pri Žužemberku, in njegovo ženo Martino Brajdič, roj. 24. 1. 1939 v Jurki vasi. Osumljena sta večjega števila tatvin na območju Žužemberka. UJV predvideva, da se potikata po Dolenjskem, in prosí občane, ki o njihju kaj vedo, da to takoj sporočijo na UJV ali najbližjo postajo milice. — UJV Novo mesto.

EPILOG NESREČE PRI SELIH NA SODIŠČU
Družinska tragedija

Franc Florjančič je priznal, da je 6. januarja letos prehitro in nepazljivo vozil fička po avtomobilski cesti proti Ljubljani

Zamolkel kovinski pok, ki je mrzlega večera 6. januarja letos odjeknil z avtomobilske ceste pri Selih, je pomenil začetek hude tragedije za družino Franca Florjančiča iz Novega mesta. Pri trčenju z nekim angleškim avtomobilom je žena Vida umrla, hči Zlatka in mož oziroma oče Florjančič pa sta postala trajna invalida.

Florjančič je tega večera vozil fičko, v katerem sta bili tudi žena in hči, po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Cesta je bila gladka in spolzka zaradi snežne brozge. Blizu Sel je voznik zaradi prevelike hitrosti in nepazljivosti izgubil oblast nad vozilom, zapeljal na levo in treščil v neko angleško vozilo, ki je prihajalo naproti.

Na novomeškem okrožnem sodišču se Florjančič 4. maja niti najmanj ni poskušal izmakniti krivdi za to nesrečo. Vse po vrsti je priznal, čeprav se ni spominjal vseh podrobnosti o dogodku. To pa sodišča ni motilo pri razsoji, saj je imelo na voljo trdne dokumente o sledovih, ki jih je bil fičko pustil usodno uro na avtomobilski cesti.

Senat je Florjančiča obsodil na sedem mesecev zapora, pogojno za dve leti. Na odmero so vplivali predvsem tile razlogi: velika obtoženčeva prizadetost, saj je izgubil ženo, hči pa je invalidka, dejstvo, da je pri nesreči tudi sam postal trajni invalid, kakor tudi, da je bilo njegovo prejšnje oziroma dosedanje vedenje neoporečno.

„Po mojem najglobljem prepričanju,“ je rekla, „mora biti mož prvi obveščen o tem, kdo zahaja v njegovo stanovanje.“

„Sicer pa,“ je še dodala, „Berdajsova je pa mene obrekovala. Ko je namreč zvedela za moj razgovor z njenim možem, mi je dobesedno rekla: ‚Zavidaš mi, prasica; tudi ti bi se rada kurkala, pa te nihče ne pogledal!‘ To pa seveda ni res.“

JAKA PRAVICNIK

Goleš je bil več let na delu v Nemčiji. Prihranil je precejšnjo vsoto deviz, ki jih je hranil v bankah v treh mestih: v Ljubljani, Novem mestu in Kranju. Pravico do deviznih računov je kajpak imel kot zdomec. Za te devize je potem tudi kupoval uvožene avtomobile in jih prodajal po ceni, ki jo je sam določil.

Začel je ob koncu leta 1964 z opel rekordom. Prodal ga je Tiboru Tormi v Ostojčevu za 28.000 din in tako spravil v žep okoli 5000 din čistega. Marca 1965 je uvozil opel kadet za Janoša Čajkaša iz Subotice ter imel 5500 din dobička. Januaria 1966 je prodal uvoženi volkswagen 1300 Alojzu Carmanu v Zabukovje pri Kranju za zaslužek 6400 din. Nekaj tednov kasneje je naročil opel kadet za Radivoja Kovačeviča iz Ade in spravil v žep 218 din dobička, kupcu pa pustil še plačilo carine. Čez deset dni je enako vozilo prodal Ferencu Molnarju v Subotico za 718 din čistega. Pri peugeotu 404, prodanem čez leto dni, je zaslužil skoraj 9700 din. Aprila 1967 je uvozil Niku Badovincu iz Metlike volkswagen 1500; od kupca je zahteval povrnitev „dejanske cene“, čeprav carina še ni bila plačana. V tistih dneh je prodal audi 72 Janezu Svetku v Ljubljano in si „izgovoril“ samo 3786 din dobička. Maja 1968 je šel po volkswagen 1200 za Novomeščana dr. Alojza Mihelčiča, „storitev“ pa mu je še dodatno zaračunal s tem, da je moral kupce poravnati še stroške na carinarnici.

Goleš je pred sodniki pet dejanj priznal. Pojasnil je, da je avtomobile res kupil za devize, nato pa jih prodal kupcem, ki so ga „celo sami iskali“ na domu. O odgovornosti za nedovoljen uvoz in prodajo štirih avtomobilov pa ni hotel slišati. Zagovarjal se je, da je dal kupcem na voljo le svoj devizni račun, na katerega so naložili devizne vsote, nato pa samo odredil nakazilo na podjetje, kjer so bili avtomobili kupljeni. Sodišče pa takega zagovora ni sprejelo, med drugim tudi zato, ker obtoženec svojih trditvev ni mogel dokazati.

Kot smo že uvođoma zapisali, je bil Goleš obsojen pogojno in na odvzem z nedovoljeno trgovino pridobljenega premoženja v znesku 31.883 din.

Tudi na cesti smo ljudje...

Ni še dolgo, bilo je malo pred prvomajskimi prazniki, a na lep in sončen dan, v mestu pa živo, kot že dolgo ne.

Opravke sem imel v trgovini, pa sem jo mahnil peš po novomeškem Glavnem trgu. Kar za gledam skupino ljudi, ki so se glasno prerekli.

Stali so ob motorju s tablico L. Vozniški „vajenec“, sem pomislil; tako pravim vsem, ki se učijo voziti. Motor je bil zvit, udarjen. Očitno nesreča.

Vsi so sili v visokega moža, ki je stal sredi skupine, a malo govoril. „Nesrečo je videl,“ mi je eden pojasnil. Mlajši in manjši moški se je venomer sukali okoli njega kot mačka okoli vrela kafe in visokemu možu dopovedovali: „Nič ne pripoveduj, kako se je zgodilo, kaj ste videli. Nič, tudi miličnikom ne.“ Govoril je, kot bi bil krivec, in kot sem zvedel kasneje, je bil res.

Ne vem, kako se je tista zadeva končala. Odsel sem, preden so prišli miličniki. Kaj je povedal visoki mož pristojnim, ne vem. Prepričan sem, da je govoril — resnico. In samo tako je treba, na cesti ali kje drugje. N. N.

V ječo, ker ni plačeval za otroka

Prvič bo sedel štiri mesece — Če se ne bo spametoval, bo druga kazen hujša — Ni dovolj otroke le spraviti na svet, ampak je treba zanje tudi skrbeti — Žene brez dole ni hotel, zdaj ona noče njega

Milan Žagar iz Banje Loke 9 v kočevski občini je bil pred letom dni obsojen pred občinskim sodiščem v Kočevju na 4 mesece zapora, pogojno za 2 leti, in plačevanje mesečne preživnine 300 din za ženo Emilijo in otroka Milana in Marjetko.

Proti koncu preteklega leta se je žena pritožila, da mož preživnine ne plačuje, zato je sodišče pogojno sodbo preklečalo, Milan Žagar pa je letos moral v zapor. Preživnino bo moral plačevati zdaj s tistim, kar bo zaslužil v zaporu. Ko bo prost, bo moral spet redno plačevati preživnino, sicer bo spet romal v zapor. Ni namreč dovolj, da nekdo otroke le spravi na svet, zanje pa potem ne skrbi.

Žagar živi sicer pri materi, ki je stara že 78 let in ne more delati na posestvu. „Njeno posestvo“ je zelo

Skrajno porazno

Do konca aprila je novomeška uprava javne varnosti raziskala 426 kaznivih dejanj, ki so se zgodila letos. V primerjavi s prejšnjimi leti in tudi z lanskimi prvimi štirimi meseci je to precejšen porast.

Iz podatkov je razvidno, da so bili v tem času najhujši tatovi in vlomilci: tatvin je bilo 149, vlovov pa 47. Roparji so bili na delu enkrat samkrat.

22 dejanj je bilo takih, v katerih je tekla kri ali so pokale kosti. Dogajali so se pretepi, napadi, obračuni. Dvakrat so storilci zagrešili uboj.

Rdeči petelin je bil tudi letos neusmiljen. Štirinajstkrat je gorelo zato, ker je bil oženj podtaknjen. Igra z vžigalicami je dobila uničevalne

razsežnosti. Zoper narodno gospodarstvo oziroma družbeno premoženje so se storilci pregrešili štirikrat, v 21 primerih pa so „pokazali hrbet“ uradni dolžnosti. Več kaznivih dejanj delavci javne varnosti še niso raziskali, zato tudi niso upoštevana v tem pregledu.

Preseneča predvsem porast tatvin in vlovov. Precej „zaslug“ za to ima Anzulovičeva vlomilska skupina, ki čaka na sodbo v novomeških preiskovalnih zaporih.

Prav tako je pretresljiv porast telesnih poškodbah ljudi in ubojih. Kaže, da na Dolenjskem niti s strogimi kaznimi ne moremo preprečiti ali celo iztrebiti tega družbenega zla.

I. Z.

KRONIKA NESREČ

MRTVICE: UMRL POD VOLKSWAGNOM — Svetozar Vljakov iz Bačke Palanke je 9. maja vozil osebni avtomobil volkswagen po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Mrtvicah je za krmilom zadremal. Vozilo se je znašlo na bankini, podirio smernik in v ostrem loku zavilo na travnik, kjer se je prevrnilo na streho. 24-letni voznik Vljakov je med prevračanjem padel iz avtomobila tako nesrečno, da se je vozilo prevrnilo nanj. Zaradi hudih poškodb je med prevozom v brežiško bolnišnico umrl. Sopotnici Terezija Mojžič in njena 6-letna hčerka sta tudi padli iz avtomobila, ko se je prevračal, ter bili hujše ranjeni; odpeljali so ju v brežiško bolnišnico. Avtomobil je razbit, škodo pa so ocenili na 10.000 din.

TREBNJE: MALA KOLESARKA V BOLNIŠNICI — V novomeško bolnišnico so 9. maja pritekli večer pripeljali hujše ranjeno 5-letno Mojco Mišmaš iz Starega trga. Popoldne se je z dvorišča s kolesom pripeljala na cesto pred fičko, ki ga je iz Trebnjega proti Mirni vozila Marta Sternad iz Pušlave. Avtomobil je otroka zbil po cestišču, kjer je obeležal hujše ranjen.

POLJANE: PRINZ JE GOREL — Nurija Husič iz Ljubljane je 8. maja vozil prinza kranjske registracije po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Poljanah je ustavil, ker se je iz motorja močno kadilo. Ko je odprl pokrov, je izbruhnil ogenj. Takoj je začel gasiti, vendar ne s pričveličnim uspehom. Ogenj je dokončno zadušil voznik avtobusa „Kompas“ z gasilnim aparatom. Gmotno škodo so ocenili na 15.000 din.

OTOČEC: „ŠKODA“ NA KOLU — Ljubljancan Matija Končar je vozil 8. maja škodo po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Pri Otočcu je zapeljal na bankino, zdrknil na travnik in zadel več metrov dolg kol na ograji. Kol je prebil vetrobransko steklo in se zadržal v streho. Pri tem je bila sopotnica Marija Končar lažer ranjena, škodo pa so ocenili na 3.500 din.

ŠTEFAN: FORD V JARKU — 8. maja popoldne je Fehim Nuhbegović iz Podhuma pri Mostarju potoval s fordovim zagrebško registracije po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Štefanu je zapeljal s ceste v jarek in treščil v skalo. Voznik in sopotnik Džulko Zunil iz Zagreba sta bila ranjena. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

SELA: AUSTIN S CESTE — Novomeščanka Milena Šefman je 7. maja zvečer peljala austin maxi od

Premagan na ovinku smrti

Ovinek smrti v Trnovcu je premagal še enega neizkušnega avtomobilista, ni pa terjal njegovega življenja: 4. maja okoli 23. ure se je tam prevrnil Vojteh Klančar iz Novega mesta. Sedel je za krmilo in se odpravil proti Metliki, čeprav še ni naredil vozniškega izpita. Ravna cesta do ovinka ga je premotila, da je pritisnil na plin. Ker je prehitro zapeljal v ovinek, ga je vrglo s ceste v breg, od katerega se je avtomobil odbil in se skotalil na cesto. Posledice: avtomobil razbit, voznik pa v bolnišnici, kjer gotovo premlja o tem, da ni dobro izzvati nesreče, ki čaka v zasedi.

Dolenjskih Toplic proti Podturnu. Pri Selih je avtomobil na ovinku zaneslo s ceste. Po nekaj metrih vozniče se je austin spet znašel na cesti, a že spet zapeljal s ceste ter na drugi strani treščil v usek, nakar se je prevrnil. Gmotno škodo so ocenili na 9.500 din.

DRUŽINSKA VAS: NEVAREN OVINEK — Ciril Pavšelj iz Irče vasi je 7. maja vozil osebni avtomobil od Družinske vasi proti Novemu mestu. Na hudem ovinku v Družinski vasi je zletel s ceste na travnik in se trikrat prevrnil. Škodo so ocenili na 3.000 din.

DOBRAVA: HUD PADEC S KOLESOM — Marija Pavlič iz Tomažje vasi se je 6. maja peljala s kolesom od Dobrave proti Dobruški vasi. Pri odcepu za Hudenje je padla in dobila hude poškodbe na glavi. Nezavestno so odpeljali v novomeško bolnišnico.

ZABJA VAS: NEMSKI KADET V TOVORNJAK — Na ovinku v Zabaji vasi sta se 5. maja med srečanjem zaletela opel kadet nemške registracije, ki ga je vozil Zdravko Zarabec, in tovornjak Rada Škledja iz Brusnic. Škodo so ocenili na 40.000 din, kljub hudemu trčenju pa ljudem ni bilo nič.

SENTJURJE: KO SE JE OGNIL OVIRI — Nemec Franc Schuberbert je 4. maja potoval z opel rekordom po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Sentjurju se je izognil gumi na cesti, potem pa ni več obvladal vozila: zapeljal je s ceste in se prevrnil na streho. Škodo so ocenili na 3.000 din.

TRNJE: TRNOVO ZA FICKE — 4. maja zvečer sta se med srečanjem v Trnju zaletela s fički Janez Šepić iz Muhabrana in Miro Marolt z Malo Loke. Škodo so ocenili na 500 din.

Roka v nesreči

Lani je nesreča zadela trebanjskega miličnika Julija Glavana: ogenj mu je uničil hišo in vse premoženje v njej.

Sindikati pri UJV v Novem mestu je že naslednje dni začel nabiralno akcijo: člani so prispevali 2670 din, 2500 din pa je primaknila uprava sama iz sklada skupne porabe. Pomoč so začeli zbirati tudi na trebanjski milici, nakar je 2000 din nakazala šo tankajšnja občinska skupščina. Za Glavana so zbrali skupaj okoli 8000 din. To mu je omogočilo, da je začel dom obnavljati. Marjan Pureber, predsednik sindikata pri UJV, je dejal, da to ni bila edina akcija, edina pomoč njihovim ljudem. Ze nekajkrat so pomagali tudi drugim, ki jih je doletela nesreča. „Pomagati sočloveku — to je tudi naloga sindikata,“ je poudaril Marjan Pureber.

Ni je hotel „vzeti domov, ker je zahteval doto. Zdaj pa ona noče več k njemu. Od občine dobi na mesec 100 din podpore. En otrok hodi v 4., drugi pa v 8. razred. Otroka preživlja s pomočjo sorodnikov in z občinsko podporo.

J. P.

ZA VSAKO GAR DOLENJSKI LIST

Horvat in Milavec navdušila

Velik uspeh Dolenjcev — Pokroviteljstvo IMV močna spodbuda razvoju avtomobilskega športa — Tekmovalci so vozili 13 ur — Zaslužena zmaga para Novak v nacionalnem razredu — Mini nedosegljiv v spretnostni vožnji, med 20 najboljšimi kar 8 austinov!

V nedeljo, eno minuto po polnoči, se je v Novem mestu začel prvi letošnji avtomobilski rally za republiško prvenstvo. Tehnična komisija je dovolila start 61 tekmovalnim parom. Med njimi je kar 16 vozil zastopalo domače barve (Novo mesto, Črnomelj), kar je zlasti razveseljivo za razvoj avtomobilskega športa na Dolenjskem. Šest Dolenjcev se je uvrstilo med 20 najboljših slovenskih avtomobilistov, saj so se v „Dolenjski osmici 71“ pomerili vsi, ki v našem avtomobilskem športu kaj pomenijo. Tekmovala sta tudi Aleš Pušnik iz Orehove vasi, prvi rekorder Gorjanec, in Rajko Krašnja iz Koprca, bivši jugoslovanski rally šampion.

Prva hitrostna preizkušnja v Kačje ride od Bršlina do Jablana po grobem makadamu, na katerem je prireditelj pričakoval največ nesreč, je potekala brez zastojev. V prvi etapi od Novega mesta čez Litijo, Zidan most in Krško do Prekope pri Kostanjevici so odpovedali trije avtomobili. Druga etapa, ki se je končala v Skofljici pri Ljubljani je bila najbolj dramatična zaradi hitrostne preizkušnje na zahrbtni vijugasti cesti med Mokrim poljem in Ratečim. Tu je zletelo s ceste več avtomobilov, pet med njimi tako nesrečno, da niso mogli nadaljevati vožnje. Trem voznikom z lažjimi poškodbami so morali nuditi prvo pomoč v novomeški bolnišnici; vsi trije so se takoj nato vrnili na prireditelje. Najhitreje je to preizkušnjo prevozil Drago Horvat (BMW 2002 ti), ki je dosegel neverjeten čas 1 minuto 2 sekundi in 4 desetinke ali skoraj 130 kilometrov na uro!

Najlepša je bila tretja etapa čez Lokki potok, Čabar, Osilnice in Brod na Kolpi do Kočevja. Znani ljubljanski tekmovalci L. Ambrož je rekel: „To je najlepši rally, kar sem jih do zdaj videl!“ Pravi rally se je začel v Kočevju, ko so morali tekmovalci na petinko sekunde natančno pripeljati v Koprivnik, nato pa poiskati skozi gozdove čez Stari trg in Sinji vrh pravo pot do Vinice. Od tu do cilja na Otočcu je bila vožnja po asfaltu pravi nedoljski izlet. V Metliki so morali voziti skozi ulice in čez Partizanski trg 300 m vzvratno brez ustavljanja.

Na cilj je prišlo 51 vozil. Najtežji del rallyja — spretnostno vožnjo, si je ogledalo blizu 900 ljudi. Največji aplavz je požel Janez Milavec (AMD Novo mesto), ki je v svojem minijem izvedel pravo bravuro obrata na mestu in najhitreje prevozil tudi vse druge naloge (slalom med keglji, vzratna osmica, garaže, z desnim srednjim kolesom med opekama).

Mošnega uspeha naših bili najbolj veseli prvega mesta novomeške tekmovalne ekipe (Milavec, Badovinac, Rebernik), še zlasti pa prvega mesta v nacionalnem razredu, ki sta ga dosegla Tone in Branka Novak. S tem sta bili najlepše poplačani Novakova skromnost in prizadevanost na vseh dosedanjih prireditvah.

Tekmovalci in delegat republiške športne komisije AMZS Sašo Staničič so bili s prireditelji povsem zadovoljni, kar je bila tudi največja nagrada prirediteljem za precejšen trud, saj so ponovno ugotovili, da je priprava takega rallyja celo bolj zahtevna kot organizacija gorske dirke.

Rezultati:
NACIONALNI RAZRED: 1. Novak Tone — Branka (Novo mesto, zastava 750), 1229 kazenskih točk; 2. D. Koruza — J. Košenina (Maribor, zastava 750), 1312 točk; 3. R. Krašnja — D. Dušič (Koper, ami 8), 1344 točk; 4. Jože Smodej-Boris Golež (Novo m., zastava 750), 1480 točk; 5. Franc Guštin-Jure Murn (Novo mesto, zastava 750), 1724 točk.

Do 850 ccm: 1. R. Karničnik-J. Tichy (Maribor, zastava 850), 1251 točk; 2. M. Parkart-M. Holyński (Lj. Moste, zastava 750), 1503; 3. Alojz Gotlib-Marjan Gregorčič (Novo mesto, zastava 750) 1593 točk; 4. Bogdan Željko-Joze Zupančič (Novo mesto, zastava 750), 1576 točk; 5. Andrej Senica-Karel Korbar (Novo mesto, zastava 750) 1583 točk; 6. Rudi Cesar-Ivan Stariha (Črnomelj — zastava 750), 1918 točk.

Do 1000 ccm: 1. Janez Milavec-Roman Jelovčan (Novo mesto, mini

cooper 1000), 833 točk; 2. V. Bučer-F. Goršič (SOET Lj., mini cooper 1000), 948 točk; 3. Drago Badovinac-Joze Skobe (Novo mesto, fiat 850 SC), 985 točk; 5. Slavko Kos-Brane Murn (Novo mesto, mini 1000), 1139 točk.

Do 1300 ccm: 1. M. Bahar-V. Savec (SOET, Lj., NSU TT), 887 točk; 2. V. Čuček (Ljubljana, renault), 911 točk; 3. M. Kožar-I. Bombek (Ljubljana, NSU 1200), 1092; 6. Andrej Andrijanč-Janez Murn (Novo mesto, austin 1300) 1156 točk; 7. Drago Rebernik-Igor Gruden (Novo mesto, fiat 124), 1166 točk; 10. Cveto Janetič-Kazimir Malič (Črnomelj, austin 1300), 1612 točk.

Nad 1300 ccm: 1. D. Horvat-J. Duhovnik (Kamnik, BMW 2002 ti), 693 točk; 2. P. Lapanja-N. Trošt (N. Gorica, saab 96) 1131 točk; 3. Florjan Satošek-Matija Satošek (Črnomelj, BMW 1600), 1339 točk; 4. I. Kern-R. Dmrovšek (Cerklje, ford capri), 1772.

EKIPNO: 1. AMD Novo mesto, 1. (Milavec, Badovinac), 1818 točk; 2. AMD SOET Ljubljana (Bučer, Bahar), 1832; 3. AMD Novo mesto II (Andrijanč, Novak), 2385; 4. AMD Cerklje, 5. AMD Koper, 6. AMD Novo mesto III (Gotlib, Željko), 3115; 7. AMD Črnomelj (Satošek, Cesar), 3275.

GENERALNA UVRSTITEV: 1. Horvat, 2. Milavec, 3. Bahor, 4. Čuček, 5. Bučer, 6. Badovinac, 12. Kos, 13. Andrijanč, 14. Rebernik, 17. Novak.

GENERALNA UVRSTITEV AVTOMOBILOV: 1. BMW 2002 ti, 2. austin cooper 1000, 3. NSU TT, 4. renault, 5. austin cooper 1000, 6. fiat 850 SC, 7. austin 1300, 8. NSU 1200 C, 9. simca 1000 GLS, 10. austin 1300, 11. saab 96, 12. austin mini, 13. austin 1300, 14. fiat 124, 15. simca 1000, 16. austin mini, 17. zastava 750, 18. zastava 850, 19. renault 8 S, 20. austin mini.

Celulozar prevzel vodstvo

Kandidati za osvojitev naslova prvaka Dolenjske v kegljanju so: Celulozar, Iskra, železničar in Rudar

Po sedmem kolu dolenjske kegljaške lige se je prebila v vrh ekipa kegljskega Celulozara, ki ima 10 točk. Res, da novomeški Železničar in Rudar iz Kanizarice, ki imata odigrani dve tekmi manj, lahko Celulozarja prehitita.

Rezultati 6. in 7. kola: Brežice: Trebnje 467:451, Krško: Stari devet 50:0. Vseh devet: Sevnica 467:471, Krka: Iskra 409:505, Celulozar: Žuzemberk 515:490, Vseh devet: Celulozar 377:471, Sevnica: Iskra 427:470 in Luknja: Brežice 423:389.

LESTVICA PO 7. NEPOPOLNEM KOLU:

Celulozar	7 5 0 2 3432:3369 10
Iskra	7 5 0 2 3094:3106 10
Železničar	5 4 0 1 2391:2150 8
Rudar	5 4 0 1 2311:2186 8
Brežice	7 4 0 3 3191:3111 8
Krško	5 3 0 2 1943:1819 6
Luknja	5 3 0 2 2282:2186 6
Sevnica	6 3 0 3 2740:2747 6
Vseh devet	6 2 0 4 2612:2723 4
Žuzemberk	5 1 0 4 2164:2293 2
Stari devet	5 1 0 4 1637:1793 2
Krka	5 1 0 4 2105:2282 2
Trebnje	6 1 0 5 2606:2772 2

J. MRZLAK

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za prodajo rabljenega avtomobila

TAM-4500

Avto je v voznem stanju. Izklicna cena je 20.000 din.

Licitacija bo v sredo, 19. maja 1971, ob 9. uri za družbeni sektor, za ostale od 10. ure dalje. Družba bo na dvo-rišu podjetja v Sevnici, Glavni trg 25. Pred začetkom licitacije morajo zainteresirani položiti varščino v višini 10% od izklicne cene pri blagajni podjetja.

Karlovski športniki so iskreno čestitali Novomeščanom za zmago. Na sliki: Jože Vrtačič in Milan Simunič sprejemata čestitke sosedov. (Foto: S. Dokl)

XI. ZLET SE JE ŽE ZAČEL

Prvi zmagovalci Novomeščani

Prvo mesto za atlete in kegljače Novega mesta — Uspešen start v športnem programu XI. zleta za predstavnike iz Dolenjske — Te dni bo v Sisak potovalo veliko dolenjskih najboljših športnikov

4. maja je bil v Sisku v počastitev osvoboditve mesta veliki ulični tek, na katerem je sodelovalo blizu 150 tekmovalcev iz Beograda, Zagreba, Splita, Banjaluke, Bihača, Karlovca, Prijedora, Novega mesta in Siska. V

zahtevni konkurenci so se mladi Novomeščani kar dobro odrezali. Najuspešnejši so bili v balkanski štafeti (800 x 400 x 200 x 100 metrov), kjer so osvojili prvo mesto. V teku na 3.000 metrov so nastopili Retelj,

Pungerčar in Seme, vendar niso dosegli kakšnega vidnega uspeha. Slavko Retelj je po prvem krogu bil sicer na drugem mestu, potem pa je precej popustil.

Najzanimivejši je vsekakor bil tek balkanskih štafet, kjer so Milan Simunič, Jože Vrtačič, Vojko Dragaš in Marjan Somrak bili težek boj z odličnimi Karlovčani. Karlovčani so sicer zmagali, vendar niso tekli po pravih organizatorja in so bili diskvalificirani. Zmaga Novomeščanov je zaslužena in je lep uspeh mladih novomeških atletov. Organizacija tekmovalca je bila odlična. Ob progi se je zbralo več tisoč gledalcev, ki so bodrili vse nastopajoče.

Ta prireditelj je bila uradni start letošnjega zleta bratstva in enotnosti, na katerem se bo v maju in juniju izvršilo v vršnih športnih panogah blizu 1.700 tekmovalcev iz treh republik. Če bodo organizatorji še ostala srečanja pripravili tako vzorno, bo ta zlet lahko eden od boljših.

Dve lepi zmagi Brežičanov

V teh dneh so rokometiški Brežiči zabeležili dve lepi in pomembni zmagi. Zlasti je vredno omeniti zmago nad ljubljanskim Slovanom z 12:9 in nad mariborskim Branikom z 20:15. Nepričakovan poraz so doživeli Sevnčani v Kamniku.

BREŽICE: SLOVAN 12:9

BREŽICE: BRANIK 10:10

Brežičankam je uspelo odščitniti točko vodilni ekipi v ligi, Braniku. To je vsekakor lep uspeh za domače igralke, ki so se tokrat predstavile v lepi luči. Najboljši strelki sta bili Vladka Bužančič in Vlasta Mišič.

Brežice: Z. Zorko, Bužančič 3, Molan 2, Stangelj, Pah, A. Mišič 2, Kolar, V. Zorko, V. Mišič 3, Kovarčič 1.

BREŽICE: BRANIK 20:15

Pred odmorom so si domačini prigrabili prednost, ki je niso več izpustili iz rok. Najboljši v vrstah Brežičanov so bili Mars, Bosina in Antolovič.

Brežice: Berglez, Mars, Rovani, Antolovič 7, Šetine 3, Bosina 7, Iskra 1, Zorc, Novosele, Jurišič 1, Blatnik.

Odličan uspeh Šentjernejčanov

V letošnjem tekmovalnem delu XV. pohoda „Po poteh tovarštva in spominov“ v Ljubljani so se od Dolenjcev najbolj odrezali Šentjernejčani, saj so se uvrstili na vidna mesta. Najbolj se je odrezala ekipa mladinc (Janez Krumar, Kosmač), ki je na progi 3 x 600 m osvojila tretje mesto. Uspešne so bile tudi atletinje Ručigaj, Turk in Bratkovič, ki so na isti progi zasedle osmo mesto, samo da v drugi kategoriji. Tudi fantje so bili uspešni. V kategoriji 3 x 1000 m za telesnovoznoje organizacije je ekipa SSD Polet (Selak, Pucelj, Bučar) zasedla deveto mesto. V kategoriji 3 x 1000 m za ostale organizacije pa so M. Pavlič, Janez in E. Pavlič zasedli dvanajsto mesto. V kategoriji 3 x 1000 metrov za šole II. stopnje so dijaki ESS iz Novega mesta zasedli 17. mesto.

J. KUHLJ

DRUGO MESTO ZA OSTERMANA

V finalnem delu hitropoteznega šahovskega prvenstva ljubljanskega Zmaja je nastopilo 22 igralcev. Viden uspeh je dosegel kočevski šahist Rudi Osterman, ki je zasedel drugo mesto. Tone Praznik pa se je uvrstil na deveto mesto.

AMATERJI ZMAGALI V BREŽICAH

Pod pokroviteljstvom „Večernega lista“ je bil v Brežicah v počastitev dneva zmage košarkarski turnir, na katerem je sodelovalo šest ekip. Zmagala je ekipa Amaterji (Ogorevc, Senica, Senkovič, Vrhnjak, Željko, Zorc, Cop in Matkovič), druga je bila ekipa Brežice 71 itd.

M. JARANOVIC

BELA KRAJINA: TOLMIN 0:1

Belokranjci nadaljujejo s slabo igrjo in porazi. To nedeljo so doživeli drugi poraz na svojem igrišču. Zmaga gostov je zaslužena, zadetek pa so Tolminci dosegli že v prvi minuti. V zadnjih minutah srečanj je Karin zastreljal enajstmetrovko. Domačini so večji del srečanja igrali z 9 igralci, ker sta bila T. Weiss in Dimič izključena.

T. LATERNER

NOVO MESTO: SAVSKO NASELJE 79:65

Novomeški košarkarji so tudi v tretjem kolu slovenske B lige zmagali. Na domačem igrišču so pred 300 gledalci premagali Savsko naselje iz Ljubljane 79:65 (39:28).

Začetek je bil kot ponavadi slab, saj so gostje vodili 20:10, šele potem so se Novomeščani zdramili in do polčasa dosegli lepo prednost. V drugem delu so jo brez posebnih težav še povečali. Za Novo mesto so igrali: Šepetavec, Spilchal 18, Z. Kovarčič 19, Počrvina 5, S. Kovačević 11, Pirč 10, Bencik, Piletič in Šobar 6.

ničesar! Zato dokler ne bomo imeli asfaltiranih športnih igrišč, bo to čokla nadaljnjemu razvoju.

— Kaj pa pomoč šolskega vodstva?

„Vodstvo šole se po svojih močeh trudi, da bi tudi ta koristna dejavnost dobila čimveč privržencev. Vendar brez izdatne pomoči zunanjih dejavnikov ne bo napredka, kot si ga želimo.“

SLAVKO DOKL

šport

SEVNICA — V nadaljevanju sindikalnih športnih iger so bili v kegljanju doseženi naslednji rezultati: Beton: Lisca 301:385, Kopitarna: Metalna II 410:330, Lisca: Metalna I 325:367, Metalna II: Lisca 384:348, Lisca: Kopitarna 311:365, Kopitarna: Občinska uprava 364:344, Lisca: Stiles 336:349, Jutrarnjka: Metalna II 391:388, GP Beton Zagorje: Metalna I 353:426, Metalna II: GP Beton Zagorje 361:360, GP Zagorje: Stiles 337:343, Stiles: Jutrarnjka 329:279, Jutrarnjka: Občinska uprava 446:272, Metalna I: Prosveita 410:333, Občinska uprava — GP Beton Zagorje 330:395, Prosveita: Jutrarnjka 310:396, GP Beton Zagorje: Prosveita 401:310, Jutrarnjka: Kopitarna 341:366, Občinska uprava: Metalna II 302:349, Lisca: Jutrarnjka 317:369, Metalna I: Metalna II 342:425, (J. B.)

GRADAC — V prijateljski nogometni tekmi so se srečali nogometiški Gradca in Doblje; zmagali so gostje z 8:6. Za Doblje je dosegel pet zadetkov Polde Pinterič, ki je bil tudi med najboljšimi na tekmi. (S. T.)

KRMEJ — V počastitev 30-letnice OF in praznika dela je bil odigran hitropotezni šahovski turnir, na katerem je sodelovalo šest ekip. Zmagal je Mokronog (13 točk), sledijo: Svoboda Krmelj, Kopitarna Sevnica, Iskra Mokronog, KZ Mokronog in SZDL Krmelj. Med 14 udeležencev je med posamezniki zmagal Rudi Prosenik z 9,5 točke, sledijo: Stribar, Drstvenšek, Blas, Zvar, Debelak, Sibija, Žutič, Hočvar itd. (B. D.)

NOVO MESTO — Tekmovanje v odbojki za občinsko sindikalno prvenstvo je v teku. Neporaženi ekipi sta samo še Novoteks in žuzemberška Iskra. Rezultati zadnjih kol: Iskra (Žuzemberk): Družbene službe 2:0, Družbene službe: IMV 2:1, Prosveita: IMV 2:1, (M. H.)

STARI TRG OB KOLPI — Pred kratkim je bilo končano prvenstvo osnovne šole za pionirje in pionirke. Pri dekletih je postala prvakinja Lučka Rom, pri fantih pa Marko Kohe. (V. K.)

NOVO MESTO — Na prvenstvu Dolenjske v kegljanju za dvojice sodeluje več kot 50 kegljačev. Trenutno vodi par Budovinac-Bradac (Iskra 3.296 kegljev, 2. Turk-Rozič (N. m.) 3.289 itd. (J. M.)

SEVNICA — Prijateljsko rokometno srečanje med Radečani in Sevnico se je končalo 16:16. (J. B.)

NOVO MESTO — Na nogometnem turnirju za občinsko sindikalno prvenstvo so bili v tem tednu doseženi naslednji rezultati: Iskra (Šentjernej): Krka 3:9, Novoteks: ELA 2:2, Novoles: Iskra (Zbk.) 1:1, Družbene službe: Pionir 0:3, IMV: Prosveita 7:1, Kremen: Iskra (N. m.) 6:2. (J. M.)

STARI TRG OB KOLPI — V okviru praznovanja 1. maja je bil odigran rokometni turnir, na katerem so sodelovale tri ekipe. Vrstni red je bil naslednji: 1. Radenci, 2. osnovna šola Stari trg, 3. Stari trg ob Kolpi. (V. K.)

SEVNICA — V 17. kolu LCRL so Sevnčani gostovali v Kamniku in izgubili s tesnim rezultatom 21:20. Nekaj minut pred koncem so Sevnčani vodili še z dvema goloma razlike, a so kljub temu srečanje izgubili. (J. B.)

KAMNIK: SEVNICA 21:20

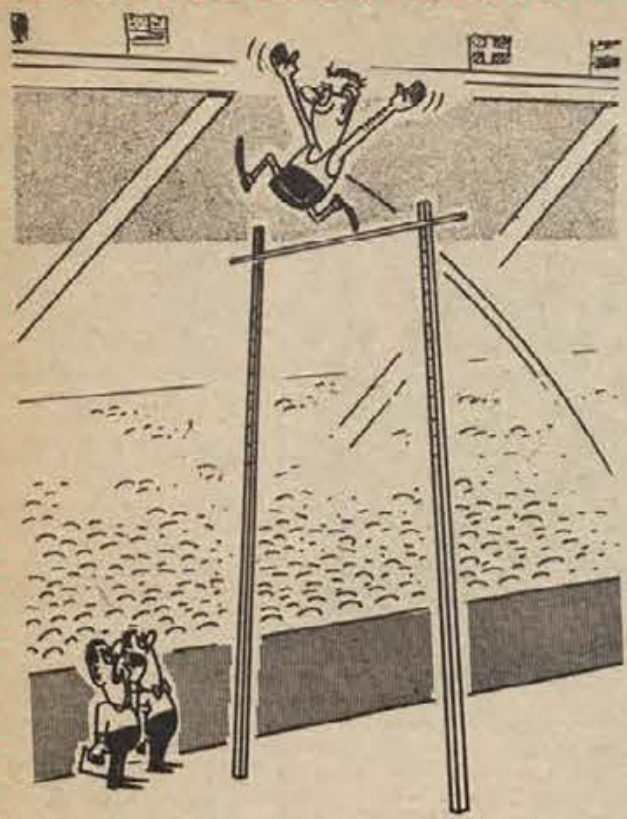
V 17. kolu LCRL so Sevnčani gostovali v Kamniku in izgubili z najtesnejšim rezultatom. Nekaj minut pred koncem so gostje celo vodili z dvema goloma razlike, a so kljub temu srečanje izgubili.

LESTVICA PO 16. KOLU

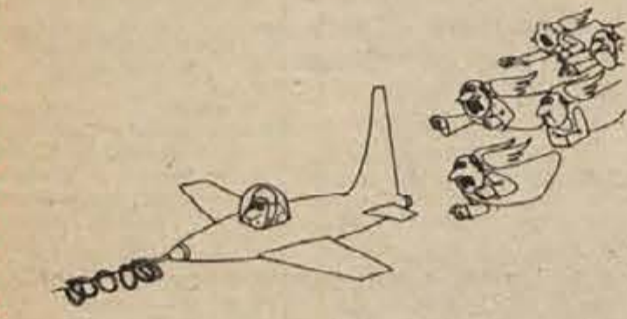
1. Zagorje	16 11 1	4 286:233 23
2. Olimpija	16 10 1	5 270:222 21
3. Sevnica	15 9 2	4 315:258 20
10. Krmelj	15 4 1 10	230:280 9
11. Medvode	16 0 0 16	150:357 0

ŽEBRIČEK

Na prvi prireditvi v okviru XI. zleta bratstva in enotnosti, uličnem teku v Sisku, se je največji boj odvijal v tekmovalju balkanskih štafet med atleti Novega mesta in Karlovca. Prvi so na cilj prišli Karlovčani, vendar so jih diskvalificirali, ker so skrajšali prog. Protesti niso pomagali; sodniki so odločno vztrajali pri svojem. Novomeščani so tako osvojili prvo mesto. Ko so podelili pokale zmagovalcem, so atleti Karlovca pristopili k zmagovalcem in jim iskreno čestitali. Lepa in športna poteza, ki nedvomno utrjuje prijateljske vezi.

„Rekorda vam žal ne bomo mogli priznati, gospod Skoček – pozabili ste palico!“

BREZ BESED

BREZ BESED

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske novice.

(V južni Ameriki) so nemiri navadni. V državi Čile se bje vže dalj časa domaća vojska. Zadnji čas kaže, da se bodo pomirili po prizadevanju drugih držav, ali vže se poroča, da preti ustaja v republik Costariki.

(Prvega maja) so se delavci po svetu sploh potegovali zato, da naj se jim čas za delo skrajša – plačilo pa poveča. Pri nas je bilo vse sicer precej mirno. Na Laškem in Francoskem pa je tekla krč. Posebno hudo je bilo v francoskem mestu Furni, kjer je brezdimni smodnik prvič podiral – francoske delavce.

(Z Dvora) 10. maja. – Pravijo, da pride v kratkem k nam knez Auersperg s celo komisijo pregledat svojo tukajšnje železno tovarno, da ukrene, ali se se splačuje delati ali ne. V skrbnih smo, da nam fabrike ne zapro, kajti potem smo še ob ta siromasni zaslužek. Kedor ima posebej kaj zemljišča, za silo se rine, ali manjka nam kapitala, da bi si kupili boljši živino in orodje. V tem obziru nam bo gotovo dobra pomoč nova pojošnica v bližnjem Zauzemberku. Bogataši in izposojevalci sicer nasprotujejo, pa to ne bo nič škodilo, ampak dobro vem, da je pojošnica imela vže prvi teden čez 2000 gld. prometa. To je prav, saj se posojila dobivajo z malimi stroški po samo 6 od sto, v hranitev pa se jemljejo denarji po 4 1/2 %, videti je toraj, da se ne išče nikakr dobiček, ampak da se le hoče pomoči revnemu narodu.

(Iz Novega Mesta) – Zadnja leta je dobila tukajšnja samostanska cerkev mnogo olepšav – veliki altar, malarjo; ali zadnji čas zopet krasen, nov kinc – velike orgle. Napravil jih je znani domači mojster g. Goršič iz Ljubljane – ogrodje – vnanje lice – pa jim je izdelal iz hrastovega lesa kaj lepo v pravilnem slogu tukajšnji mojster gospod V. Umek. Strokovnjak o cenah in orglah prinesemo v prihodnjih „Novicah“. Zadnji nedeljo jih je blagoslovil mil. g. prošt P. Urh. – Želimo, naj pojo mnogo let v čast – slavo božjo!

(Iz Metlike). – Pri nas smo imeli jako strogo zimo; vsled dolge lege snega pognila in pozebla je rež tako, da jo ljudje preotrajajo za debelečo (koruzo). – Zima trajala je skoraj do majnika. Prvi dnevi majnika pa so nastali nam enkrat tako gorke, da je bila vsa priroda v nekaj dnevih v zeleni opravi in zdaj je užze vse sadno drevje v dišečem cvetju – deloma pa je vže odcvetelo. – Strn, katera je užzerala mraz in sneg, lepo kaže. – Zdaj imamo pa vreme jako slabo, dežuje vže nekaj dni in kmetič ne more delati; vsled tega boče dno zaostalo, ker se delavci težko dobe. – Trje, kolikor ga je še ostalo, se ve sem in tja jako malo, od nesrečne trnje usi, poganja lepo. – Naši ljudje dobelega spola se vedno izseljujejo v objubljenem obziru – Ameriko? – dasiravno nekateri od tam v domovino prav slabo in obzalovanja vredno pišejo. – da dela ni – a preveč ljudi.

(Iz Dolenjskih Novic 15. maja 1891)

OKROGLE O PARTIZANIH

DELI BRZOSTRELKE
Komandir Obradović iz liškega odreda je rad prežikal, kako njegovi borci poznajo orožje in kako z njim ravnaajo. „Čuj, Svrake“, je rekel, „koliko delov ima tvoja brzostrelka?“
„O, veliko!“
„Dobro. Mi jih lahko opišeš?“
„Morda bi jih res lahko, čakaj, da se spomnim.“ je v zadregi odgovoril Svrake, pogledal neke zarezje na kaputu in potihno štel.

„Tovariš komandir, mislim sem, da jih je več, zdaj pa sem jih preštel: 19 Lahov, 12 Svabov, 8 četnikov in 11 ustašev!“

KAJ VSE DOŽIVE DELAVCI NA TUJEM

Dobro delo za mrtvega tovariša

Med italijanskimi delavci v Wuppertalu in med nemškimi domačini je zbral denar za prevoz pokojnika v domovino

Številna pisma, ki jih je dobil zvesti Mario Savastano, so potrdila, da so vsajaki pripravljani dati pomoč

Vesela sta se poslovila Mario Savastano (38) iz Genue in njegov rojak Lamberto Truchi (28), ko je prvi obiskal drugega po težki bolezni in je Lamberto spet smel stopiti na noge. Ob sta na delu v Nemčiji. Uro kasneje pa je bil Lamberto že mrtev: njegovo telo je ležalo na tračnih cestne železnice Wuppertal-Oberbarmen. Tako je bilo prekinjeno

prijateljstvo, ki je združevalo oba moža daleč od domovine. Zvestoba Maria Savastanija do ponesečenega tovariša pa je premagala smrt: z vsemi močmi si je začel prizadevati, da bi zbral denar za prevoz pokojnika v Italijo. Med italijanskimi delavci v Nemčiji je zbral 496 mark. To seveda ni bilo dovolj. V lokalnem časopisu je nato objavil kratko vest in prošnjo: „V noči na nedeljo smo izgubili prijatelja Lamberto Truchija, ki je umrl ob nesrečnem slučaju. Kdo bi nam pomagal, da bi ga lahko prispeljali v domači kraj, v Italijo?“

Pri prekočenju ceste je prišel Lamberto Truchi pod kolesa cestne železnice v Wuppertalu-Oberbarmenu. Bil je takoj mrtev. Reševali in gasilci so lahko odnesli samo še njegovo truplo. Levo: težak vlečni stroj cestne železnice

Kako pa drugje?

V 9 občinah: 189.873 prebivalcev

V 9 občinah širše Dolenjske je živel 31. marca letos 189.873 prebivalcev, medtem ko smo imeli začasno na delu v tujini 7011 občanov — Največja občina: novomeška z 49.979 prebivalci, najmanjša: metliška, ki ima zdaj 7144 prebivalcev — V SRS: 53.499 prebivalcev več

Po podatkih „Informacijskega biltena“ Zavoda SRS za statistiko so znani prvi rezultati popisa prebivalstva in stanovanj v letu 1971. Številke, o katerih govori tudi ta nas kratki pregled, so sestavljene po prvih sestevkih popisovalcev in občinskih popisnih komisij, zaradi česar jih lahko štejemo le kot začasne. Končna obdelava bo opravljena potem, ko bo popisno gradivo natanko pregledano in ko bodo dobljene podatke dokončno obdelali na elektronskih strojih v republikah in v zveznem zavodu za statistiko.

Bralcem pojasnjujemo, da so bili kot prebivalci Slovenije popisani prebivalci, ki so imeli v trenutku popisa stalno stanovanje v Sloveniji, ne glede na to, ali so bili ob popisu prisotni ali začasno odsotni. V prve podatke pa se niso vključili vsi tisti prebivalci, ki so bili ob popisu v tujini (na začasnem delu v tujini, zdolmci) in so jih popisala naša diplomatska in konzularna predstavništva ali posebni popisovalci. Kot gospodinjstva, so bile štete skupine oseb, ki živijo v stanovanjski in ekonomski skupnosti. Popisna so bila tudi vsa stanovanja, vključno počinitska, kakor tudi drugi, ob popisu naseljene prostori, seveda pa tudi vsa skupinska stanovanja v zavodih, študentskih in samskih domovih ter v delavskih barakah. Popisali so samo stalno naseljena in prazna stanovanja.

Danes objavljamo predvsem začasne rezultate popisa prebivalstva, medtem ko bomo o drugih popisih poročali še kasneje.

Medtem ko je bilo pri popisu prebivalstva v letu 1961 na območju sedanjih 9 občin, kolikor jih pokriva naš časnik, skupno 186.021 prebivalcev, so jih ob sedanjem popisu našli 189.873 ali 3852 več. Številke povesto, da imamo po prvih začetnih podatkih na našem območju za 2,07 odst. več prebivalcev kot pred 10 leti.

Številke spet povesto, da imajo občine Brežice, Krško, Ribnica in Trebnje danes manj stalnih prebivalcev, kot so jih imeli 1961. Največji prihratek je v občini Novo mesto, saj zniža kar 9,9 odst. za zadnjih 10 let.

Zanimivi so tudi podatki, koliko naših ljudi dela na tujem. Medtem ko je iz Slovenije po prvih začetnih podatkih začasno na delu v tujini 49.563 prebivalcev, nam podatki za naše območje kažejo naslednje številke zdomcev:

Brežice:	1.359
Črnomelj:	935
Kočevo:	586
Krško:	1.077
Metlika:	302
Novo mesto:	1.054
Ribnica:	822
Sevnica:	345
Trebnje:	7.011
SKUPAJ:	7.011

Če primerjamo število začasno na tujem zaposlenih občanov iz 9 občin z začasnim podatkom o številu prebivalcev našega območja, lahko ugotovimo, da imamo v 9 občinah 3,69 odst. zdomcev, največ pa jih je iz občine Brežice, Krško in Novo mesto.

Prihodnjic: nekaj o gospodinjstvih, stanovanjih in stanju živin v naših krajih ob letošnjem popisu.

	PREBIVALCEV	INDEKS	
	1961	1971	1961=71
SR Slovenija:	1.591.523	1.725.088	108,4
Občine —			
BREŽICE:	25.293	24.856	98,3
ČRNOMELJ:	16.906	17.109	101,2
KOČEVOJE:	16.970	17.054	100,5
KRŠKO:	26.549	26.113	98,4
METLIKA:	6.881	7.144	103,8
NOVO MESTO:	45.457	49.979	109,9
RIBNICA:	11.816	11.734	99,3
SEVNICA:	18.719	18.784	100,3
TREBNJE:	17.430	17.100	98,1
SKUPAJ:	186.021	189.873	102,1

„Poglej no, poglej, Katca, tudi to noč sem spet malce shujšal...“

Potem ko je tovariš Tito zahteval dejanja, imajo povsod same sestanke, kakoj bi pristojni od besed k dejanjem. Na sestankih pa — govoriš!

Direktor Novograda Vinke Bele in njegov sodelavec Franc Bevč sta bila tako obupna nad slabim ribolovom v Krki, da sta ribe poskušala lovititi tudi z rokami — ko sta z brega padla v vodo...

Doslej se še ni pojavil tisti, ki je pisal po Novem mestu papole za obletnico OF in 1. maj: ker je treba pri nas vse plačati, se SZDL boji, kdaj bo priromal račun za plačilo!

V poročilu o anketi v občinski organizaciji ZK Novo mesto so zapisali, da „mnogi ne hodijo na sestanke zaradi slabe ceste, ker imajo dolg v članarini“. Ne cesta, vest je slaba!

Robert Romih, sekretar občinske zveze za telesno kulturo v Novem mestu, se že nekaj let odpravlja v pokoj. In se bo še, saj služba ni slaba!

Novomeški košarkarji, ki jih je zbolel „Zeblicček“ Slavka Doka v Dolenjskem listu, so pobrali v soboto vstopnino v skrinjico — brez blagajnika. Od 300 gledalcev jih je plačalo 20. Pa pravijo, da ni postjenja...

Moda kratkih hlač je mrzlično zajela dekleta. Morda pa bodo kratke hlače zdaj, ko je moderno, začeli nositi tudi šestnajstletniki, ki jih je bilo doslej preveč sram pokazati se tako (ne)oblečene?

Gospodična Justinka, mislim, da bi vas zdaj lahko poljubil, toda kako gre stvar potem naprej?

ha črnem kontinentu

28. — Minili so časi, ko smo kakole pripravljali večerjo! je zvišala glas Klara, ko je opazila, da je užgala s svojim govorom. — Atomska doba je tu! Nasedeli so pripravljene v petih minutah, in to brez najmanjšega truda je nadaljevala Klara. — Namesto, da b se potili ob loncu, se predajmo kulturnim užitek!

Pri zdravniku

Zadnje čase mi je čedalje bolj migalo pred očmi, da še pisana nisem mogel vzeti v roke. Kajpak, star sem že in čud je, da tudi meni jezdijo očala na nosu, kot se vsakemu staremu človeku spodobi. Kako bi prišel do njih? Njega dni so zdravniki hodili po hišah pa zdravili ljudi in živino, ako je bilo potrebno. Ob poti vprašam kmetčkega moža, ki se je za vremenom oziral, pa me je podučil: „Najprvo potrebuješ papirje od domačega zdravnika. Kar tja pojdi!“

Poslušal sem ga in se odpravil jutro dan zarana v Mišji dol. Stopil sem v tisto izbo, kjer bolniki čakajo, pa jih je bilo vse polno. „Bom kmalu opravil, kajli?“ jih vprašam, pa so me tako zabredeno pogledali, da sem precej vedel, kakšno nemunstnost sem znil. Tako čakam debelo uro, kar stopi skozi durj ženska v belem in spusti k sebi zgolj tiste, ki so bili poviti, poleg pa še druge, ki jim je s šivaniko nekaj onegavila.

„Zdaj bom na vrsti,“ si menam roke, kar pride spet tista ženska, ki so jo sestra imenovali, pa pravi, da mora zdravnik takoj na pot, ker je nekoga povozilo.

Čakam, sedim, vstanem in mencerim; še v trebuhu me je začelo zvijati, preden se je vrnil zdravnik. Malical je. Zakaj vendar ni tak kot moja kobilica, ki se naje zgolj zjutraj in zvečer, čez dan pa te takrat, kadar počiva.

„Pridite čez pol leta,“ zavzkoli skozi lino kot skrjanec nad oratarjem.

„Da te vendar! Saj imam papirje. Potrebujem očala, in to takoj. Kdo ve, kje bom čez pol leta? Mogoče bom že mrzel.“

„Ne morem pomagati, prej je vse zasledeno,“ se pravi in me zapiše v debele bukve.

MARTIN KRPAN

VODORAVNO: 1. klic, 7. nekdanja žola, 8. avstrijska reka, 9. nemški predlog, 10. Sombor, 11. rjba kočica, 12. rudar, 14. hudo dejnje, 16. papčeva krona, 18. ognjenik, 19. staroslavansko pivo, 20. ženski glas, 21. ljak, 23. numero, 24. vojvodniško mestce, 26. diklat, 27. del obrata, 28. sloj, 31. konica, 33. simbol za nikelj, 34. pavršinska mera, 35. zahrbitna bolezen, 36. zagraditev, zaprtje, 38. namiznoteniški igralec iz SZ.

NAVPIČNO: 1. glas veselja, 2. grški filozof, 3. tatarski poplavar, 4. lamstejska letala, 5. bajevski letalec, 6. nemški filozof, začetnik kritičizma (Immanuel, 1724–1804), 11. ploščat prod, 13. zavetišče, 15. plug, lemez, 16. lepa okrasna cvetlica (Holandija), 17. ime pesnika Aškerca, 18. krmilo pri avtomobilu, 22. ljudski jeza, 25. preizkus, 29. finsko jezero, 30. vrsta ribe, 31. zelnica v puščavi, 32. neprijeten občutek, 35. pnostran kos-lesar, 37. avtomobilska oznaka Peruja.

1	2	3	4	5	6
7					
8			9		
10				11	
12		13			
			14	15	
					17
18					
19					
20					
21		22	23		
24			25		
26					
					28
					30
31	32				33
34					35
36		37			
38					

REŠITEV KRIZANKE OD O. MAJA

REŠITEV: 1. čmrč, 6. Skilla, 11. tajkun, 13. trzan, 14. Ina, 15. Semk, 17. KI, 18. ve, 19. otrok, 20. Ema, 21. ostriga, 23. Amur, 24. raka, 25. kros, 26. Pula, 27. plen, 28. meso, 29. drenaža, 32. ost, 33. trava, 34. et, 35. Sn, 36. Nande, 37. Ans, 38. Tibet, 40. otitis, 42. ekipa, 43. agent.

mil wood: UZALJENI PONOS

Naloga, ki mi jo je zaupal agent zavarovalne družbe NIL, ni bila lahka. Tem manj, ker je bilo treba najti dokaze, da človek, ki je pred nekaj meseci umrl — ni mrtev!

Mister Wood, vi ste eden najbolj znanih zasebnih detektivov. Zato vam tudi zaupamo „primer Jordan“. Tu so vsi podatki — je dodal Gordon Like, dal modro mapo na mizo in zapustil pisarno. Primer sem zazmeroma poznal. Minilo je skoraj pet mesecev od smrti Rogerja Jordona, pozaba je preklet vsa podrobnost. Ta primer policije že dolgo ni več zanimal. Moral sem ga izveči iz „naftalana“. Toda to mi ni bilo usojeno. Vsa je, da bi ga rešil.

Maščevlvanost in užaljenost sta mi to preprečili. Toda ne moja maščevlvanost. Edna in Roger Jordan sta žvela tri leta v srednjem zakonu. Način njegova življenja ni ustrezal njihovim gnotnim možnostim: oba sta bila mlada uradnika. Toda prišla sta na — zanju — reslno misel: Roger je zavaroval svoje življenje za 20.000 funtov šterlingov. V primeru smrti bi družba NIL morala ta denar izplačati ne glede na vzrok morebitne nesreče. To je bilo nekako pred letom dni.

Nato je prišel tisti usodni trenutek. Sončni zahod je pušal poslednje sledove na Temzi, predah v življenju Londona je napovedal burno noč. Roger Jordan se je vračal z obiska pri svojih prijateljih. Nenadoma je avto zavil v stran, nekaj časa vozil ob robu ograje na mostu, prebil njem leseni del in zletel v reko!

Slišati je bilo krik mimoideče pešakinje, v hipu je množica preplavila most. Na površni vode so se na kraju, kjer je padel kadet, delali krogi. Zavejanj sirsne je napovedalo prihod policije. Po obveznih formalnostih in neuspelih poskusih da bi s posebnimi „grabljami“ izrekli avtomobil, so zapisali izjave očvidcev.

Nalodnji dan so kadeta izrekli iz vode. Trupla ni bilo v njem! Med prevračanjem so se odprla vrata. Truplo nesrečnega Jordona so našli na neki pitivni zunaj mesta.

Njegova žena Edna Jordan je prišla na tretjo policijsko postajo v črni in vsa izmučena. Po krajšem spraševanju in identifikaciji trupla so jo poslali domov.

Mnogo pozneje, ko so opravili formalnosti o proglativti Jordona za mrtvega, je njegova soproga vložila na hranilno knjižico v neki londonski banki 20.000 funtov šterlingov, ki jih je izplačala družba NIL. Medtem je Roger Jordan zalovljeno pil pivu — Parizu.

Z že pripravljanimi dokumenti in lažnim potpisom (istom na ime Teda Baxterja je Jordan tistega „usodnega“ večera izkoristil mrak, pravočasno odprl vrata in skočil iz avta še medtem, ko je bil v zraku. Kot odličnemu plavalcu in potapljaču mu ni bilo težko, da se je neopazeno spravil do mosta. Izkoristil je gnečo na mostu in si obkledel druge obkole, ki je bila že prej pripravljena in skrita na palubi nekoga starega ribiškega čolna, zadržanega blizu „Kraja nesreče“. Truplo za identifikacijo je bilo pripravljeno že prej.

Ostalo je bilo lahko. V Parizu je dčno spremljal svojo znanost in užival brezkrbne dneve a prihranki, ki jih je imel. Čakal je na Edno. Potem pa bosta bogata in preskrbljena nadaljevala življenje v Braziliji, Mehiki... Skoraj nobene možnosti ni bilo, da bi odkril puvarjo.

Nekajkrat je pisal ženi, pa mu ni odgovorila. Iškaj je opravilo v njeni opreznosti, ona že ve, kaj dela. Pozneje pa ga je začelo skrbeti. Zaman je iskali po angleških časnikih, ki so prihajali v Pariz, da bi kaj zamislil o svoji soprogi. Čeprav vzemirjen, je inoral čakati. Drugač izhoda ni bilo.

Vidite, takšna je bila resnica. Toda kaj sem mogel jaz, zasebni detektiv, napraviti za Gordona Like, agenta zavarovalne družbe, ki je pred tremi dnevi prišel z zahtev, naj brskam po tem primeru? Za vse ljudi v Londonu, pa tudi kame je bil Jordan mrtev. Tem bolj, ker se je ljudi v Londonu poročila z Benom Towkom, enim najbolj znanih mladih podzemlja.

Kaj sem mogel napraviti? Zakaj je od mene zahteval pomoče? Mister Like mi je na kratko povedal svoje sume, ki so izvalili iz nekega pisma Edne Jordan, ki je slučajno prislo v roke ljudem iz družbe NIL. Toda to ni pomenilo skoraj nič. Kljub temu...

Čudno je to. Zavedate se, da rešite ni, da je vse tako, kot je uradno ugotovljeno, čutite pa, da je kljub temu drugače! Tako sem čutil, ko sem brskal po „primeru Jordan“. Tako sem se poglobil v položaj, da sem se sam verjel, da Jordan ni mrte. Da je morda kralj Soha, kakor so imenovali Towka, preoblečeni Jordan! Imel sem stotine idej, mnogo pot, nisem pa vedel, kam naj krenem...

Rešitev je prišla nenadoma. Brez moje intervencije. Človeško maščevanje in občutek ogroženosti sta nadvaljala stran pred odgovornostjo. Po petih mesecih čakanja in neki majhni vesti v družabni kroniki Daily Express je Jordan vse razumel. Z denarjem od njegove „smrti“ se je zabal nekdo drug. Edna ne bo nikoli prišla v Pariz. To je bil smaj hudi udarec.

Nekaj kombinacijami se je odločil za eno. Dva dni pozneje je v Scotland Yardu stal Jordan sam! Povedal je vse. Pojasnili je svojo „smrt“ in odhod. Inspektorju Levinu ni bilo težko verjeti zgodbi, da je Rogerja Jordona na tak korak nagovorila njegova žena.

Ko so jo pripeljali na tretjo policijsko postajo, čez da gre za neke dopolnilne podatke, Edna Jordan ni stnila, da bo tam našla svojega moža. Čim ga je zagledala, je prebledela in se niti ni skušala braniti. Dan pozneje je inspektor Levin svlil zamogo. Nazadnje je imel dokaz proti Benu Towku. Edna je vse priznala. Njen ljubimec je bil pobudnik vseh dogodkov, tako da bi hkrati prišla do denarja in se znebila Rogerja. Nemočna, izgubljena in razočarana, je Edna razkrija še nekatere druge elemente, porazne za Towka, ki ga je inspektor takoj aretil.

Družba NIL, ki je cenila priznanje, je najela odvjetnika za Rogerja Jordona. Preostalo mi je samo še pozabiti ta primer, v katerem nisem imel sreče. Užaljeni ponos prevaranega soproga mi je „ukradel“ rešitev naše primera...

Nerazpoloženi sem sedel v pisarni in malomarno dvignil sušalko, ko je pozvonil telefon. Slišal sem glas svoje tajnice: — Neki možki vas želi videti! Pravi, da je mrtev. — Naj vstopi — sem odgovoril s nasmehom, ki se mi je nenadoma pojavil na obrazu. Menda bom to pot imel več sreče — sem si zadovoljno zamrmral v brado.

Magister inž. Jurij Ivanetič — petdesetletnik

V družinskem krogu in med svojimi prijatelji je praznoval aprila svoje petdesetletnico Novomeščan mag. inž. Jurij Ivanetič.

Inbilant izhaja iz učiteljske družine, mati in oče sta bila učitelja v Novem mestu, oče pa tudi zelo znan igralec, režiser in knjižničar, po osvoboditvi pa je bil predsednik občine Novo mesto.

Starši so Jureta vzgajali domoljubno. Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Novem mestu. Že kot gimnazijec je igral v sokolskem orkestru in mestni godbi ter delal v naprednih dijaških društvih. Po maturi se je odločil za študij montanistike. Ko pa je začel že 1941 sodelovati z OF in ko je šel v partizane, je študij prekinil. V partizanih je bil miner; bil je hudo ranjen in iz partizanov je prišel kot invalid. Preden je bil demobiliziran, je delal v upravi javne varnosti, nato pa je šel nadaljevat študij. Postal je inženir montanistike in se specializiral za nekovinske rudnine. Zaposlil se je v Novem mestu pri Kremenu v času, ko je bil Kremen zelo slabo stoječ. Juretu je uspelo, da je podjetje saniral in ga gospodarsko tako utrdil, da še danes dobro uspeva. Iz Novoga mesta je odšel za direktorja rudnika kaolina v Črno pri Kamniku. V Tuhinjski dolini je

Na drugem kongresu samoupravljalcev v Sarajevu so delavce novomeške občine zastopali: Zofka Mehle, Jože Kavšek, Milena Mavsar, prof. Jože Škufca, Franci Šali (delegat republiške konference SZDL), Alojz Jožef, Janko Goleš (na sliki); manjkata pa inž. Božo Hočevcar in Marjan Šonc

BLIŽA SE ČAS ODDIHOV

Kdo bo lahko šel na dopust?

Letovanja so še vedno posebna ugodnost manjšine — Kaj storiti, da bodo vsako leto letovali vsi zaposleni? Denar je najpomembnejši

Če priznamo ali ne: ujeti smo v mrežo potrošniške družbe. Če zahteva ta vedno več dela, vedno večje pehanje za službo — zahteva hkrati tudi organiziran oddih. Razmerje med delom in oddihom pa je pri nas čestokrat hudo porušeno. Koliko jih je še, ki med dopustom delajo doma v vinarstvu, na polju, ki gradijo hišo. In koliko jih je tudi, ki si zaradi majhnih osebnih dohodkov dopusta enostavno ne morejo privoščiti!

Če tega ne verjamete, vas lahko prepričamo s statističnimi podatki. Sociolog Franci Šali je 1969. leta opazoval 11.470 zaposlenih v novomeški občini in ugotovil; da jih je bilo na dopustu 1.409 ali 12 odstotkov. Če upoštevamo, da je v teh številkah zajetih še vsaj polovico svojcev — potem je bilo na odhodu malo zaposlenih.

Letovanje na morju ali v planinah je še zmeraj — pa naj nam

bo to ljubo priznati ali ne — posebna ugodnost manjšine. Čeprav denar ni edino merilo za tako stanje, igra odločilno vlogo. Od 537 letujočih v 1969. letu jih je imelo 405 osebne dohodke večje od 1.000 dinarjev. Statistika pa pravi, da je v tem letu bilo tri četrtine zaposlenih, katerih osebni dohodki so bili manjši od tega zneska.

1969 je na Dolenjskem komaj vsak stoti z osebnimi dohodki pod 1.000 dinarjev šel na morje ali v hribe in vsak 12. z osebnimi dohodki nad to mejo. Regresi, ki jih delovne organizacije dajejo za letovanje, niso vedno pravični. Tako so delovne organizacije, ki dajejo več tistim z večjimi osebnimi dohodki — in še večjajo prepad med možnostmi in željami za oddih tistih z manjšimi prejemki. Na splošno pa v novomeški občini izplačujejo vsem enako. Predlanskim so tako izplačali v 29 organizacijah, v še

stih različno in v dveh splošno dali regresa za dopust. Zanimivo pa je, da so zlasti v novomeški občini tudi že delovne organizacije, ki presegajo številke, ki jih narekuje sindikat; med 300 in 600 dinarji regresa za dopust. Nekatere organizacije so že predlanskim dale tudi po 1.000 in še več dinarjev regresa. Da to pogloblja socialno neenakost in še naprej povzroča, da lahko gredo na dopust samo imovitejši, ni treba posebej poudarjati.

Zanimiv je predlog Franca Salija: dobrim delavcem, ki si ne morejo privoščiti dopusta izven kraja, kjer živijo, bi morali omogočiti letovanje. Eno leto enim, drugo leto drugim. In glede na možnosti bi potem podjetja tako prakso razširjala, dokler ne bi dosegli, da bi ob podpori kolektiva dejansko vsak vsako leto lahko šel na dopust.

J. SPLICHAL

Končno tudi nekaj za otroke

Bodo letos novomeški otroci dobili res igrišča? — V ospredju ureditev igrišč na Mestnih njivah in na Ragovski cesti pri novem vrtcu

Načelnik oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti pri občinski skupščini Novo mesto Marjan Šimič je pred dnevi sklical posvet o urejenosti in nadaljnji gradnji otroških igrišč v Novem mestu, ker je na ta račun zadnje čase bilo napisanih precej kritičnih besed. Kritika je bila usmerjena na neurejenost igrišč, ki se nikakor niso razvijala v skladu s hitrim razvojem stanovanjske dejavnosti, še več, posegi gradbencev so sli celo na zelene površine, kjer so imeli otroci vsaj zasilna igrišča. Edino, vsaj za silo urejeno igrišče je pri otroški vzgojno varstveni ustanovi na Ljubljanski cesti, drugje pa je prava žalost.

Vse kaže, da bo letos končno le nekaj narejenega. Dejavnost bo v glavnem usmerjena v ureditev igrišč na Mestnih njivah, Ragovski cesti pri novem vrtcu. Znančevih njivah in v našelju Nad mlini. Na Mestnih njivah bodo uredili igrišča za predšolske otroke in celo za odrasle, kjer bodo lahko igrali igre z žogo. Ker bodo igrišča tudi asfaltirana, bodo lahko mladi tudi kotalkali.

Na Ragovski cesti bo pri vrtcu igrišče za otroke iz varstvene ustanove in tiste iz velikega Naselja Majde Šile. Podobno nameravajo urediti tudi igrišče pri današnjem vrtcu na Kristanovi cesti.

Največjo dejavnost predvidevajo pri Kovačičevem mlinu, kjer bi ob Težkem potoku zrasel velik športni park z gostinskoturističnimi objekti. Idejni osnutek je že narejen, izdelal ga je Novomeščan inž. Marjan Lapajne in je vreden nadaljnje pozornosti. Razumljivo, da letos se ne bo nič. Vendar je načrt daljnosežen.

Precej bonarejenega na Mestnih njivah, na Ragovski cesti ter pri novih solah na Grmu in v Brslinu; to pa je za enkrat že kar precej.

Denar je na voljo, strokovnjaki pa so tudi objublili pomoč, torej premik bo!

S. DOKL

Bralci — presodite

Občinska konferenca SZDL Novo mesto je letos zagotovila za obveščanje toliko denarja, da bo poslej ena izmed obeh novomeških strani okrajna: namesto dotedanjih 12 kolon bo 10 kolon, dve pa bosta namenjeni oglašom. Zaradi tega bo potrebno nepomembnim ali manj pomembnim stvarim odmeriti manj prostora kot doslej. Za zdaj smo se odločili, da ne bomo prav nič krajšali ali izpuščali stvari, ki zanimajo večji krog bralcev. Prosimo pa vas, spoštovani bralci, da nam sporočite svoje želje in predloge, da bosta novomeški strani klub skrčenemu obs. u zanimivi.

UREDNIK STRANI

KJE JE VAŠA DELOVNA ORGANIZACIJA?

Delavci vprašujejo: »Mi vse — vi pa še nič?«

Za novi osnovni šoli na Grmu in v Brslinu smo zbrali do konca aprila že 10.406.680,75 din, skoraj 2 milijona din pa je zaostankov v mnogih novomeških podjetjih in ustanovah!

Občinska skupščina v Novem mestu je v letu 1967 na seji obeh svojih zborov priporočila vsem delovnim organizacijam z območja novomeške krajevne skupnosti, naj prispevajo za gradnjo osnovnih šol v Novem mestu od 1967 do zgraditve šol 1 odst. od neto izplačanih osebnih dohodkov ali pa po 100 din na leto za vsakega delavca, ki je zaposlen v delovni organizaciji na območju občine Novo mesto. Čas hiti, gradnja obeh novih osnovnih šol gre počasi h kraju, nakupiti bo treba že šolsko pohištvo ter drugo opremo in skoraj bi lahko že zdaj pomladni rokli: „Jesen je pred vrati...“ Za šolo to vsekakor velja, saj so novi šolski okolišči že bili sprejeti na zadnjih zborih volivcev v novomeški krajevni skupnosti, tako da je vse pripravljeno, da bi jeseni stekel pouk tudi že v novih solah na Grmu in v Brslinu.

Vse je pripravljeno — le denarja še ni zbranega dovolj!

Položaj je zdaj tak, da je nekaj delovnih organizacij v Novem mestu že poravnalo vse svoje obveznosti po dogovoru od 1967 do vključno 1971. Občinska skupščina je lani ponovno priporočila, da naj bi vse delovne organizacije tudi letos prispevale svoj delež, saj se je gradnja obeh novih šol precej podražila zaradi dovolj znanih vzrokov. Nekaj delovnih organizacij je v redu poravnalo vse svoje prispevke, ki so zapadli do konca 1970. — Zal imamo v občini kar 41 delovnih organizacij, ki še izpolnjujejo svoje obveznosti, vendar z zamudo.

Na spisku pa je tudi 58 delovnih organizacij, ki niso še nič prispevale za gradnjo osnovnih šol v mestu. Med njimi je precej takih, ki imajo svoje centrale izven občine in celo izven Slovenije.

Čas pa hiti in nič ne vpraša, ali in kdaj bo zbranega dovolj denarja, da bi novi šoli na Grmu in v Brslinu dogradili in v celoti na novo opremlili. Zato se upravni odbor sklada za gradnjo novih šol ponovno obrača na vse delovne organizacije, ki so v zamudi s svojimi prispevki, da hi takoj poravnale svoje obveznosti in s tem zadostile pravičnemu načelu.

Gre za zdravo bodočnost vseh otrok vseh naših zaposlenih delavcev in uslužbencev! Ne bilo bi pošteno, če bi polovica zaposlenih imela občutek, da so njihovi delovni kolektivi prispevali svoj delež za novi šoli, da pa je hkrati v občini skoraj še polovica takih podjetij, ki so s prispevki v zaostanku — ali, ki celo niso še ničesar prispevala, da bi bili naši otroci v lepih, svetlih in sodobnih šolskih prostorih!

Upravni odbor imenovanega sklada bo odšel spri obveščal novomeško javnost v Dolenjskem listu z imeni podjetij, ki so že prispevala vse prispevke, vključno z zadnjim zneskom za 1971, objavljati pa bo tudi imena vseh drugih, ki so izpolnili svoje obveznosti do konca 1970, kakor tudi imena tistih, ki niso še ničesar prispevali za novi šoli. Hkrati odbor ponovno prosi delavske svete, upravne odbore, vodstva organizacij v podjetjih ter vse zaposlene, da zahtevajo takojšnje plačilo odprtih prispevkov povsod tam, kjer tega doslej še niso uredili. Gre skoraj za 200 milijonov starih dinarjev — tolikšen je namreč skupni znesek zaostalih prispevkov, pri čemer so seveda všteti tudi vsi zneski za l. 1971.

Do 10. maja je bil položaj z vplačili za novi osnovni šoli v Novem mestu takle:

VSE PRISPEVKE TUDI ZA 1971. SO DO DANES VPLAČALI:

Elektro Novo mesto
Tovarna zdravil KRKA
SGP Ploinir (en del bo še dalo)

KOLIKO SMO ZBRALI DOSLEJ?

Do 30. aprila 1971 smo v novomeški krajevni skupnosti po doslej znanih podatkih zbrali za novi osnovni šoli:

3.690.807,06 din
6.715.873,69 din
10.406.680,75 din

SKUPAJ:

Kot smo že dejali, na je v podjetjih skoraj še 2 milijona dinarjev neporavnanih obveznosti. V imenu staršev vseh šoloobveznih otrok v Novem mestu ter v imenu vseh delavcev in delavk v tistih delovnih organizacijah, ki so že v celoti izpolnile svoje obveznosti, ponovno prosim upravni odbor sklada za gradnjo novih šol!

IZPOLNITE SVOJE OBVEZNOSTI DO NAŠIH SOLARJEV! NJIHOVA BODOČNOST JE LAHKO ZAGOTOVLJENA LE, CE JIM BOMO DALI DOBRO ZNANJE V NAJBOLJSIH POGOJIH, KI JIH LAHKO ZDAJ ZAGOTOVIMO!

UPRAVNI ODBOR SKLADA
ZA GRADNJO NOVIH ŠOL
V NOVEM MESTU

Knjižgotisk
Lekarna
Dolenjska banka in hranilnica
Dolenjski list

SVOJE OBVEZNOSTI DO VKLJUČNO 1970 SO IZPOLNILI:

Kolodvorska restavracija
Obč. zveza za teles. kulturo
Občinski komite ZKS
Občinski sindikalni svet
Obč. konferenca SZDL
Obč. odbor Zveze borcev
Občinski odbor RK
Podružn. SDK Novo mesto
KZSZ Novo mesto
Gorjanci (za obrat Novo mesto)
Hotel Otočec (za Ribjo restav.)
Zveza ribiških družen

Svoje obveznosti izpolnjuje v skladu s pogodbo tudi kolektiv tovarne NOVOTEKS v Novem mestu.

Omenili smo že, da 41 različnih delovnih organizacij izpolnjuje svoje obveznosti, pri čemer pa imajo večje ali manjše ostankke in zamude. Predvsem nanje apelira upravni odbor sklada, da takoj poravnajo zapadle obveznosti. Njihova imena homo v kratkem začeli objavljati v Dolenjskem listu.

SEZNAM DELOVNIH ORGANIZACIJ, KI NISO ŠE NIČ PRISPEVALE:

A) obrati, ki imajo svoje centrale izven Novoga mesta:

ZTP Novo mesto, Standard, Obrtnik, Elektrotehna, Zito, Kuriyo, Borovo, Astra, Dinos, Varteks, Delo, Lovec, LZ, Šešir, Varnost, Kompas, Hmeljnik, Petrol, Mladinska knjiga, Droga, Skladišče TF, Peko, Alpina, Ljub. mlekarne, Koteks-Tobus, Ljublj. dnevnik, Vektor, Koka.
NOVOLES — za „Opremales“
Pekarna in slaščičarna
Dimnikarsko podjetje
Zavod za šolstvo
PE Novo mesto
Meteorološka postaja

B) obrati, ki imajo svoj sedež v Novem mestu:

KZ KRKA, Krojač, Fototehnik, Javno kopališče, Gimnazija, Delav. restavracija, OMP, Instalator, Vodovod, Glasbena šola, Dolenjski muzej, Študijska knjižnica, Dol. letalski center, Okrožno sodišče, Avto-moto društvo, Obč. komite ZMS, Občinsko sodišče.

Zavod za požarno varnost
Šolski center za kov. stroko
Kmetijska šola Grm
Šolski center za gostinstvo
Zavod za kult. dejavnost
Vzgojnovarst. zavod
Zavod za rehab. ROG
Dolenjska turistična zveza
Občinsko javno pravobranilstvo
Občinski sodnik za prekrške

odkril nove rudnike kaolina. V stroki se je tako izpopolnil, da je postal izvedenec. Kot tak je bil v mnogih evropskih in afriških državah. Ko mu je umrla mati, se je mudil na otoku Samosu.

Pređaval je tudi na slaviti weimarski univerzi. Prejel je Prečernovo nagrado. Sedaj je zaposlen v kamniški smodnišnici. V svoji stroki tudi znanstveno dela, tako je napisal že več strokovnih del, med drugimi „Pravilna uporaba Kamex-a“, „Lijakasti poškusi kot osnova za projektiranje masovnega miniranja z globokimi minskimi vrtnami“ in druga. Bil je izvoljen za predavatelja na ljubljanski univerzi.

Našemu rojaku želimo ob petdesetletnici še mnogo delovnih uspehov in da bi uresničil vse načrte, ki si jih je zastavil v svojem življenju. B. K.

Ugotovitev komisije strokovnjakov

Odgovor sekcije slovenskega zdravniškega društva, podružnice Novo mesto, na članke v zvezi z delom dr. Kocutarja

8. maja 1971 je bil v Novem mestu delovni sestanek novomeške podružnice Slovenskega zdravniškega društva. Na sestanku so prisotni zdravniki med drugim razpravljali tudi o dveh člankih v Dolenjskem listu, kar je bilo pisano v 15. in 18. številki letos, Zbrani zdravniki so iz svoje srede izbrali štiričlansko komisijo, kateri so naložili, da prouči primer strokovno. Komisija zdravnikov se je lotila dela in pregledala dokumentacijo.

Na podlagi te proučitve je prišla komisija do sklepa: zdravnik zdravstvene postaje Žužemberk dr. Leopold Kocutar je popolnoma pravilno ravnal, ko ni hotel dati Emilu Glaviču brezpogojne napotnice za zdravljenje Pavle Glaviču na urološkem oddelku Kirurške klinike v Ljubljani.

Veljavni pravilnik Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu namreč določa glede zdravljenja v bolnišnicah, da se zavarovavec, ki je član te skupnosti praviloma zdravi, na oddelkih splošne bolnice v Novem mestu. Izjema so bolniki, katerih v Novem mestu ne zdravimo. Če se bolnik v pri-

meru boleznih, katero uspešno zdravimo v Novem mestu, kljub temu odloči za zdravljenje v drugi splošni ali celo klinični bolnišnici, je po istih predpisih dolžan plačati sam morebitno razliko v ceni, kadar je oskrbni dan iste vrste oddelka v Novem mestu cenejši.

Komisija je ugotovila na podlagi medicinske dokumentacije, da je bilo obolenje Pavle Glaviču take narave, da bi se lahko zdravilo v novomeški bolnišnici, kjer se taka obolenja že dolgo vrsto let uspešno zdravijo in tudi operirajo na ginekološkem oddelku novomeške bolnišnice.

Prosimo, da ta odgovor oz. ugotovitev objavite v enaki obliki in na enakem mestu, kot so bili objavljeni omenjeni članki.

Prof. dr. Oton Bajc, I. r.
Dr. Franc Huebscher, I. r.
Dr. Bienenfeld Eugen, I. r.
Dr. Janez Janžekovič, I. r.

Pripis uredništva: Za vse, ki nimajo več kaj bistveno novega zapisati, z odgovorom novomeške sekcije slovenskega zdravniškega društva zaključujemo plemiko.

Promet iz mesta!

Plus žužek: »Dobri načrti, ki naj bi rešili zadržljivo prometno gnečo; problem je denar«

Prejšnji četrtek je inž. Niko Rihar vprašal, kako se bo Novo mesto rešilo zadušljivega prometnega vrveža. Vprašanje je zastavil projektantu novomeške občinske skupščine Piusu Žužku. „Gospodarski napredek mesta je zadnje čase daleč prehitel razvoj na drugih področjih. Prav infrastrukturni objekti so najbolj zaostali in to nam povzročajo največ težav.“

„Nekaj načrtov je že narejenih, ki naj bi omilili prometne težave Novega mesta. Kaj lahko poveste o tem?“ „Najbolj pomembno je, kako premostiti promet čez Krko. Izkušnje kažejo, da bo potrebno zgraditi dva mosta.“

„Deloma bo preložena tudi cesta čez Gorjance: od Pogane bo šla nad cikavskim klancem do hiše v Ločni št. 9, katere lastnica je Tončka Zalokar. Nasproti pekarni bo zgrajen most čez Krko, ki bo povezoval avtomobilsko cesto s cesto čez Gorjance. Ta povezuje in pa gradnja hitre ceste Zagreb-Reka bosta še povečala pomembnost gorjanske ceste, ki naj bi turistično močno pridočila.“

„Prometne težave Novega mesta so vse hujše. Vi ste delali nekaj analiz o teh problemih. Kaj lahko poveste?“ „V februarju, ki je prometno vsekakor med najslabšimi meseci v letu, smo organizirali štetje avtomobilov. Na mostu čez Krko smo v 24 urah našli kar 11.500 avtomobilov, na cesti, ki pelje proti Mačkovcu pa v 14 urah 5.000 vozil. Opozorim naj, da je po vseh veljavnih računih 9.000 vozil zgornja meja za dvopasovno cesto. Mostu čez Krko v Kandiji pa ne moremo šteti niti za dvopasovno cesto.“

„Kdaj se potem Novo mesto ne bo več dušilo v teh težavah?“ „Morda nam bo uspelo načrte uresničiti v petih letih. To je optimistično: samo most čez Krko v Ločni bo veljal vsaj 15 milijonov dinarjev.“

„Kakšno vprašanje boste zastavili?“ „Zanima me, kako bo z ureditvijo vinogradov v občini, kako modernizirati vinograde tako, da bo mogoče delati s stroji in kako zaščititi dolenijski cviček?“ Tit Doberšek, kmetijski inšpektor, je strokovnjak na tem področju — naj on kaj pove o tem.“

JOŽE SPLICAL

TEMA TEDNA

Šteli smo se: 49.943 nas je

Novomeško mestno jedro ima 9664 prebivalcev, mestno območje že 12.070 — Po številu prebivalcev sledi Šentjernej, Straža, Žužemberk

Popisne komisije, ki med 1. in 10. aprilom niso imele počitka, so prešle, koliko nas je v občini. Po neuradnih podatkih je v občini 49.943 prebivalcev. Pri zadnjem štetju pred desetimi leti je bilo v občini 45.457 prebivalcev. Neuradni podatki — uradne bomo zvedeli šele čez nekaj mesecev, ko bo delo popisovalcev preverila elektronika — govore, da je zdaj v novomeški občini 13.931 gospodinjstev in 13.186 naseljenih stanovanj. Imamo pa še 420 vikendov, zidanic oziroma barak. Statistični podatki tudi dokazujejo, da je na delu v tujini 1054 prebivalcev iz novomeške občine. Ob popisu je biločasno prisotnih v občini 1952 ljudi. Letošnji popis je zahteval tudi podatke o stanju živine. V občini je 3165 konj, 14.407 glav govedu, 266

ovc in 13.613 svinj. Tudi za te številke je potrebno zapisati, da so neuradne. In kako je z Novim mestom, občinskim središčem? Tudi število prebivalcev je dokaz, da se mesto in industrija v njem zelo hitro razvijata. Ob zadnjem popisu pred desetimi leti je štelo mesto 6885 ljudi, mestno območje pa je štelo 8649 prebivalcev. Odtlej se je posebno v Novem mestu močno povečalo število prebivalcev, saj so njih prejšnji NA DELAVSKIH SPORTNIH igrah se je začel nogometni turnir. Zanimivo je, da letos nogometaši ne igrajo v Novem mestu: preselili so se na igrišče v Žužemberk in Šentjernej. Tako naj bi se povečali zanimanje za te igre, ki jih pripravlja občinski sindikalni svet.

mesec našli popisovalci že 9664. Mestni okoliš šteje danes 12.070 ljudi. Mimo Novega mesta štejemo največ prebivalcev v občini Šentjernej, Straža (če seštejemo Gornjo in Dolnjo) in Žužemberk. Vsi trije kraji imajo po okrog 800 prebivalcev. Številke so torej zanimive, Novo mesto pa lahko hitro pričakuje dva nova rekorda: občina bo kaj kmalu presegla skupno število 50.000 občanov, samo novomeško jedro pa bo doseglo 10.000 prebivalcev.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

Žužemberški pionirski fotokrožek bo zastopal slovensko ekipo na zveznem tekmovalstvu pionirjev — fotoamaterjev. Žužemberški fotokrožek je pripravil štiri albume s kronološkimi pregledi NOB v Žužemberku in okolici. Albumi so opremljeni s tekatom in 150 fotografijami. Pri pripravi in opremlitvi albumov je sodelovalo 10 pionirjev — članov fotokrožkov. Združena razstava 30-letnice OF in dneva zmage je bila na Dvoru. Pester program so pripravili šolarji dvorske šole. Slavnostni govor je imela predsednica KO SZDL Dvor Slavka Andrejčič. Žužemberški ribiči pridno gradijo svoj dom. Opravili so že veliko prstovoljnega dela, prispevali pa so tudi v denarju. Dom bo zgrajen v nekaj mesecih.

Dokumentarno razstavo „Novo mesto in Dolenjska v letu 1941“ ter umetniško razstavo „Risbe iz narodnoosvobodilnega boja“ so 6. maja odprli v obeh dvoranah Dolenjske galerije v Novem mestu. Uvodno besedo na otvoritvi dokumentarne razstave je imel dr. Tone Ferenc, ravnatelj Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani (na sliki: prvi na levi). (Foto: Ivan Zoran)

MORDA DA, MORDA NE V KMETIJSTVU

Niti spomladi ne cveto vijolice...

Osupljive in zaskrbljujoče številke: v dveh letih je zapustilo zemljo kar 2400 kmetov — Hudo siromašen narodni dohodek kmetijstva

Direktor novomeške Kmetijske zadruga Krka inž. Jože Tanko je v kratkem pogovoru potožil, da se stanje od lude krize ni dejansko nič popravilo. V najhujših škripcih je živinoreja, saj močnih krmil se vedno ni mogoče dobiti, še vedno jih je treba izredno drago plačevati — njihova kakovost pa je prej zanič kot dobra. Da zadrege ne bi obšle poljedelstva, zadnje čase manjka tudi umetnih gnojil.

Vse to kaže, da težave kmetijstva še niso mimo. Vse to pa povzročajo stare in stokrat opisane težave: mladi nimajo veselja do kmetovanja, zapuščajo zemljo in beže v mesta. To pa povzročajo nove probleme, saj ostaja na kmetih vse več ostarelih in onemoglih. Tako se kopičijo socialni problemi.

Predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Franc Beg te težave kmetijstva dokazuje tudi s številkami. V novomeški občini, kjer je napredek industrije najbolj silovit, so socialne razlike najbolj občutne.

Narodni dohodek kmetov je bil predlanskim komaj 2.477 dinarjev, narodni dohodek sploh pa 8.249 dinarjev — pa je treba še upoštevati, da so ga znižali prav kmetje s svojim nizkim dohodkom. Vprašanje je, kdo bo ob takih nesorazmerjih še vztrajal na kmetiji. Zato ni nič čudnega, da je v štirih občinah zapustilo zemljo v zadnjih dveh letih kar 2.400 ljudi!

Katastrski dohodek je siromašen: od 13.290 gospodarstev v novomeški, trebanjski, metliški in črnomaljski občini je kar 7.041 takih, ki imajo katastrski dohodek nižji od 2.000 dinarjev. Še 5.016 gospodarstev pa je v skupini, ki ne presega 7.000 dinarjev katastrskega dohodka.

Z drugimi besedami: imovitih kmetov pri nas ne poznamo. Nekaj izjem pač le potrjuje pravilo.

Vsa borba za obnovo kmetij, za njihovo modernizacijo — bo ostala brez moči, če konkretnih akcij za reševanje kmetijstva ne bomo znali izpeljati. Trenutno stanje pa kaže, da vijolice kmetijstvu ne cveto niti spomladi...

Podpora Titu

Prejšnji četrtek se je v Novem mestu zbral politični aktiv novomeške in trebanjske občine. Na seji, ki jo je sklical medobčinski svet Zveze komunistov, so podprli sklepe in zamisli brionskega plenuma in govora maršala Tita na prvomajskem praznovanju v Labinu. Ugotovili so, da je zdaj vzdušje primerno za konkretno akcijo.

Zato bodo v novomeški občini na širšem aktivu političnih in družbenih delavcev ter s sekretarji in vodstvi osnovnih organizacij ZK ocenili politično stanje in pripravili delovni program. Akcijski program bo zbral naloge v kratkoročnem in dolgoročnem obdobju.

Občina in delovne organizacije bodo sprejele konkretne stabilizacijske programe, ki jih zdaj še nimajo. V praksi bodo začeli uresničevati 20. in 21. ustavni amandma, kar naj pripomore k boljšim samoupravnim odnosom. Program bodo pripravili do 13. maja, ko bo seja centralnega komiteja slovenskih komunistov. Osnovna ugotovitev je: vsako zavlačevanje z akcijo bi bilo škodljivo!

LETOS ŽE PREUREJENA DVORANA?

Dvorano v gasilskem domu je sprejela v upravljanje krajevna skupnost v Smarjeti. Ker pa je dvorana v slabem stanju, so izvolili poseben odbor, ki se bo še letos lotil preureditve dvorane. Potrebnovali bodo 20.000 dinarjev. Vendar računajo, da jih bodo nekaj zbrali sami, drugo pa bodo dobili od drugod. Dvorano naj bi predvidoma uredili do sredine letošnjega leta.

AVTOMOBILSKA Dolenjska osmica je ogrela Novomeščane, saj so mnogi po kosilu odšli na Otočec, kjer so si ogledali spretnostno vožnjo tekmovalcev. Kaj so se naučili, so nekateri pozneje pokazali tudi na novomeških cestah... za zdaj še brez hujših posledic.

CESTNO PODJETJE je na športnih igriščih na Loki začelo polagati asfalt. Za dotrajano košarkarsko igrišče bodo obložili z novo plastjo, asfaltirali pa bodo tudi rokometno igrišče. Vsekakor bodo možnosti za boljše vadbno zdaj mnogo večje.

POLETNA SEZONA se bliža, to dokazujejo tudi izložbe novomeških trgovin. Za puliti že postrežejo s polletnimi klobuki, poletnimi bližni in čevlji, skratka z vsemi tistimi izdelki, ki jih človek kupuje v tem času.

VRTICKARJI SE PRITOŽUJEJO, da ljudje niso najbolj kulturni, saj so vrtove dostikrat polni papirja in drugih odpadkov. To še posebej velja za vrtničke ob Krki in pa za vrtove okrog novomeškega Doma kulture.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Terezija Veselič iz Črnomojla — Nataša, Jožica Us iz Krmelja — Matejko, Olga Bartolj iz Bistrice — Frančka, Majda Može z Dolže — Majdo, Milka Nemanič z Radovnice — Jožico, Marija Teropič iz Crešnjic — Nataša, Stefka Šterk iz Kanjarice — Veroniko, Anica Leskovič iz Jurovskega broda — Nataša, Klotilda Anžlovar iz Dolnjih Selc — Aleksandra, Franciška Janževc iz Cirja — Natalijo, Jožefa Mlakar iz Kamnega potoka — Darinko, Ivanka Kovač iz Žužemberka — Majo, Zora Hribar iz Dolnjih Jesenic — Franciško, Neža Jančar iz Zapuž — Majdo, Tilka Tori iz Ivanje vasi — Bernardko, Ana Zupancič iz Knežje vasi — Renato, Jožefa Pirnar iz Dolenje vasi — deklico, Majda Peterlin iz Čadraž — dečka, Terezija Potisk iz Mirne peči — deklico, Alojzija Erlah z Velikega Slatnika — dečka, Jožefa Stravs iz Stavče vasi — deklico, Darinka Tisu iz Starega trga — dečka, Olga Pavlovič iz Rečanja — dečka in Bernarda Krhin z Rateza — deklico. — Čestitamo!

MINI ANKETA: Kongres želja

V sarajevski dvorani Skenderija se je končal drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Če bi vse misli, vsa upanja ob tem kongresu strnili v en stavek, bi lahko zapisali: „Dovolj je bilo besed, potrebna so dejanja!“ In kaj pravi o kongresu in o željah po njem novomeški delegati?

Franci Šali: To je dogovor in spodbuda za nadaljnje samoupravljanje, za nove samoupravne integracije, za razvoj samouprave v družbenih in političnih skupnostih.

Inž. Božo Hočvar: Od načelnih deklaracij prihajamo k sklepm, ki so mnogo bolj konkretni. Ostaja še zadnje dejanje: sklepe bomo morali tudi izvajati!

Milena Mavsar: Veliko konkretnih rešitev bo treba uresničiti, brionski plenum in govor maršala Tita v Labinu lahko veliko pomagata v tej akciji.

Alojz Jožef: Razkriti moramo vse napake, ki so se doslej kazale v našem samoupravljanju, le tako bomo lahko napredovali. Tudi samoupravljanje je razvoj, ki ima svojo pot, ki teče...

Prof. Jože Skufca: Mislim, da je po kongresu čas, da se onemogočijo vsi tisti poskusi, da bi kdo prisvajal človekovo delo ali da bi kdo razpolagal z njegovim presežkom vrednosti dela!

Janko Goleš: Razreševanje samoupravnih težav ni lahko, to je zapletena naloga, ki je ni mogoče hitro rešiti. Dobro obveščanje slehernega delavca lahko pri tem veliko pomaga.

Zofka Mehle: Vse težnje samoupravljalcev so usmerjene v splošen napredek življenjskih pogojev; to bo glavna naloga tudi v prihodnjem času.

Jože Kavšek: Mislim, da v prihodnje lahko pričakujemo, da bodo samoupravljalci laže opravičevali svoje delo. To velja zlasti za naloge v majhnih kolektivih, kjer je bilo samoupravljanje dostikrat samo na papirju.

Tako torej pravijo nekateri izmed delegatov. Iz besed ljudi je mogoče razbrati, da je zdaj napočil ugoden čas za učinkovito akcijo, za hitrejši napredek in za usatitev gospodarskih tokov. Nam bo uspelo?

Novomeška kronika

TRZNICA JE BILA v ponedeljek poprečno založena, veliko prodajalcev pa je prineslo prodajati sadike. Sicer pa so veljale na trgu take cene: cvetača 5 din, čebula 2, česen 8, fižol 6, krompir 1, korenje 6, kumare 7,5, ohrovt 4, pesa 3, por 4, peteršilj 10, paradižnik 16, solata 5, spinjača 4, zelje 5, zelena 8, suhe fige 5, hruške 8, jabolka 6,60, limone 5,5, orehi 3, pomaranče 5, suhe slive 5, banane 6, smetana 16, ananas 9 in redkvice 7,5 din za kg. Siuček je bil po 50 par. jajca pa po 50 do 60 par.

V PORODNIŠNICI so prejšnji teden rodile: Joža Došler s Kristanova 26 — deklico, Marija Berginc iz Kolodvorske 2 — deklica, Marjan iz Zalka Repše s Kuriske poti 18 — deklico.

NA LOČENSKEM pokopališču so pokopali Mitro Mitrič, 78, iz Zagrebške 8, na šmihiškem pokopališču pa Ano Turk, 63, iz Vavte vasi.

NOVO MESTO VABI

Novomeška podružnica društva upokojenecv SR Slovenije je vsem podružnicam po Sloveniji poslala vabilo, naj obiščejo Novo mesto in Dolenjsko. Izleti so namreč pri večini podružnic med pomembnejšimi delovnimi oblikami članstva. Novomeščani zdaj pomagajo vsem, ki se bodo odločili za izlet na Dolenjsko tako, da bodo preskrbeli vodiča. To je gotovo poteza, ki bo našemu turizmu lepo pomagala.

— Ena gospa je rekla, da imajo mrtvi hude čase, saj na pokopališču zmanjkuje prostora, druga pa je pristavila, da imajo tudi druge čase, ker morajo na vse storitve živi plačati še davke.

Ko vreme ne bo več njihov gospod

Če bo šlo vse po sreči, čez dve, tri leta skok na 15 milijonov opečnih izdelkov — Z modernizacijo se vključujejo v dolgoročni program opekarstva na Slovenskem — Povečano proizvodnjo bodo z lahkoto prodali

„Žalostno za nas, da nam pred nosom iztovarjajo opeko iz drugih opekarn, po tri vagone na dan, toda s tem smo se sprijaznili samo začasno,“ menijo brežiški opekarji.

Kot dokaz, da niso držali rok križem, mi pokažejo zajeto knjigo z načrti za modernizacijo, podatki o tržišču in naložbah, ki so potrebne za rekonstrukcijo. Potrebujemo pa denar, veliko denarja, da jih čas ne bi povozil do kraja in da bi se dvignili iz životarjenja. Na deset mil-

ionov računamo. S tem bi povečali proizvodnjo od sedanjih šest milijonov na petnajst milijonov enot opečnih izdelkov.

Opekarna stoji od 1903. leta. Takrat so naredili v njej 1 milijon opek na leto, čez 20 let so povečali sušilne prostore in proizvodnjo več kot

podvojili. Leta 1955 se je podjetje odločilo za prvo rekonstrukcijo in preskočilo od treh milijonov na šest milijonov izdelkov na leto.

Toda še vedno je kolektiv odvisen od vremena, od letnih časov. Zimska sezona je nirtva, proizvodnja je draga, veliko ročnega dela zahteva in ta zaostalost vsako leto bolj vpliva na rentabilnost.

Z rekonstrukcijo in modernizacijo bi predvsem izkoristili zmogljivost krožne peči in izboljšali kakovost izdelkov. Potem bi za izdelovanje opeke potrebovali namesto sedanjih 84 le še 54 delavcev. Preostalih 30 ljudi bi nato zaposlili v obratu za izdelovanje nosilcev in proklad.

Načrt za modernizacijo obsega zgraditev zornice za glino, popolno umetno sušenje opečnih izdelkov, mehanizacijo transporta, nakladanja in razkladanja polizdelkov ter preureditev krožne peči.

Povečano število izdelkov bo brežiška opekarna z lahkoto prodala na ožjem območju od Sevnice do Zaprēišča, kjer ima že sedaj večino odjemalcev.

J. TEPPEY

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ljudmila Bosteje iz Zdol je padla s kozo in si poškodovala hrbtenico; Mahmur Hasič iz Brežic je padel z motorjem in si poškodoval glavo ter dobil pretres možganov; Janez Krejačič, zidar iz Slogonskega, je padel in si zlomil desno nogo; Nada Zrnčič iz Zagreba si je pri prometni nesreči zlomila desno nogo; Aleksander Kelhar z Bizeljskega se je opekel po desni roki; Antonija Starc iz Drenovca si je poškodovala glavo, ko je padla s kolesom; Jela Požraj je padla po stopnicah in si poškodovala glavo; prim. dr. Franjo Pavlič je padel in si zlomil levo nogo; Marica Matas iz Drenja je padla z lestve in si poškodovala levo nogo; Jože Rutar iz Brežic je padel skozi okno in si poškodoval glavo; Franca Trefalta iz Mrzle Planine je zadel kos lesa v trebuh, ko je žagal drva; Milan Vidovič iz Osunje je padel v lonec vrele vode.

Sv. Birokracij prizanesi nam!

Za dinar razlike kar osem prenosnih nalogov

Gledala sem uslužbenko pri pisanju prenosnih nalogov za banko. Delala je obračun prispevkov za tri mesece nazaj. Popravki prispevkov so me tokrat zbudili v oči, da ne morem molče mimo njih. Organizacija, za katero uslužbenka dela, je dobila 160 dinarjev razlike, za to razliko pa je uslužbenka porabila dva delovna dneva. Da ne bi bilo pomoči je prispevke pregledala še v banki.

Vprašujem se, ali je kdo preračunal ure, ki so jih porabili pri Zavodu za socialno zavarovanje, da so napisali skoraj sto strani obrazcev, ure za njihovo izpolnjevanje v delovnih organizacijah in ure za nadzor pri Službi družbenega knjigovodstva. Naj opišem primer, ki sem ga videla na lastne oči. Za en dinar razlike v prispevkih je moja znanka napisala osem prenosnih nalogov v štirih izvodih, in za 6,75 dinarja razlike, ki jo bo dobilo socialno zavarovanje za obdobje od januarja do marca, je prav tako napisala osem nalogov. Provizija za prenosni nalog je en dinar, vsote na nalogih pa so bile takele: 0,10 din, 0,35 din, 0,80 din, 1,10 din, 1,60 din itd.

Ze tako je odvajanje prispevkov zamolano. V državi bi prav gotovo prihranili milijone ur in nadzor bi bil učinkovitejši, če bi vseh 12 prispevkov za redno delovno razmerje vpisali v en nalog. V banki bi potrebovali manj uslužbenec za kontrolo in zlatka bi si privoščili delovno moč za razporejanje prispevkov. To ni strokovno mišljenje, toda morali bomo spoznati, da je čas zlatoto tudi za administracijo.

JOŽICA TEPPEY

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Jože Duh, upokojenec s Tolč, star 63 let; Jožefa Resnik, gospodinja iz Sentlenasta, stara 48 let; Marija Kmetič, gospodinja iz Krškega, stara 70 let; Jelica Tkalcic, družinska upokojenka iz Zaprēišča, stara 72 let; Jure Knežič iz Klanjca, star 69 let; Jože Hribar, upokojenec iz Krmelja, star 78 let.

POTEM PA VSE TIHO JE BILO... Sedemdeset odklonjenih otrok se vedno čaka na sprejem v otroški vrtec v Brežicah. Nova varstvena ustanova bo zgrajena 1972, do takrat pa je skupščina dolžna poiskati začasne prostore. Na sliki: skupina varovancev na dvorišču otroškega vrta v središču mesta. (Foto: J. Teppey)

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Darinka Klavžar iz Brestanice — Natalijo, Anica Stengl iz Rud — Danijelo, Stefica Mokrovič iz Laduča — dečka, Majda Juratovec iz Brezine — Martina, Dragica Boskovič iz Gregurič brega — Snježano, Stefanija Tašič iz Kraja Donjega — deklico, Magdalena Bogovič s Sremita — dečka, Božislava Mlakar iz Studenca — Aleksandra, Ana Bogovič iz Kostanjka — Stanislava, Vida Bernardič iz Krškega — dečka, Marica Horvat iz Gradne — Mirjano, Slavka Pevec iz Zakota — dečka, Angela Blatnik iz Sevnice — Karmen, Marija Hohnc iz Pušče — deklico in dečka, Jožefa Zupanc iz Stranja — Jožeta, Jožefa Dreo iz Ljubljane — Simono, Tatjana Svigelj z Gore — Tatjano, Mira Djošič iz Brežic — Aleksandra, Božica Coban iz Prečne — deklico, Melanija Gabrič iz Sevnice — Tadejo, Zora Rizvič iz Spodnjega Starega grada — Zorana, Nada Kelher iz Artič — Ivana, Pavica Grdović iz Grdanjcev — Sanjo, Anica Fabjanec iz Samobora — Franja, Anica Grgat iz Podvrha — Djurdjico. — Cestitamo!

Preteklo soboto so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo v Brežicah naslednje maloprodajne cene:

(cena v din za kg)

cvetača	6,60
čebula	3,20
česen	8,00
fižol	4,60, 5,00 in 6,00
krompir	1,00
koleraba	10,00
korenje	8,50
kumare	8,00
ohrovt	4,00
por	3,00
peteršilj	8,00
paradižnik	15,00
repa — kisl	4,00
solata — mehka	5,00
špinaca	4,00
zelnje	5,00
zelnje — kisl	3,50
zelenka	5,00
česnje	12,00
fige — suhe	6,00
hruške	9,60
jabolka	6,00 in 7,20
limone	5,40
orehi	6,00
orehi — jedra	32,00
pomaranče	5,40
slive — suhe	5,00
banane	6,60
jabca	0,60

BREŽIŠKE VESTI

agrotehnika

obvešča cenjene kupce, da ima stalno razstavo in prodajo v novi prodajalni

paviljon

JURČEK NA GR

S konsignacijskih skladišč in za dinarska sredstva nudimo blago raznih renomiranih firm!

OBIŠČITE NAS OD 15. DO 23. MAJA NA SEJMU ALPE — ADRIA

OBENEM PROSIMO CENJENE KUPCE, DA SE OBRAČAJO DIREKTNO NA NOVO PRODAJALNO OSEBNO ALI PO TELEFONU NA (061) 313-398, KJER BOSTE DOBILI TUDI VSE POTREBNE INFORMACIJE.

Za takojšnjo dobavo s konsignacije vam nudimo:

samonakladalne prikolice

MENGELE

traktorje

traktorje

FERRARI

kosilnice

BCS

DEUTZ

obračalnike

VOGEL & NOOT

PROSIM, POŠLITE MI CENIK IN PROSPEKTE ZA:

MOJ NASLOV:

Praznik Rdečega križa

Rdeči križ: organizacija, ki se bori za socialistični humanizem — 111 držav iz vsega sveta

8. maja je najbolj humanitarna organizacija na svetu slavila svoj praznik, svoj mednarodni dan. Na ta dan se je namreč rodil ustanovitelj organizacije Švicar Henry Dunant in ta dan slavi kot praznik 111 držav, v katerih delajo organizacije Rdečega križa, Rdečega polmeseca in Rdečega leva s soncem. V te organizacije je vključenih 200 milijonov ljudi; to dovolj zgovorno dokazuje, da je Rdeči križ velika in pomembna organizacija.

Zamisel o organizaciji se je v glavi švicarskega bankirja rodila 1859 v bitki pri Solferinu: Dunant je pomagal ranjencem in štiri leta pozneje je bila v Ženevi organizacija ustanovljena. Švicarski bankir je ves svoj denar vložil v organizacijo humanitarnega Rdečega križa, katerega načelo je socialistični humanizem.

V maju je zato en teden namenjen Rdečemu križu. V tem času organizira organizacija svoje sestanke, na katerih pregledajo člani delovne uspehe, sprejemajo delovne programe in organizirajo najrazličnejše akcije. Naj zapišemo, da so v letošnji nabiralni akciji samo v novomeški občini zbrali okrog 10.000 dinarjev. Najpomembnejši dogodek za mlade je nedvomno sprejem mladih članov v RK. Samo v Sloveniji je v tej organizaciji 220.000 članov — pionirjev. V 25 letih dela Rdečega križa Slovenije v novi Jugoslaviji so člani prispevali velik delež k obnovi porušene domovine, h krepitvi bratstva in enotnosti med našimi narodi in naprednimi narodi vsega sveta. Zato ni čudno, da je to množična organizacija, ki ima v Sloveniji 500.000 pripadnikov in ki si prizadeva, da bi ljudje spoznali, da je zdravje največje človekovo bogastvo.

Večkratnim in zaslužnim krvodajalcem so pred kratkim v Črnomlju podelili značke. Na fotografiji: značko pripenjajo Mirku Čadončiču, ki je več kot desetkrat daroval svojo kri za sočloveka. (Foto: Albin Božič)

In v kaj je usmerjeno delo Rdečega križa na Dolenjskem danes, več kot 100 let po ustanovitvi organizacije? Prizadeva dolgoletna aktivista Milica Šali in inž. Ivo Zobec iz Novega mesta pravita:

„Naša glavna dejavnost je vsestranski boj za zdravo življenje! V tem samem stavku pa je pravzaprav zajeto ogromno nalog. Sem sodi preprečevanje bolezni, sem sodi boj proti socialnim boleznim, kakršni sta recimo tuberkuloza in alkoholizem. Rdeči križ skrbi za ostarele in osamelce občane — prav tu se močno izkaže mladina, ki ob različnih priložnostih z obiski in skromnimi darili stare občane močno razveseli. Prav tako je ogromna akcija Rdečega križa usmerjena v organizacijo letovanja za mladino. V novomeški občini bodo denar, ki so ga zbrali v letošnjem tednu RK, namenili za letovanje otrok in za potovanja invalidov s sončnim vlakom. Omenimo še krvodajalstvo, katerega uspeh je izključna zasluga Rdečega križa, ker se druge družbeno-

politične organizacije svoje vloge premalo zavedajo ali pa se je sploh ne zavedajo.

Rdeči križ je tudi vzgojna organizacija: s številnimi tečaji, predavanji in filmi skrbi za osveščanje občanov. RK sodeluje tudi pri tečajih za civilno zaščito občanov, prireja tečaje za izpite iz prve pomoči za voznike motornih vozil, se, skratka, zares trudi za socialistični humanizem, ki je njeno življenjsko načelo.

Zato niso naključne besede tovariša Tita, ki je ob neki priložnosti dejal:

„Vsi prostovoljni delavci Rdečega križa, in teh je širok po svetu na milijone, so lahko ponosni, ker so v vrstah organizacije, ki je nosilka tako plemenitih teženj, humanih dejavnosti in konstruktivnega ter miroljubnega sodelovanja med narodi.“

HVALA ZA PRISPEVEK

SGP PIONIR, Novo mesto

razglašeno pravo delovno mesto

pravnika

v pravni in komercialni službi podjetja

Pogoji: diplomiran pravnik, prednost imajo kandidati s prakso.

Podjetje zagotavlja ugodne delovne pogoje in dobre osebne dohodke.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Na Senovem uspešno priučujejo bivše rudarje za nov poklic. Letos bo zapustilo delo v jami še okoli 90 rudarjev in se izučilo za delo v kovinarskem obratu. (Foto: J. Teppey)

KAPITAL PRITEKA V KRŠKO OBČINO

Cilji se ne odmikajo več

Elektrarna, hotel, keramika, črpalke in ceste

Leto 1971 je za krško občino leto pomembnih investicij, leto močnega odriva od mejnikov neizvedljivosti k napredku. Za jedrsko centralo ni več dvomov: stala bo v Stari vasi in priprave na gradnjo tečejo. Vzporodno z njimi pa Krčani že uresničujejo načrte za druge investicije.

Istra-benz bo v kratkem začel graditi tri bencinske črpalke: dve ob cesti Ljubljana — Zagreb, tretjo z avtomatsko pralnico avtomobilov pa na levem bregu Save v Krškem. Koprsko podjetje Slavnik je naročilo projekte za hotel s 150 ležišči („Sremič“ jih ima sedaj le 60). Hotel bo stal na Vidmu nasproti pošte. Imel bo nekaj apartmajev, 250 restavracijskih sedežev, v njegovem sklopu pa bodo uredili še štiristezno avtomatsko kegljišče.

Krško gospodarstvo se je

vključilo tudi v priprave za graditev tovarne keramičnih ploščic na Senovem, za katero se zanimajo investitorji v domovini in zunaj meja.

V gramoznici na Drnovem postavljata novomeški Pionir in Splošno gradbeno podjetje Nova Gorica obrat za izdelovanje gradbenih elementov. To investicijo cenijo na 10 milijonov dinarjev. V obratu bodo našli delo domači delavci.

Letos bo končno modernizirana cesta na odcepu od Impoljce do Pijavškega. Do Krškega bo ostalo še sedem kilometrov

makadama. Občinska skupščina in občani želijo, da bi cesto ob Savi modernizirali v celoti. Prepričani so, da se bo to dalo urediti s posojilom. V tem primeru bo še vedno čakalo pet kilometrov ceste od Krškega do odcepa na avtomobilsko cesto. Tudi to bo nujno treba modernizirati, saj je že zdavnaj prezozirana za sedanji promet.

J. T.

Kmetje so prodali nad milijon litrov mleka

Odkup mleka je lani v brežiški občini presegel 1.182.000 litrov. Oddajalo ga je 460 kooperantov. Res, da se je njihovo število od leta 1967 zmanjšalo za 266, zato pa so narasle količine za 240 tisoč litrov. Trije kooperanti so sami oddali 38 tisoč litrov mleka. Kmetijska zadruga Buzeljsko je za gnojila in cepilne dajala večino kratkoročna posojila, medtem ko daje za obnovo vinogradov kredite na daljše obdobje. Za en hektar obnovljene vinograde površine dobi kmet lahko 20 tisočakov posojila. Za kredite je do sedaj zaprosilo 18 kmetijskih gospodarstev.

Za nakup umetnih gnojil, kmetijskih strojev in plemenske živine so kmetje najeli pri Agrari Brežice lani za 369 tisoč din posojil. Kmetijska zadruga Buzeljsko je za gnojila in cepilne dajala večino kratkoročna posojila, medtem ko daje za obnovo vinogradov kredite na daljše obdobje. Za en hektar obnovljene vinograde površine dobi kmet lahko 20 tisočakov posojila. Za kredite je do sedaj zaprosilo 18 kmetijskih gospodarstev.

SODOBEN KMET MORA SODOBNO MISLITI S kumaricami dramati svojo vas

Kmet z Bregov se povezuje z živilsko industrijo — Upa, da bo dobil za delo boljše plačilo

Mladi gospodar Ivan Škofljanec z Bregov pri Krškem živi s svojo materjo na enem največjih posestev v vasi. Devet hektarov orne zemlje imata, vseh površin pa 14 ha. Traktor je že nekaj let pri hiši. Več glav živine je prodal Ivan, da ga je lahko kupil, zdaj pa je hlev spet poln. Pred leti je obnovil tudi vinograd. Posekal ga je, ker je računal na pomoč kombinata pri obnovi. Prosil je za posojilo, pa so ga iz meseca v mesec prepričevali, naj še malo počaka. Pravi, da je bil drugi na seznamu, a so ga drugi prehiteli, ne ve, zakaj. Tudi z huldžerjem niso prišli rigolat, češ da je to področje nedostopno. Zdjaj orjejo tudi po takih površinah. In tako je Ivan zavihal rokave in sam skopal svoj vinograd.

Kmetija mu nudi pre malo dohodka, zato Škofljanec želi vpeljati nekaj novega. Odločil se je za gojitev kumaric za živilsko industrijo v Kamniku. Pridobil je tudi nekaj drugih vaščanov in tovarna jim je že poslala v podpis pogodbe za letos. Kmetje se težko odločajo za „novotarje“, nimajo pravega zaupanja, čeravno se jim obeta lep dohodek. In ta predel je za kumarice ugoden, zato so bili v Kamniku vseli odločitve. Najmanj dva hektara bi morali v vasi zasadi s kumaricami, sicer se podjetju ne bo izplačalo organizirati prevozov. Vsaka dva dneva v sezoni bo pripeljal njihov avtomobil in naložil nartrgane kumarice.

Škofljanec bo letos zasadil 30 arov kumaric. To mu bo dalo šest tisočakov dohodka,

Ivan Škofljanec je poleti kmet od jutra do večera, pozimi pa prebije marsikatero urico ob knjigah in še sam se loti pisanja o srečanjih in doživljajih z ljudmi. Tudi umetniške razstave rad obiskuje. (Foto: Jožica Teppey)

delo in druge stroške pa bo moral še odračunati. Sicer pa trdi, da bo treba dati le gnoj in kumarice dvakrat okopati, potem pa jih pridno trgati. Prepričan je, da bo poskus uspel in bodo sosedje prihodnje leto že bolj pripravljeni sodelovati.

J. TEPPEY

V torek na seji

11. maja se je sestala občinska skupščina Krško. Na dnevnem redu je bil pregled gospodarjenja delovnih organizacij v minulem letu. Poročilo o delu v preteklem letu je podala tudi temeljna izobraževalna skupnost. Pridružila so se ji še poročila občinskega sodišča, sodnika za prekrške in javnega pravobranilstva v Celju. Skupščina je sklenila najeti posojilo za obnovo Zldolske ceste; za ureditev Kolodvorske ulice, za parkirne prostore in obnovo pločnikov v starem delu mesta. Razpravljala je tudi o podelitvi domicila krajski brigadi, v kateri so bili mnogi slovenski izgnanci.

Krško v Cankarjev spomin

Lepo kulturno slavje sta pripravila Svoboda Krško in fotokino sekcijska društva: v ponedeljek popoldne na obletnico rojstnega dne velikega pisatelja, je bil v krški galeriji recital Kuntnerjeve poezije, ki jo je z orgelsko glasbo spremljal komponist Jože Privšek. Pesmi nadarjenega poeta so brali Stjepka Drolčeva, Angelca Hlebecetova, Lučka Uršič-Drolčeva, Janez Bermež in Ivan Jezernik, tisto o „Lesniki“ pa je Janez Kuntner prebral na koncu še sam. Bil je večer zlahkne poezije: začel ga je Matko Matjan, ki je predstavil tudi avtorje filma NA KLANCU.

Zvečer so v kinu Svobode na Vidmu počastili najprej spomin na Milentija Popovića, nenadoma umrlega predsednika zvezne skupščine SFRJ. Ljudje so si nato ogledali film po znanem Cankarjevem delu, nato pa so prisrčno pozdravili ustvarjalce filmske umetnine. V torek dopoldne si je film ogledala tudi krška mladina. Tg.

Kmet bo imel boljše strokovno pomoč

Agrokombinat iz Krškega je letos na novo razporedil strokovno pomoč kooperantom. Do sedaj je veljalo zanjo teritorialno načelo. Območje občine so razdelili na več okolišev in vsakega od njih zaupali enemu svojih strokovnjakov. Ker pa so ti strokovnjaki specializirani vsak za svojo stroko, poročje ni bila najbolj učinkovita.

Poslej bo ta pomoč drugačna. Strokovnjak za vinogradništvo bo pomagal vsem vinogradnikom, strokovnjak za živinorejo živinorejcem itd. Sodelovanje s kmeti bo okrepljeno tudi svet kooperantov, ki mu statut kmetijske organizacije omogoča pomemben vpliv na delo enote za kooperacijo.

RECITAL V GALERIJ

95. obletnico rojstva velikega mojstra slovenske proze — Ivana Cankarja so v ponedeljek zvečer v krški galeriji počastili s recitalom Kuntnerjeve poezije in s slavnostno predstavo slovenskega filma „Na klanecu“ v domu Svobode na Vidmu.

S POSOJILOM DO PLEMENSKIH KRAV

Z denarno pomočjo občinske skupščine in bančnih posojil bo kmetijsko podjetje Agrokombinat Krško v kratkem nakupilo 50 do 60 plemenskih krav in tle za zasebne živinorejce. Prodali jih bodo kmetom na tistih območjih, kjer se je živinoreja že do sedaj uspešno razvijala. Kupci bodo dobili živino po zelo ugodnih plačilnih pogojih.

KRŠKE NOVICE

V NEDELJO DOPOLDNE je bil v dvorani Svobode razgovor z zasebnimi obrtniki in gostinci ter kmeti-kooperanti o ustavnih spremembah. Razgovor je organizirala SZDL v dogovoru z odborom za obrt, gostinstvo in turizem pri Gospodarski zbornici SRS.

KINO PREDSTAVE BODO v Krškem odslej le ob sredah, sobotah in nedeljah. Četrtkovo predstavo je uprava kina uknila, saj je število gledalcev med tednom že nekaj časa upadalo.

KOMITE OBČINSKE KONFERENCE ZK je v ponedeljek popoldne razpravljala o stališčih brionske razširjene seje predsedstva ZKJ. Krški komunisti sklepe v celoti podpirajo in žele, da bi jih začeli čim prej uresničevati, saj je od njih odvisen uspeh gospodarskih stabilizacijskih ukrepov.

TEMELJNA IZOBRAZEVALNA SKUPNOST je na petkovi seji svoje skupščine razpravljala o letošnjem delovnem programu in sprejela merila za financiranje vzgoje in izobraževanja. Člani skupščine so predtem poslušali še poslovno poročilo skupnosti za lansko leto.

TEDEN RDEČEGA KRIŽA je v krški občini minil v znamenju popularizacije te humanitarne organizacije. Po vseh šolah so posvetili po

eno šolsko uro Rdečemu križu, najmlajše pa so svečano sprejemali za člani RK. Mladi člani RK so prodajali propagandni material in z nabiralniki zbrali denarne prispevke. Preteklo sredo sta aktiviste in mentorje mladih članov RK sprojela na posebni svečanosti predsednik občinske skupščine Joško Radej in Peter Markovič, predsednik občinske konference SZDL.

KOSTANJEVIŠKI PROSVETNI DOM potrebuje pred začetkom Dolenjskega kulturnega festivala nekaj popravil. Zaradi močno poškodovanih garderob v domu vsa zimo ni bilo gledaliških predstav. Za popravila so v Kostanjevici zbrali že več kakor 10.000 novih dinarjev, potrebovali pa bi še denarno pomoč krške kulturne skupnosti in občinske skupščine.

V JUNJSKI KRVODAJALSKI AKCiji bo občinski odbor Rdečega križa poskušal pridobiti 1000 krvodajalcev. Stevila najbrž ne bo težko doseči, saj so se mu že lani močno približali. Organizatorji akcije računajo tudi tokrat na pomoč krajevnih organizacij RK, občinskega sindikalnega sveta in sindikalnih podružnic v delovnih organizacijah in ustanovah. Krvodajalska akcija bo trajala štiri dni, kri pa bodo odvezovali na Senovem, v Brestanici, Krškem in Kostanjevici.

Mokronog: 20 let pevskega zbora

Mokronoški pevski zbor, sekcija domačega prosvetnega društva „Ernil Adamič“, bo v soboto, 22. maja, slavil 20-letnico delovanja. Ta dan bo ob 20. uri v prosvetnem domu priredil slavnostni koncert. Pevski zbor je ustanovil sedanji pevovodja Vilko Videčnik, ravnatelj mokronoške osnovne šole, nekaj časa pa so ga vodili še pevovodje Lojze Gunde, dr. Rajko Fene in Roman Kramaršič. Pokrovitelj proslave jubileja je krajevna skupnost Mokronog.

Tudi v Trebnjem kulturalna skupnost

Na ustanovni skupščini so 7. maja tudi v Trebnjem ustanovili temeljno kulturno skupnost, ki bo pomenila novo, samoupravno ureditev kulturnega udejstvovanja v trebanjski občini. Za predsednika so izvolili Vilka Videčnika iz Mokronoga, za podpredsednika Janeza Gartnarja, za člane predsedstva, ki bo izvršilo telo 25-članske skupščine, pa Miroslava Farčnika, Adolfa Gruma, Jožeta Klemenčiča, Franca Režuna in Jožka Zupana. Skupščina je že sprejela sklep o začasnem financiranju kulture. Letos bo v občini v ta namen na voljo 310.000 dinarjev, kar je več kot dvakrat toliko kot lani, ker prispeva tudi republika del prometnega davka od prodaje na drobno. Kulturna skupnost bo podpirala amatersko kulturno dejavnost in Tabor slovenskih likovnih samorastnikov, ki je s svojim dosedanjim delom že dokazal upravičenost obstoja.

DOMICIL BATALJONU VDV

Se ena partizanska enota, ki je med vojno delovala na območju sedanje trebanjske občine, je tu dobila domovinsko pravico. Občinska skupščina Trebnje je na zadnjem zasedanju 22. aprila podelila domicil še tretjemu bataljonu I. brigade VDV (vojske državne varnosti), ki je bil v začetku marca 1944 ustanovljen v bližini Mirne. Preživeli borci te enote, ki je imela pomembno vlogo pri varovanju ljudske oblasti, se bodo odslej sestajali na tovarniških središčih ob krajavnem prazniku Mirne, 6. junija.

Cene v Sevnici in Trebnjem

Pretekli teden so veljale v trgovskem podjetju v Sevnici in Mercatorjevi trgovini v Trebnjem naslednje maloprodajne cene:

	Sevnica	Trebnje
cvetača	6,50	6,00
čebula	3,00	3,10
česen	9,00	8,00
fizol	6,30	8,40
krompir	1,00	0,75
korenje	8,00	8,00
ohrovt	2,60	-
petersilj	9,00	7,80
solata - mehka	7,00	6,00
zelje	3,80	3,80
zelje - kislo	3,00	-
fige	-	6,30
jabolka	3,50	5,70
limone	5,70	5,50
orehi - jedra	30,00	27,50
pomaranče	5,20	5,30
slive - suhe	5,30	4,60
banane	6,00	6,20
jajca	0,60	0,60
smetana - liter	14,20	3,70
		(1/4 l)
siroček	7,20	9,30

DROBNE IZ MIRNE

CELJSKI GROFJE NA MIRNI. Za letošnji krajevni praznik, ki bo kot vsako leto 6. junija, se v kraju že pripravljajo. Na ta dan bo občinska skupščina podelila domicil tretjemu bataljonu prve VDV brigade, ki je bil v začetku marca 1944 ustanovljen v bližini Mirne. Sola bo pripravila kulturni spored, razen tega pa bo popoldne 6. junija prijateljsko srečanje pod mirenskim gradom. Večer poprej bo Sentjacobsko gledališče iz Ljubljane prav tam uprizorilo Kreftove „Celjske grofe“. Celjani so bili svoj čas, kot je znano, tudi lastniki mirenskega gradu.

VODA BRZ, KO BO MOGOČE. Svet krajevnih skupnosti se opravičuje plačnikom prispevka za napeljavno vodovod na mirensko pokopališče. Iz tehničnih razlogov ni bilo mogoče vode napeljati že spomladi, kot je bilo rečeno, pač pa je že nakupljen ves potreben material in bodo vodo napeljali, brž ko bo mogoče, najkasneje pa v letošnji jeseni.

192 DAROVALCEV KRVI. 7. maja je bila na Mirni spet dobro obiskana prodajalska akcija. Prijavilo se je 217 ljudi, kri pa jih je darovalo 192, kar je nov dokaz, kako ljudje razumejo to humano delo.

KROMPIR OSTAJA. Kmetje po okoliških vaseh imajo na zalogi še precej krompirja. Res škoda, da zanj ni popraševanja, saj bi ga kmetje radi spravili v denar.

Pred delavnico novoustanovljenega podjetja INKOT v Trebnjem, ki se uveljavlja s svojimi klimatskimi in prezračevalnimi napravami. (Foto: Legan)

OB SEDANJEM POLOŽAJU V DRŽAVI

Vsako naj začne najprej pri sebi

V trebanjski občini splošna podpora sklepom nedavne brionske seje

Vodstva družbeno-političnih organizacij v celoti podpirajo sklepe brionske seje, na kateri so zadnje dni aprila ocenili družbenoekonomski in politični položaj v Jugoslaviji ter sklenili odpraviti nakopičene pomanjkljivosti in napake. Enoglasno podporo je dal izvršni odbor OK SZDL v četrtek, 6. maja, v ponedeljek pa še občinski komitej ZK na svoji razširjeni seji. Po ugotovitvah teh dveh vodstev sklepe in ugotovitve podpira tudi članstvo.

Kaj so obravnavali na brionski seji ljudje običajno seznanjeni prek in kakšne sklepe so sprejeli, so bili dnevnih listov, radia in televizije.

OBČINSKI REZULTATI POPISA

Redčenje že pojenjuje

Število prebivalstva občine se ne zmanjšuje več tako naglo kot prej — Zahvala sodelujočim

Trebanjska občina šteje med tistih 15 slovenskih občin, kjer se je v zadnjih desetih letih število prebivalcev zmanjšalo. To je pokazal nedavni popis prebivalstva, ko so v občini našli natanko 17.100 ljudi, kar je 330 manj kot leta 1961. 312 ljudi je zdaj na delu v tujini.

Zmanjševanje števila občanov pa zadnjih deset let ni več tolikšno, kot je bilo desetletje poprej. Se leta 1952 so v občini našli 18.493 ljudi ali nad tisoč več kot 8 let kasneje.

Letošnji popis je razen o prebivalstvu prinesel tudi dragocene podatke o stanovanjih in živini. V občini je bilo zadnjega marca v 219 naseljih 4.840 stanovanj, razen tega pa še 140 začasnih prebivališč, kot so zidnice, vikendi itd. Gospodinjstev je bilo 4.832.

V popisnem času je bilo v občini 1.700 konj, 8.978 govedu, 45 ovc in 6.229 svinj.

Ko je občinska popisna komisija pred kratkim obravnavala potek popisovanja je ugotovila, da je bilo delo pravdočasno in dobro opravljeno. Za to gre zasluga vestnim popisovalcem (83 po številu), 8 inštruktorjem, 7 članom popisne komisije in občanom samim, ki so se pripravili na popis in s tem omogočili, da je potekal brez zastojev.

SPOMINI PROLETARCA

»Navdušil nas je Kidrič«

Spomini Edvarda Kolenca na sestanek pri Kačjih ridah in na srečanje z B. Kidričem

Cas se odmika in blede spomine. Toda ne vseh enako naglo, predvsem ne tistih, ki jih je v zavest ljudi vtisnila vojna in ljudska vstaja. Ljudje, med njimi Edvard Kolenc-Blaž z Brezovice pri Mirni, so takrat doživeli preveč, da bi mogli pozabiti.

Za letošnje 30-letnico ustanovitve OF so pokojnemu Borisu Kidriču podelili posebno priznanje. Edvarda Kolenca, ki se je pred 34 leti na Jurjevo udeležil sestanka pri Kačjih ridah pri Novem mestu, smo zaprosili, naj kot preprost delavec pove kaj o prvem srečanju z velikim pokojnikom.

„Teden poprej, preden so me povabili na sestanek, sem prišel iz zapora. Sedel sem, ker so me zalotili pri raznašanju plakatov, pa tudi si cer so me imeli zandarji na pikli, ker sem bil delavski zaupnik. Natanko

Zlasti so pozdravili odločnost, da je potrebno pri nas dosledneje odpravljati napake, zaostriti odgovornost, izvajati sprejete sklepe in dogovore ter si iskreno prizadevati, da se uresničuje splošno sprejeta reformna politika.

Na seji izvršnega odbora občinske konferencie SZDL so poudarili, da se je treba obrniti k sebi in najprej pri sebi poiskati napake in slabo delo. V ta namen je potrebno pripraviti poročilo o gospodarskem položaju v občini, ki naj konkretno obravnava posamezne delovne organizacije. Narediti je treba tudi stabilizacijske programe za posamezne delovne organizacije in občino kot celoto. Izvršni odbor je sklenil predlagati predsedstvu občinske skupščine, naj skliče sestanek s predstavniki delovnih organizacij in se dogovori, kako bi uresničili te naloge.

Izvršni odbor je na svoji seji ugotavljal, da so dosedanje politične sklepe in dogovore izvajali predvsem v višjih vodstvih, ker so pač imeli večje pristojnosti in s tem večje možnosti. Kljub temu pa je izvršni odbor menil, da je treba začeti najprej v občini, saj je le tako mogoče odločneje zahtevati drugačno delo in ravnanje tudi pri drugih.

se še spominjam, kako smo posamično prihajali na dogovorjeni sestanki. Ob cesti je stal neki Novo-meščan in vprašal, če grem „na Jurjevo nedeljo“. To je bil dogovorjen poziv, in ker sem prikalim, mi je s palico pokazal pot v gozd. Na posebnem mestu je bilo že precej ljudi, med njimi je bil tudi Boris Kidrič. Nikoli ne bom pozabil, kako je znal govoriti in navdušiti. Dejal je, da je v državi preveč zandamerije, da bi lahko delavci bolje živeli in da tako dolgo ne bo moglo več trajati. Povedal je še toliko resnice, ki smo jo tedaj v sebi vsi čutili, da smo sledili njegovim besedam in zgledu.“

Edvard Kolenc je že aprila 1942 stopil v partizansko vrsto in bil borec do konca vojne. Zdaj živi, 67 let star, upokojen v samotni hiši ob gozdu. Zadovoljen je z malim in ponosen, da je bil med prvimi, ki so se z orožjem v roki borili za drugačen delavčev svet.

M. L.

Perutninsko meso in kokošja jajca prodajamo odslej tudi na tržnici.

Cenjeni potrošniki, obiščite nas!

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA« Novo mesto

Razpisna komisija pri
Zavodu za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov
»ROG«, Novo mesto

razpisuje na podlagi čl. 28 in 29 statuta zavoda
prosti delovni mesti za:

1. direktorja zavoda

Kandidati na razpisana delovna mesta morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo visoko ali višjo šolo tehnične smeri s 4 leti delovnih izkušenj, od tega 3 leti na vodilnem delovnem mestu;
— da imajo srednjo šolo tehnične smeri s 8 leti delovnih izkušenj, od tega 3 leti na vodilnem delovnem mestu. OD po pravilniku o delitvi OD.

2. vodjo inštalatersko-kleparskega obrata

— da imajo srednjo šolo tehnične smeri ali njej sorodne smeri. OD do 2500 din po pravilniku o delitvi OD. Stanovanje po dogovoru.

Prošnje z dokazili o strokovnosti pošljite na upravo zavoda — razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

INVALIDSKE DELAVNICE BRESTANICA

objavljajo prosta delovna mesta za

več kvalificiranih ključavničarjev

Interesenti naj pošljejo prijave na upravo podjetja. Rok za oddajo prijav je 15 dni po objavi oglasa.

»DOLENJKA« TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto:

1. poslovodje
za prodajalno »Market«, Semič, in

objavlja prosta delovna mesta:

2. poslovodje
za prodajalno »Potrošnik«, Semič

3. mesarja-sekača

4. treh prodajalk
v prodajalni »Market«, Semič

5. prodajalke
v prodajalni »Delikatesa«, Novo mesto

6. strojepiske
v upravi podjetja

POGOJI:

pod 1.: visokokvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso ali kvalificiran trgovski delavec s 8-letno prakso;

pod 2.: visokokvalificiran trgovski delavec s 3-letno prakso v železninarsko-tehnični ali mešani stroki ali kvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso v železninarsko-tehnični ali mešani stroki;

pod 3.: kvalificiran mesar-sekač z najmanj 2-letno prakso;

pod 4.: kvalificirana prodajalka živilske stroke;

pod 5.: kvalificirana prodajalka živilske stroke ali kvalificirana natakarica;

pod 6.: končana srednja šola z obvladanjem strojepljasa.

Za vsa delovna mesta je določeno poskusno delo.

Kandidati za razpisano delovno mesto pod 1. naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po dnevu razpisa, za ostala delovna mesta pa v 8 dneh po dnevu objave.

Od priznane tovarne s konfekcijo smo ponovno prejeli v razpodoj najkvalitetnejše moške obleke iz čistega kamgarna po izredno znižani ceni 495 dinarjev. Prodajamo tudi na 5-mesečno brezobrestno odplačilo.

»Deleteksil« CRNOMELJ

ZA VITKE,

SREDNJE

IN MOČNE

postave lahko izberete

ženske letne obleke,

moške letne hlače in

druga oblačila

v poslovalnici

»KONFEKCIJA«

trgovskega podjetja

SEVNICA

Kmetijski izobraževalni center Grm v Novem mestu

sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas

DELAVKO

za delo pri prašičih

Zaposlitev možna takoj! — Družinsko stanovanje na razpolago.

Veterinarska postaja Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

HLEVARJA — BIKOREJCA

TREBANJSKE NOVICE

VAŠA BANKA DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

obvešča vse občane in komitente, da je 4. MAJA 1971

odprla novo EKSPozITURO na Cesti kom. Staneta 10 v Novem mestu.

V novi ekspozituri bomo opravljali naslednje bančne posle:

- ZBIRALI HRANILNE VLOGE
- VODILI ZIRO RAČUNE OBČANOV
- VODILI DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJALI DEVIZNO VALUTNE POSLE, ODKUP IN PRODAJO VALUT
- OPRAVLJALI DRUGE BANČNE POSLE

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

DBBH

NOVO MESTO

Pri Državni založbi Slovenije je pravkar izšlo:

13 BARVNIH FOTOESEJEV

Knjiga Erwina Fiegerja (240 strani barvnih fotografij) je na fotografskem in tiskarskem področju enkratni založniški dogodek. V svojih posnetkih se avtor razodeva kot izredno živ in intuitiven človek, ki pozornost sprejema vase vsako kulturno dediščino. Vse njegove poetične fotografije so nastale spontano in nikoli niso aranžirane. Večina teh esejev niso reportaže v običajnem smislu; težišče je v čisto estetskem in v izvirnosti likovne zamisli. Knjiga velikega formata in bibliofilskega videza ima predgovor v nemščini, angleščini in francoščini. Založba je poskrbela še za slovenski in srbohrvatski predgovor in razlage k posameznim fotoesejem.
cena: 450 din.

Marjan Rožanc: ZRAČNA PUŠKA

Novelistična zbirka sodobnega slovenskega pisatelja. Novele se izpovedno vežejo na našo vsakdanost in na usodo ljudi, ki svoje revolucionarne pretokosti niso mogli ali znali skladno vključiti v sodobne tokove.
120 strani, cena: broš. 29 din.

Matveje Haze: VAŠKA KRONIKA

V knjigi opisuje avtor podobo polpreteklega in sodobnega vaškega življenja na Notranjskem. Ob posameznih usodah oživlja podoba vaškega kolektiva in hkrati kritično ocenjuje povojne spremembe na našem podeželju.
192 strani, cena: broš. 38 din.

Pavle Zidar: JAZ SEM TI

V tem kratkem romanu obravnava avtor s psihološkega in etičnega stališča problem zločina in kazni v sodobnih razmerah.
84 strani, cena: broš. 15 din.

KNJIGE DOBITE V VSEH KNJIGARNAH IN PRI ZASTOPNIKIHALOŽBE — NAROČITE JIH LAHKO TUDI PRI UPRAVI ZALOŽBE Z DOPISNICO. PRI VEČJEM NAKUPU VAM NUDI ZALOŽBA UGODNOST MESEČNEGA ODPLAČILA.

Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER ZAGORJE PRI ZASAVSKIH PREMGOVNIKIHAL, TRBOVLJE

VPIŠUJE za šolsko leto 1971/72 učence v poklicno rudarsko šolo v Zagorju

ZA POKLIC RUDAR-KOPAČ

POGOJI: končanah najmanj 8 razredov osemletke, telesno in duševno zdrave.

NUDIMO: visoko mesečno nagrado; popolno oskrbo v internatu; izvenšolsko udeleževanje po želji; nadarjenim štipendijo za nadaljnje šolanje.

Prijave pošljite na Rudarski šolski center Zagorje, Cesta zmage 5, pošta 81410 Zagorje ob Savi.

Kaj pa kmet, dovolj mislimo nanj?

Poglavitno vprašanje v sevnjskih ustavnih razpravah: kdo je tisti, ki bo uresničil načela in ustavil stvari, ki gredo zdaj svojo pot?

O predvidenih ustavnih dopolnilih so te dni razpravljali na zborih volivcev in v nekaterih delovnih organizacijah sevnjske občine. Medtem ko so razlage o novostih v zvezni ustavi z zanimanjem poslušali, ljudje niso imeli kaj več pripomb.

Izjema so bili nekateri kraji. V Sentjanžu na primer so volivci menili, da bi morali tudi kmetom priznati neko nadomestilo za minulo delo, kar za delavce v družbenih podjetjih predvideva ustavna sprememba. To so povezovali s prispevki kmetijstva v času povojne graditve. Predlagali so, da bi na nek način to zadevo uredili tudi za kmeta, ki nujno potrebuje večjo družbeno pomoč. Podobno so menili še v nekaterih drugih kmetijskih krajih.

Predvidena ustavna dopolnila podpirajo tudi v podjetjih. V Stilesu so posebej poudarili pomen

enotnega jugoslovanskega tržišča, v Kopitarju so se dalj zadržali pri 23. amandmaju, ki govori o zasebnem delu in o zasebni spodbudi. Poudarjali so, da bo treba čimprej boljše urediti davčno službo in družbeno kontrolo.

V podjetjih so razpravljali tudi o tako imenovanem minulem delu, o denarnem plačilu za prispevek zaposlenega v minulem časovnem obdobju. Zamisel je sicer dobra, tako so ocenili, vendar bo v praksi to težko uresničiti, ker obstaja vrsta vprašanj, na katera še ni odgovora.

Če na koncu povzamemo še poglavito misel, ki je spremljala ustavne razprave v sevnjski občini, je treba reči, da je bila le-ta v naslednjem: občani podpirajo spremembe, za držani pa so do vprašanja, kdo bo

uresničil na papirju dobro zastavljena načela, ko se je do sedaj že večkrat izkazalo, da je teorija eno, praksa pa lahko čisto nekaj drugega.

Deset let — enako število

Zadnjih deset let se skorajda ni spremenilo število prebivalcev sevnjske občine. Popis je leta 1961 ugotovil 18.719 ljudi, letos pa 18.784, kar je le nekaj več kot pred desetimi leti. V osemih letih pred tem je število občanov zmanjšalo skoraj za 600. V nedavnem ljudskem številu so ugotovili tudi, da je trenutno na delu v tujini 561 občanov, da je v občini 5.270 stanovanj, da imajo v občini 644 konji, 6.732 govede, 220 ovac in 5.361 prašičev.

OPOMIN GRADITELJEM

Križ z gradnjo v Križu

Viktor Pompe bo dobil občinsko denarno pomoč, da si bo lahko zgradil novo stanovanjsko hišo, ker mu sedanja na plazu polzi v dolino

Kako važno je poprej pogledati, kje bi gradili stanovanjsko hišo, vnovič dokazuje primer v vasi Razbor (v zaselku Križ). Tam stoji hiša Viktorja Pompeja na zemljskem plazu,

dolgem kakih 160 m in širokem do 60 m, ki počasi polzi v dolino. V stavbi so se že pojavile razpoke, široke do 1 cm.

Skrb, kaj bi se zgodilo, če bi po dolgotrajnem deževju plaz pospešil svojo pot in odnesel v dolino hišo s stanovanjski vred, je prisilila svet za gospodarstvo in finance, za njim pa še občinsko skupščino, da sta spregovorila o tem. Posebna strokovna komisija, ki so jo poslali na kraj nevarnosti, je ugotovila, da polzečega pobočja ni mogoče zaustaviti in da je najbolje, če Pompe razmisli o gradnji druge hiše. Občinska skupščina mu je iz občinskega rezervnega sklada dodelila 20.000 dinarjev pomoči, da se bo lahko čimprej lotil gradnje.

V sevnjski občini pa v Križu ni edini primer gradnje na plazovitem svetu. Kako ravnati v podobnih primerih? Skupščina je menila, da primer iz Križa ne sme biti zgled za druge, da bi zahtevali občinsko denarno pomoč, kar drugod, kot je znano, niso v nevarnosti ljudi.

Boštanj: dr. Pedičkovo predavanje

6. maja je bil v Boštanju pri Sevnici zelo uspešen roditeljski sestanek, na katerem so starši z vso pozornostjo prisluhnili zlasti več kot enournemu predavanju znanega pedagoga univ. prof. dr. Franca Pedička iz Ljubljane. Drugi del roditeljskega sestanka je bil v šoli po razredih, kjer so razredniki dajali pojasnila o posameznih učencih.

F. D.

»Dolenjski list« v vsako družino

OB USTANOVITVI OBRTNE ZADRUGE Kje »oblíž« za storitve?

Novoustanovljena zadruga bo usmerjena v proizvodnjo in ne bo reševala storitvene obrti

Po zgledu obrtne nabavno-prodajne zadruge »Metal« z Jesenic se te dni tudi v Sevnici ustanovili tako zadruga, ki združuje 27 obrtnikov iz sevnjske in krške občine. Namen je jasen: zadruga bo skupen posrednik med obrtniki in naročniki, omogočila bo, da ne bo treba vsakemu posamezniku iskati naročila in nakupovati material, zato pa se bo lažje posvetil svojemu delu in bil v njem bolj uspešen.

Občinska skupščina je podprla ustanovitev zadruge, ki jo bo vodil Dane Mižigoj, nekdanji občinski referent za gradbeništvo in urbanizem. Skupščina je v ta namen tudi priporočila celjski banki, naj da zadrugi iz ukinjenega družbenoinvesticijskega sklada začetno posojilo v znesku 30.000 dinarjev, da bo lahko začela poslovati.

Obrtna nabavno-prodajna zadruga pomeni napredek za razvoj obrtništva, vendar pa najbolj žgočega problema v obrtništvu očitno ne bo odpravila. Narava njenega dela je namreč taka, da bo združevala predvsem obrtnike proizvodne usmeritve, za storitveno obrt, ki je v občini najslabše razvita, pa ne bo pomenila posebne pridobitve.

Kako zaostala je storitvena obrt, ve samo tisti, ki išče njene usluge. Položaj se iz leta v leto slabša. V storitveni obrti, zlasti v nekaterih strokah, ostajajo le še stari ljudje, ki se zasilno preživljajo z obrtništvom, nimajo pa naraščajo, ki bi za njimi prevzel delo.

Kakšen je izhod za storitveno obrt, to vprašanje je na zadnjem za-

sedanju vnovič stalo pred občinsko skupščino. Nekaj bo nujno potrebno narediti, saj tako ne bo moglo več dolgo naprej. Poslanec Vinko Božič je predlagal, da bi ustanovili posebne obrtne servise, v katerih bi delali tudi ljudje, ki so sicer v podjetjih redno zaposleni, pa so po rednem delovnem času še voljni delati. Predlog bi kazalo preizkusiti.

M. L.

OD LISCE DO MALKOVCA

KRMELJ BREZ GOSTIŠČA. Od kar so v Krmelju zaprli edino gostilno, so v kraju nastale težave zaradi prehrane. Tudi sicer se spodobi, da bi imel Krmelj, ki je drugi največji kraj v sevnjski občini, primeren lokal, kamor bi lahko šel obiskovalec ali izletnik. Prej ali slej bo potrebno odpreti obrat družbene prehrane, saj se delavci, z izjemo onih v Metalni, nimajo kje hraniti. Papeževa gostilna je bila razen tega tudi pribežališče potnikov, ki so čakali na avtobus, ker Krmelj nima primerne postajališča. Prav zdaj se svet krajevne skupnosti dogovarja s Tobačno tovarno iz Ljubljane, ki namerava postaviti nov kiosk, hkrati s tem pa bi lahko uredili tudi postajališče.

BOŠTANJ: LETOS DO SAVL. Boštanjaska skupnost ima letos v načrtu, da bo podaljšala napeljava za kanalizacijo do reke Save, uredila smetišče na boštanskem pokopališču ter še bolj kot doslej poskrbela za vaške poti in ceste. Kako pa bo z vodovodom, ostane še vprašanje, zakaj krajevna skupnost sama ne more rešiti zagate, ki se obeta zaradi pomanjkanja vode.

SEVNICA: CELJE BO POMAGALO. Na območju sevnjske občine bo domačemu katastrskemu uradu pomagal še celjski geodetski zavod. Tako je na zadnji seji sklenila občinska skupščina, ko je ugotovila, da katastrski urad sam ne zmora vseh naročil, razen tega pa nima niti vseh potrebnih instrumentov, ki so za zahtevnejše geodetske meritve potrebni.

ZAPRTO TUDI NA MALKOVCU. Ob lepih nedeljah, kakršna je bila zadnja, prihaja na Malkovec veliko izletnikov, ki bi si radi privoščili tudi znani pristni malkovski cviček. Zal pa je gostiše pri kleti letos že vseskozi zaprto, kar je pravzaprav velika škoda za turistični razvoj tega lepega predela Dolenjske. Domačini vsekakor niso pričakovali, da bo podjetje Hmeljnik, ki je klet prevzelo od kmetijskega kombinata, imelo ob sobotah in nedeljah za-

prto, pričakovali so, da se bo Malkovec hitreje razvijal. Take so bile tudi takratne obljube.

ZABUKOVJE: NUJNO OSEMENJEVANJE. Kmetje so s pomočjo posojil nakupili plemensko živino, ki ni bila poceni. Zdaj obstaja nevarnost, da bo zbledel rejki učinek, ker so plemenske krave ostale brez ustreznega osemenjevanja. Zakotni biki, ki nimajo ugotovljenih genetskih lastnosti, so kaj slabo nadomestilo za licencirane plemenjake ali umetno osemenjevanje. Rejci pozivajo, naj pristojni nekaj ukrepejo, sicer živinoreja ne bo mogla napredovati tako, kot bi želeli.

V LEDOGNJU DODATNE NAPRAVE. Nesreča na železniškem prehodu v Ledognju pri Sevnici je dovolj resno opozorilo, da je potrebno ta prehod boljše zaščititi. Verjetno bodo potrebne dodatne signalne naprave. To so ugotovili na zadnji seji občinske skupščine, ko je v zvezi s tem odbornik Ivan Nagode postavil odborniško vprašanje.

TRZIŠČE: RAZVIJANJE PRA-PORA. V nedeljo, 16. maja, bo društvo upokojencev v Trzišču razvilo svoj prapor. Kumovali bodo: METALNA iz Krmelja, Lisca iz Sevnice, Trg. podjetje Sevnica, Ferdo Štrajčić in Ciril Knez. Predtem bo občni zbor društva, po razvitju prapora pa zabava s pesmi. Društvo vabi!

ŠMARČNA: Z GONDOLO ČEZ SAVO. Pri Šmarčni je pred nekaj leti kmetijski kombinat »Zasavje« s pomočjo vojakov JLA naredil brod za prevoz tovorov čez Savo. Čeprav je gradnja precej stala, je bil brod neuporaben, ker niso bile urejene naprave za pristajanje. Nedolgo tega so se predstavniki občine, kombinata in Splošne vodne skupnosti Dolenjske dogovorili, da bo kombinat odstopil brod občini, ta pa krajevni skupnosti oziroma vaški skupnosti. Preučili naj bi možnost, da bi uredili gondolski prevoz ljudi, če bi pa to preveč stalo, bi uporabili le en čoln, les in še nekaj opreme pa prodali.

MESO SPET DRAŽJE

7. maja so v kočevski občini za okoli 20 odstotkov podražili goveje in telečje meso. Poprečna cena za kilogram telečine je porasla od 21,80 din na 24,20 din, za meso mlade pitane govede do dveh let od 17,50, na 20,50 din in govedine prve vrste od 15,70 na 17,50 din. Ob tej prodražitvi, ki je prizadela vse občane, najbolj pa družine, ki štejejo več članov, priporočamo občinski skupščini, inspekcijskim službam, krajevni skupnosti in trgovcem, naj le uredijo vse potrebno, da bi v Kočevju spet prodajali tudi ribe.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V aprilu so bile na območju matičnega urada Kočevje rojene 3 deklce. Poročilo se je 5 parov. Umrla so: Janez Slapšak, upokojenec iz Šalke vasi 92, star 65 let; Jožef Bižal, invalidska upokojenka iz Kočevja, Trg svobode 2, stara 89 let; Džuro Simel, delavec iz Starega loga 2, star 52 let; Jože Pečjak, upokojenec iz Dolge vasi 60, star 75 let; Zvonimir Logar, strugar iz Črnega potoka 16, star 23 let, in Ante Jukić, strojnik iz Kočevja, Ljubljanska cesta 26/a, star 28 let.

DROBNE IZ KOČEVJA

12.000 SADIK smreke je pred kratkim posadilo 130 gimnazijcev v Logu (Šohnu) pri Kočevju. Pogozdovanje je vodil inž. Tone Prelesnik.

SPET STOJI OGRAJA ob Rinži pri cerkvi v Kočevju. Neznani hulkani so jo polomili in zmetali v Rinžo. Pred kratkim je KOMUNALA s posebnim dvigalom pobrala kamnite in železne dele iz reke. Vseh seveda niso našli. — Nameščeni so tudi trije betonski stebri na mostu pri cerkvi, ki so jih neznanci polomili.

TEKMOVANJE v znanju prve pomoči bo v teh dneh. Udeležilo se ga bo 8 ekip sedmih razredov osnovne šole Kočevje.

ZBIRAJO PRISPEVKE za socialno ogrožene otroke. Zbiranje je organiziral — podobno kot lani — Rdeči križ v vseh delovnih in drugih organizacijah. Zbrani denar bodo

Gasilci so dobili nov avto

Botrovala sta mu dr. Nikolić in Rauhova

V nedeljo, 25. aprila, je bila v Vasi Fari velika svečanost za ves ta del Kolpske doline. Gasilsko društvo je dobilo nov kombi. To priložnost pa so izkoristili še za proslavljanje dneva OF in 1. maja.

Svečanost je bila pri šoli. Na njej so govorili predstavniki gasilskih organizacij iz Vasi, Broda na Kolpi in Kočevja. V kulturnem delu spreda so razen učencev osnovne šole nastopili tudi gasilci.

Za nov gasilski kombi, ki je veljal blizu 46.000 din, bodo gasilci prispevali 15.000 din, ostalo pa občinska gasilska zveza Kočevje. Doslej so gasilci iz raznih virov in s prostovoljnimi prispevki zbrali v 28 vaseh na svojem območju 12.000 din. Dolgujejo torej še 3.000 din.

Josip Vidmar, predstavnik sosednjega hrvatskega gasilskega društva Brod na Kolpi, je v govoru na svečanosti obljubil, da bodo tudi hrvatski gasilci prispevali za ta avto, saj bo koristil vsej Kolpski dolini, se pravi

Slovenecem in Hrvatom. Poudaril je, da bodo gasilci z obeh strani Kolpe tudi v bodoče lepo sodelovali.

Franc Volf pa ni pozabil omeniti posodobljenja ceste Kočevje-Brod na Kolpi, ki naj bi v ta lepi kotiček slovenske in hrvatske zemlje prinesla lepše življenje in ga rešila zaostalosti.

Boter novega gasilskega avtomobila je dr. Stanko Nikolić, botra pa Milica Rauh. „Mokre vaje“ v počastitev novega avta so bile „Pri Papežu“.

J. P.

Dve iz Vasi-Fare

KURIRČKOVO POŠTO smo 5. maja sprejeli pri spomeniku na Zabjaku. Kurirka Ana Spiletić in Helena Segar sta po skrivnih poteh varno prinesli torbico z dokumenti na javko in jo predali Dragu Grilu. V kulturnem delu svečanosti ob sprejemu kurirčkove pošte so nastopili učenci osnovne šole. Naslednje jutro je kurirčkova pošta krenila proti Banji Loki in Kočevju.

ZASTOJ NA KLANCU — 3. maja je bil promet na cesti Brod na Kolpi-Kočevje zelo gost. Ob 16. uri sta se v Colnarskem klanecu srečala avtobus SAP, poln izletnikov, in neki osebni avto. Avtobus se je umaknil preveč na desno in pričel lesti v prepad. Potniki so se srečno rešili. Avtobus so privezali za neko močno drevo. Cesta je bila zaprta do 14. ure v torek, ko je prišlo dvigalo z Reke in rešilo avtobus. Ta nesreča je ponovno dokazala, da se ureditev te ceste prepočasno rešuje. Ne smemo čakati, da bo prišlo zaradi nevarne ceste do številnih človeških žrtev. Ta cesta je vedno bolj prometna.

M. V.

Kurirčkova pošta

6. maja so pri spomeniku v Kočevju slovesno sprejeli kurirčkovo pošto. Pionirji so predali torbo prvoborcu Nacetu Karničniku, ki je nato govoril na zborovanju ob sprejemu pošte. V kulturnem delu programa so nastopili učenci kočevske osemletke. Kočevski kurirčki so v soboto, 8. maja, predali torbo s pozdravi za predsednika Tita ribniškim na Jasnici.

V Vas-Fari je bila velika slovesnost, ko so gasilci dobili avto (Foto: J. Primec)

PREDSEDNIKOVIH 50 LET

Nace Kamšek dela povsod

Čeprav je upokojen, se njegovo delo čuti povsod, posebno v rudniški krajevni skupnosti

Krajevna skupnost Rudnik pri Kočevju dobro dela, kar ja med drugim tudi zasluga njegovega predsednika Naceta Kamška, ki je pred kratkim (4. maja) praznoval 50-letnico rojstva.

Lani so dobile javno razsvetljavo Zeljne, letos pa so se že začela enaka dela za Klinjo vas.

Razen tega so lani zgradili na Rudniku nov, 260 m dolg vodovodni priključek v smeri proti separaciji, ker so pri prejšnjem cevovodu zaradi polzenja zemlje popokale cevi. Lani so nadaljevali z gradnjo krožnega vodovoda Mlaka - Klinja vas - Salka vas in ga dogradili do konca Klinje vasi, medtem ko bo do

dneva borca letos ta krožni vodovod predvidoma popolnoma dokončan.

Pri vseh teh delih sodelujejo tudi občani s prostovoljnimi delom. Nace Kamšek pa je vedno med organizatorji in zbiralci prispevkov za dela, ki bodo v korist vsem občanom.

Nace Kamšek je poskrbel tudi za organizacijo civilne zaščite in njenih ekip na območju krajevne skupnosti in za njihovo opremo. Je prizadeven organizator gradnje gasilskega doma v Salki vasi. Borci ga imajo radi ne le kot dolgoletnega predsednika svoje organizacije, ampak tudi zato, ker jim vedno rad pomaga, kadar želijo uveljaviti svoje pravice.

Naceta Kamška, ki je že upokojen, imajo radi vsi njegovi so-

delavci, ti so tudi predlagali, naj bi ga za njegovo doseganje delo presenetili s čestitko v časopisu. Menili so, da to zasluži, saj se je vse svoje življenje prizadeval za dobro vseh ljudi. Izhaja iz rudarske družine. Že mlad je šel v partizane in je rezervni kapetan. Za svoje delo in vojaške zasluge je prejel več odlikovanj, diplom in pohval.

J. P.

— Slikanje pljuč je brezplačno. — Že, že, ampak prostovoljne prispevke za novo aparaturo so pa med fluorografranjem (slikanjem pljuč) kljub temu pobirali!

KOČEVJSKE NOVICE

agrotehnika

obvešča cenjene kupce, da ima stalno razstavo in prodajo v novi prodajalni

paviljon

JURČEK NA GR

S konsignacijskih skladišč in za dinarska sredstva nudimo blago raznih renomiranih firm!

OBIŠČITE NAS OD 15. DO 23. MAJA NA SEJMU ALPE — ADRIA

OBENEM PROSIMO CENJENE KUPCE, DA SE OBRAČAJO DIREKTNO NA NOVO PRODAJALNO OSEBNO ALI PO TELEFONU NA (061) 313-398, KJER BOSTE DOBILI TUDI VSE POTREBNE INFORMACIJE.

Za takojšnjo dobavo s konsignacije vam nudimo:

samonakladalne prikolice

traktorje

MENGELE

traktorje

FERRARI

kosilnice

BCS

DEUTZ

obračalnike

VOGEL & NOOT

PROSIM, POŠLJITE MI CENIK IN PROSPEKTE ZA:

MOJ NASLOV:

Praznik Rdečega križa

Rdeči križ: organizacija, ki se bori za socialistični humanizem — 111 držav iz vsega sveta

8. maja je najbolj humanitarna organizacija na svetu slavila svoj praznik, svoj mednarodni dan. Na ta dan se je namreč rodil ustanovitelj organizacije Švicar Henry Dunant in ta dan slavi kot praznik 111 držav, v katerih delajo organizacije Rdečega križa, Rdečega polmeseča in Rdečega leva s soncem. V te organizacije je vključenih 200 milijonov ljudi; to dovolj zgovorno dokazuje, da je Rdeči križ velika in pomembna organizacija.

Zamisli o organizaciji se je v glavi švicarskega bankirja rodila 1859 v bitki pri Solferinu: Dunant je pomagal ranjenecem in štiri leta pozneje je bila v Ženevi organizacija ustanovljena. Švicarski bankir je ves svoj denar vložil v organizacijo humanitarnega Rdečega križa, katerega načelo je socialistični humanizem.

V maju je zato en teden namenjen Rdečemu križu. V tem času organizira organizacija svoje sestanke, na katerih pregledajo člani delovne uspehe, sprejemajo delovne programe in organizirajo najrazličnejše akcije. Naj zapišemo da so v letošnji nabiralni akciji samo v novomeški občini zbrali okrog 10.000 dinarjev. Najpomembnejši dogodek za mlade je nedvomno sprejem mladih članov v RK. Samo v Sloveniji je v tej organizaciji 220.000 članov — pionirjev. V 25 letih dela Rdečega križa Slovenije v novi Jugoslaviji so člani prispevali velik delež k obnovi porušene domovine, h krepitvi bratstva in enotnosti med našimi narodi in naprednimi narodi vsega sveta. Zato ni čudno, da je to množična organizacija, ki ima v Sloveniji 500.000 pripadnikov in ki si prizadeva, da bi ljudje spoznali, da je zdravje največje človekovo bogastvo.

Večkratnim in zaslužnim krvodajalcem so pred kratkim v Črnomlju podelili značke. Na fotografiji: značko pripenjajo Mirku Čadoncu, ki je več kot desetkrat daroval svojo kri za sočloveka. (Foto: Albin Božič)

In v kaj je usmerjeno delo Rdečega križa na Dolenjskem danes, več kot 100 let po ustanovitvi organizacije? Prizadevna dolgoletna aktivista Milica Šali in inž. Ivo Zobec iz Novega mesta pravita:

„Naša glavna dejavnost je vsestranski boj za zdravo življenje!“

V tem samem stavku pa je pravzaprav zajeto ogromno nalog. Sem sodi preprečevanje bolezní, sem sodi boj proti socialnim boleznim, kakršni sta recimo tuberkuloza in alkoholizem. Rdeči križ skrbi za ostarele in osamelce občane — prav tu se močno izkaže mladina, ki ob različnih priložnostih z obiski in skromnimi darili stare občane močno razveseli. Prav tako je ogromna akcija Rdečega križa usmerjena v organizacijo letovanj za mladino. V novomeški občini bodo denar, ki so ga zbrali v letošnjem tednu RK, namenili za letovanje otrok in za potovanja invalidov s sončnim vlakom.

Omenimo še krvodajalstvo, katerega uspeh je izključna zasluga Rdečega križa, ker se druge družbeno-

politične organizacije svoje vloge premalo zavedajo ali pa se je sploh ne zavedajo.

Rdeči križ je tudi vzgojna organizacija: s številnimi tečaji, predavanji in filmi skrbi za osvoboditev občanov. RK sodeluje tudi pri tečajih za civilno zaščito občanov, prireja tečaje za izpite iz prve pomoči za voznike motornih vozil, se, skratka, zares trudi za socialistični humanizem, ki je njeno življenjsko načelo.

Zato niso naključne besede tovariška Tita, ki je ob neki priložnosti dejal:

„Vsi prostovoljni delavci Rdečega križa in teh je široko po svetu na milijone, so lahko ponosni, ker so v vrstah organizacije, ki je nosilka tako plemenitih teženj, humanih dejavnosti in konstruktivnega ter miroljubnega sodelovanja med narodi.“

Načrtov dovolj, denarja pa nič

Turistični delavci se nočejo več smešiti z napovedmi, kdaj bo Ribnica dobila park kulturnikov — Cestarji niso dobri vrtnarji

Ribnica je pred novo turistično sezono. Na zadnji seji odbora turističnega društva so zato spet govorili o načrtih za ureditev Ribnice in ugotovili, da so načrte za ureditev poslali že lani občinski skupščini in KOMUNALI, vendar je bilo narejenega le malo ali nič.

Poudarili so tudi, da jih je sram, ker govorijo leto za letom o istih zadevah in načrtih, narejenega pa ni nič. Vendar so krivdo za nedelavnost preložili s svojih pleč, ker menijo, da je turistično društvo tisto, ki predlaga, opozarja in spodbuja

o stvareh v zvezi z ureditvijo kraja, za izvajanje del pa mora poskrbeti tisti, ki ima denar ali je za posamezna dela zadolžen.

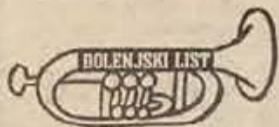
Turistični delavci so ugotovili, da se je njihovo društvo zelo prizadevalo za kulturno pobiranje in odlaganje smeti, za čiščenje Bistrice, za gospodarno vzdrževanje gradu in za čistočo v njem, za sodobno urejene parke in zelenice, za snazno pometanje pločnikov, za primerne parkirne prostore, za ureditev parka kulturnikov, za postavitev primerne legende v Ribnici itd. Vendar vse te zadeve v glavnem niso urejene.

Turistično društvo daje nagrade za najlepše ocvetličenje, za najlepšo gredo in najlepše pročelje zgradbe. Vendar so bila drevesa v parkih letos prepozno obrezana. V gradu še ni urejen park.

Turistično društvo je zato predlagalo, naj bi urejanje parkov in obrezovanje nasadov prepustili vrtnarju-strokovnjaku, ne pa cestarjem. Če ni vrtnarja v Ribnici, naj bi ga povabili iz Kočevja ali Ljubljane. Res bo to verjetno več veljalo, vendar bo Ribnica tudi lepša.

Turistično društvo se tudi ne mara več osmešiti z napovedmi o ureditvi parka kulturnikov pri ribniškem gradu, ker nima denarja za ureditev. Denar za izdelavo načrtov za park kulturnikov je bil že nekaj let zapovrstjo zagotovljen, porabljen pa ni bil nikoli za ta namen. Seveda je 30.000 din za plačilo načrtov zatovljenih tudi letos. Pravijo, da bo letos denar zagotovito porabljen za plačilo načrtov. Turistični delavci pa predlagajo, naj bi nekje „izvrtali“ še 20.000 din za plačilo kamna, ki ga bodo potrebovali za ureditev parka kulturnikov.

J. P.

PRVO MESTO ZA RIBNICANE

V počastitev dneva zmage je krajevna organizacija ZZB v Kozini organizirala tradicionalni rokometni turnir, na katerem so sodelovale ekipe Slovana, Ribnice, Ajdovščine in domačega Jadrana. Najuspešnejši so bili Ribničani, ki so odnesli prehodni pokal, najboljši strelca pa je bil Franc Ponikvar, ki je dosegel 14 zadetkov. Rezultati: Ribnica : Ajdovščina 14:10, Ribnica : Slovan 10:9 in Ribnica : Jadran 18:12.

Še bolj bodo krmili divjad

V najem vzamejo površine ob robu gozdov — Včasih kmetje že preveč izkoriščajo lovce

Lovska družina Ribnica je pred kratkim sprejela delovni plan za novo lovsko leto. V njem so dali še poseben poudarek krmiljenju divjadi. Škoda po divjadi iz leta v leto hitro narasča. Kmetje se vedno bolj zavedajo svojih pravic, nekateri pa pri tem že pretiravajo in skušajo razbijati lovsko družino.

Zato so lovci sklenili, da bodo vložili še več naporov in sredstev za krmiljenje divjadi. Računajo, da bo potem divjad manj pritiskala na kmetijske površine.

Lovska družina tudi najema ali odkupuje zemljo ob robu gozdov. Za te namene bodo letos porabili 3 do 4 tisoč din. Del teh površin bodo uredili v krmne njive za zajec in fazane. Med visoko travo in nizkim grmičevjem bo dobila divjad hrano in zavetje pred sovražniki, ki jih ni malo.

Lovci so tudi sklenili, da bo moral letos vsak lovec delati za obdelavo in ureditev teh površin 10 ur. Nadaljnji najmanj 30 ur pa bo moral vsak prispevati za gojitev in gojitveni odstrel divjadi.

Družina je sklenila tudi pogodbe s petimi lovskimi čuvaji, ki so razen za varovanje divjadi zadolženi še za vzdrževanje preč, razvažanje soli in podobna opravila.

J. P.

V RIBNICI SE NI ZNANO,

koliko bo veljalo letovanje

Počitniška skupnost predlaga: »Dotira naj tudi sindikat!« — Nižje cene junija in septembra

Počitniška skupnost Ribnica, ki ima počitniška domova v Novem gradu in Malinski, še ne ve, koliko bo letos veljal oskrbni dan v obeh domovih.

Praktično nudi Počitniška skupnost le prenočišče v obeh svojih domovih. Hrana pa dobe dopustniki v bližnjih počitniških domovih, s katerimi se vodstvo ribniške Počitniške skupnosti še pred sezono dogovori za primerno ceno.

Počitniška skupnost je že postala predlog občinskemu sindikalnemu svetu in vsem sindikalnim organizacijam, naj bi se odgovorile delu svojega dohodka in dotirale Počitniško skupnost. Ta pa bi v zameno zagotovila vsem, ki bodo letovali v obeh domovih, enako ceno prenočišča. Cena — če bo tak spozrazum dosežen — ne bi bila višja, kot je bila lani.

Počitniška skupnost čaka zdaj odgovor na svoje predloge. Zagotavljajo, da bodo že v maju rešili to vprašanje in da bo konec meseca tudi znano, koliko bo letos treba plačati za prenočišče v obeh domovih in koliko bo veljala hrana.

J. P.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

MESO V ORTNEKU — Zelja, da bi tudi v Ortneku lahko kupovali meso, se nam je izpolnila. Naša trgovina prodaja ob petkih pakirano meso in kuretino. Gospodinje so s to pridobitvijo najbolj zadovoljne. Zdjaj pa je slišati želje, naj bi bila večja izbira manufakture!

ZASTAVE — Za praznike izobešamo razne zastave. Laščani so letos res bogato okrasili svoje kraje z lepimi in novimi zastavami. Tudi v naši občini nismo zastonjali. Vendar se še vsepovsod državljeni, ki se ne potrudijo, da bi upoštevali barvo zaporedje zastav. Morski zastavi bi bilo treba zaradi obledelosti nadomestiti z novo, ker ne dela časti ne lastniku, ne kraju.

NOVI ČASI — Streho bivšega skednja, kjer je sedaj betonarna, so začeli končno le popravljati. Res je bil zadnji čas, saj je mokrota pronicala na ostreže in ga uničevala. Zamenjati so morali tudi več lat. Tudi vrtno lopo, kjer je sedaj konjski hlev, je treba prekriti. Kaj bo z domom, pa bo pokazalo poletje.

SMRT KOSI — V torek, 27. aprila, smo pokopali našega znanega in priljubljenega železničarja v pokolu Jožeta Zganjarja iz vasi Praproče. Koliko znanec in prijatelj je imel pokojnik, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. V slovo so mu ganljivo zapeli slomenski pevci. Prisrčen poslovilni govor ob odprtem grobu je izvenel v nekrológ pošte-

Vedno manj Ribničanov

167 gospodinjstev brez lastnega stanovanja — Zdomcev so ob popisu našeli kar 822

Nedavni popis prebivalstva je pokazal, da je v ribniški občini vedno manj prebivalstva. Leta 1953 je bilo v občini 12.042 ljudi, leta 1961 11.816 ali 2,6 odstotka manj, ob letošnjem popisu pa le še 11.734 ali 0,7 odstotka manj kot pred desetimi leti.

Vendar moramo upoštevati, da jih je izmed letos popisanih občanov še 822 na delu v tujini, kar pomeni, da je v občini dejansko le še 10.912 prebivalcev.

Ribniška občina meri 25.594 ha. Na kvadratni kilometer ima 45,8 prebivalcev, medtem ko jih je imela leta 1961 še 46,2, leta 1953 celo 47,1, leta 1948 pa približno enako kot danes, in sicer 45,7.

Gospodinjstev so našeli letos v vsej občini 3297, pred desetimi leti pa 3143. Vsako gospodinjstvo je štelo letos poprečno po 3 ljudi in pol (natančno 3,559), pred desetimi leti pa 3 ljudi in tričetrt (natančneje 3,759). Stanovanj so letos našeli v občini 3130.

Ob letošnjem popisu, ki je zajel stanje na dan 31. marca, so popisovali tudi živino. V ribniški občini so našeli 869 konj, 3812 goved, 177 ovc in 1346 prašičev.

J. P.

ZOBOTREBICI

SPORTNIKA V GOSTILNI V soboto, 15. maja, bo „Pri Rudku“ v Prigorici veselje, seveda če bo lepo vreme. Igral bo ansambel Franca Mihelčiča, domači sin maneken Miloš pa je povabil na zabavo košarkarska asa Aljoša Zorgo in Boruta Bassina, ki ju bo predstavil gostom.

ZA LETOVANJE OTROK — Občinska skupščina Ribnica se dogovarja s predstavniki otroškega letovišča Pulj za letovanje 150 otrok. Tudi lani je letovalo toliko otrok iz ribniške občine v tem obmotskem mestu. Za bolne in socialno ogrožene otroke, ki jim morški zrak prija, plača oskrbino — vso ali del — občinska skupščina.

POSEBNA OSNOVNA ŠOLA v Ribnici ima 28 učencev. Poučujejo trije pedagogi, ki uspešno vzgajajo manj razvite otroke.

HVALA ZA PRISPEVEK

SGP PIONIR, Novo mesto

razglašajo pristo delovno mesto

pravnika

v pravni in komercialni službi podjetja

Pogoji: sponciran pravnik, prednost imajo kandidati s prakso.

Podjetje zagotavlja ugodne delovne pogoje in dobre osebne dohodke.

Pismene ponudbe z opisom doseďanjega službovanja pošljite na naslov: SGP PIONIR, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

INLES še vedno največji

Sam INLES je ustvaril lani precej več, kot vse ostalo ribniško gospodarstvo skupaj

Analiza zaključnih računov delovnih organizacij v ribniški občini za lani pove, da so vsa podjetja dosegla nad 219 milijonov din celotnega dohodka (31 odstotkov več kot leta 1969) in 51 milijonov din dohodka (za 28 odstotkov več). Pri 5 odstotkih zaposlenih je gospodarstvo povečalo produktivnost za 44 odstotkov.

INLES je največje podjetje v občini. Ustvaril je namreč 87 odstotkov skupno ustvarjenega celotnega dohodka na področju

industrije oziroma 67 odstotkov na področju celotnega gospodarstva v občini. Celotni dohodek tega podjetja je lani znašal 147,6 milijona ali 40 odstotkov več kot leta 1969.

RIKO je bil drugo najpomembnejše podjetje v občini. Tudi ostale delovne organizacije so uspešno poslovale. Proizvodna podjetja so se srečevala lani s primanjkljajem obratnih sredstev, reprodukcijskega materiala in kvalificiranih delavcev.

—T

REŠETO

Kdo bo pa učil?

Kadar ima vrag mlade, nima samo enega. Še kako ustreza ta pregovor za razmere v šolstvu črnomaljske občine! Razen tega, da niti ena osemletka, kaj šele štirirazredna šola, ni urejena, še učiteljstvo beži v kraje, kjer več nudijo.

Za razredni pouk že zdaj manjka učiteljev, še manj je strokovnjakov za predmetni pouk, še več pa bo obojih manjkalo jeseni, ker mnogi že napovedujejo odhod. Zakaj? Ker ni stanovanj, služb pa je za dnje čase po Sloveniji na pretek in vsak si skuša prebrati na boljše. Najbrž tega učiteljem ne moremo zameriti.

Take primere imajo v Semiču, Dragatušu in Starem trgu, kjer so popolne osemletke, še več pa jih je po bolj oddaljenih šolah. V Semiču se 4 učitelji vozijo v službo, v Dragatušu je vozačev še več in sami plačujejo vozne stroške. V Starem trgu obdržijo mlade ljudi, dokler opravijo diplomu za pouk na predmetni stopnji, potem je vsako prepričevanje odveč. Gredo in pika.

Kam potemtakem plove šolstvo? Očitno, da v vedno bolj razburkane vode. Pri vsem tem je najbolj žalostno, da trpijo otroci. Po slabih cestah jih vozijo v šole, marsikje se toplih malic ne dobijo. Pri pouku jim ne morejo nuditi tega, kar od njih zahteva učni načrt, ker ni opremljenih delavnic za tehnični pouk, ni telovadnic in ne kabinetnega pouka. Končno pa kaže, da bodo še ob učitelje. Kako naj torej belokranjski otrok doseže srednjo, višjo ali celo visoko izobrazbo? Teoretično ima še vedno vse možnosti, praktično pa je takega upanja vedno manj.

RIA BAČER

Gospodarjenje pred odborniki

7. maja sta oba zbora občinske skupščine Črnomelj pretresala analizo zaključnih računov delovnih organizacij za leto 1970, poslovna poročila skladov in poročila komisije za družbeni nadzor, ki je pregledala poslovanje v Gostinskem podjetju. Odborniki so poročilo komisije sprejeli, obenem pa priporočili kolektivni gostinjskega podjetja, naj upošteva mnenje komisije za odpravo dosedanjih napak. Prav tako so priporočili, naj strokovnjaki za gospodarstvo proučijo možnost za združenje med gostinjskim podjetjem, zadrugo in tovarno Belsad.

NOVA MOČ SE POZNA

Krajevna skupnost Vinica je najela stalnega delavca, ki bo za honorar čistil trg in cesto ter skrbel za prizigjanje javne razsvetljave. Odkar je začel delati, sta viniški trg in cestišče veliko bolj čista. Vaščani so zadovoljni tudi z novo frizerko, ki je pred kratkim uredila svoj lokal in je že nakodrala ter ostrigla nekaj domačinov.

F. P.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ŽELEZNIČARSKA CESTA je zaradi delavnice avtomehanične stroke postala skoro neprevozna, je ugotovil svet krajevnih skupnosti in sklenil glede tega ukrepati.

OD 1. MAJA DALJE velja na tržnici nov cenik za uporabo stojnic in prodajo blaga. Celodnevna stojnica za prodajo sadja in zelenjave ali bižuterije velja po novem 20 din.

TEDEN DNI KASNEJE - V Črnomlju je bilo 8. maja napovedano gostovanje Novomeščanov z igro „Krog s kredom“, vendar zaradi bolezni v ansamblu predstave ni bilo. Prireditve bo 15. maja ob 20. uri v Prosvetnem domu.

KONČNO SO SE SPORAZUMELI - V Prosvetnem društvu Miran Jarc so izbrali novo vodstvo. Predsednik je Ivan Štrubelj, tajnica Metka Jeršin in blagajnik Dušan Košuta.

ZA JURJEVANJE že tečejo priprave v več komisijah. Sklenjeno je, da bo zaradi Kmečke ohceti v Me-

»Nihče ne vpraša, odkod imaš...«

»Mi, nekdanji borci in komunisti, smo pripravljeni v celoti podpreti besede tovariša Tita,« izjavlja Janez Žunič iz Črnomlja

Znanega belokranjskega prvoborca, ki je bil po vojni dolga leta sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov, pred upokojitvijo predsednik občinske skupščine, zdaj pa je član občinskega komiteja ZK, sem vprašala, kaj misli o sedanjem političnem vzdušju ob ustavnih spremembah in po zadnjih govorih predsednika Tita. Očitno je, da je o tem precej razmišljal, kajti niti za hipec ni odlašal z odgovorom:

„Zelo cenim prizadevanja tovariša Tita, imam pa občutek, da njegove besede v praksi nimajo dovolj veljave. Zadnji čas je, da komunisti ugotovimo, kje se razbijajo njegove misli, če smo vsi zanje. Red pa je treba napraviti od vrha navzdol! Ko razmišljam o tem, kakšne ocene včasih doživljamo danes o našem delu v najtežjih časih, mi je zares težko. Velik vpliv na tako popačeno mnenje, ki se je v javnosti že kar razpaslo, imajo tisk, kultura, televizija in filmi. Po mojem blatenja našega dela ne bi smeli dovoliti, zlasti ne za naš, družbeni denar! Če kdo kot avtor knjige ali filma obravnava posamezne primere nepravilnosti, ki so se včasih dogajale, naj s prstom pokaže na krivca, ne pa da stvari posplošuje. Trdim, da je velika večina ljudi na položajih

tako med NOB kot v povojnih letih pošteno delala.“

Tovariš Tito je v Labinu govoril tudi o tem, da je treba delavcem z najnižimi dohodki omogočiti boljše življenje. Kaj menite o tem?

„Čezmerno bogatenje je stvar, ki nas, stare komuniste, močno moti. Strinjam se, da mora spsoben in šolan človek dobiti več, toda zaši smo predaleč, prišlo je do prevelikih razlik v zaslužkih. Tega naš delovni človek ne more

preboleti. Ne morem razumeti, da nihče ne vpraša, od kod ljudem denar, ko vidimo, kako luksuzne vikende si nekateri gradijo. In ne samo enega! Kot rak se razpreda tudi korupcija. Slišim za ta ali oni primer, ne vem pa, da bi koga klicali na odgovor. Huda napaka je, da smo pozabili na delavca z majhnim zaslužkom. Povsem se strinjam, da je temu treba odmeriti večji kos kruha. Po mojem je potrebno za ugled Zveze komunistov poskrbeti še na drug način. Nekdo, ki je imel opravka s kriminalom ali je kako drugače oblatil svojo partijsko izkaznico, nima mesta v naših vrstah ne na odgovornem položaju.“

Kot kaže, ste eden tistih, ki dajejo osebni poštenosti pravo veljavo. Se nameravate v vašem okolju zavzemati za to, da bi o nepravilnostih, ki jih najbrž tudi pred domačim pragom ne manjka, javno spregovorili?

„Nepravilnosti bomo morali razčistiti do dna in brez rokavic, sicer ni pričakovati, da bi stabilizacija uspela in da bi ob spremembah ustave zaživel tako, kot si zamišljam. Kar zadeva nas, belokranjske borce, zagotavljam, da bomo prizadevanja tovariša Tita v celoti podprli.“

RIA BAČER

Letos bodo uspehi precej slabši

Gospodarstvu črnomaljske občine se obeta nazadovanje, če ne bodo podjetja takoj zgrabila bika za roge — Nujni so razvojni načrti in sanacijski programi, prav tako pa tesnejše medsebojno sodelovanje

Medtem ko je lani črnomaljsko gospodarstvo izkazalo kar lep napredek, ki ne zaostaja niti za povprečjem rasti v širši dolenski regiji, so letošnje napovedi povsem drugačne. Po stabilizacijskih ukrepih se je v marsikaterem podjetju akumulativnost že zmanjšala, celo v semiški

Iskrji, ki velja za najmočnejšo gospodarsko organizacijo.

Ko so o tem razpravljali odborniki na nedavnem zasedanju občinske skupščine, so bili mnenja, da je v sedanjem položaju nujno potrebno budno spremljati gibanje vsakega kolektiva. Prav tako nujno pa je, da

velika in mala podjetja izdelajo svoje razvojne načrte in sanacijske programe, katere naj bi pretresali predstavniki celotnega gospodarskega življenja v občini. Obstaja tudi vrsta možnosti za tesnejše sodelovanje med domačimi gospodarskimi organizacijami in prav te bi bilo treba v najkrajšem času pregledati.

Za integracije na vrat na nos s partnerji izven občine se v Črnomlju ne navdušujejo več, ker imajo izkušnje, da se ob združitvi marsikaj objubi, a ne izvrši. Prav iz teh razlogov občinska skupščina ne podpira predloga za združenje gostinjskega podjetja z novomeško Dolenkjo, temveč predlaga, naj proučijo možnost za kakršnokoli tesno obliko sodelovanja med gostinci, zadrugo in tovarno Belsad. To je predlagala tudi komisija za družbeni nadzor, ki je pregledala poslovanje gostinjskega podjetja.

Danes zaseda SZDL

Prva seja novoizvoljene občinske konferencie SZDL je sklicana danes dopoldne v Črnomlju. Razen volivcev je na dnevnem redu še ocena političnega položaja v občini in določitev letošnjih prejemnikov občinskega priznanja Osvobodilne fronte.

Praznik v Dragatušu

Slavnostno okrašen je Dragatuš v nedeljo prabil na slavje množico ljudi — Gasilci so ob jubileju dobili novo motorko

Dragatuščani so z večjim slavljem počastili kar 5 jubilejev: krajevni praznik, 60-letnico gasilskega društva, 30-letnico OF, praznik dela in dan zmage. Vaščani vseh sosednjih vasi so se poleg domačinov udeležili svečane proslave, ki je bila v nedeljo, 9. maja, dopoldne v zadržnem domu.

Nastopila je črnomaljska godba na pihala, o pomenu praznikov je govorila Fanika Toman, nato pa je šolska mladina uprizorila kulturni program. Ko so podelili značke zaslužnim kvodajalcem, se je slavlje nadaljevalo pred tribuno na prostem. Tu je o gasilskem jubileju spregovoril predsednik dragatuških gasilcev Jože Perko, nato pa je Janez Zupančič, direktor podjetja Cosmos, kot pokrovitelj slavlja predal v uporabo novo motorno brizgalno.

Denar zanjo so zbrali vaščani z delno pomočjo občinske gasilske zveze, medtem ko je podjetje Cosmos prispevalo dodatno opremo.

Ob tej priložnosti je Janez Banovec, predsednik občinske gasilske zveze, še čestital okoli 30 odlikovanim zaslužnim gasilcem, sledil pa je gasilski sprevod skozi Dragatuš. Ob lepi udeležbi gasilcev sosednjih društev je proslava zares uspela.

Popoldne je bila kot običajno vaska veselica, na kateri je bilo tja do noči sila živahno.

Takle je bil v nedeljo dopoldne dragatuški trg, ko so se ljudje zbirali na proslavo. (Foto: Ria Bačer)

● Perutninsko meso in kokošja jajca prodajamo odslej tudi na tržnici.

Cenjeni potrošniki, obiščite nas!

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA«
Novo mesto

Razpisna komisija pri
Zavodu za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov
»ROG«, Novo mesto

razpisuje na podlagi čl. 28 in 29 statuta zavoda
prosti delovni mesti za:

1. direktorja zavoda

Kandidati na razpisana delovna mesta morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko ali višjo šolo tehnične smeri s 4 leti delovnih izkušenj, od tega 2 leti na vodilnem delovnem mestu;
- da imajo srednjo šolo tehnične smeri s 8 leti delovnih izkušenj, od tega 2 leti na vodilnem delovnem mestu. OD po pravilniku o delitvi OD.

2. vodjo inštalatersko-kleparskega obrata

— da imajo srednjo šolo tehnične smeri ali njej sorodne smeri. OD do 2500 din po pravilniku o delitvi OD. Stanovanje po dogovoru.

Prošnje z dokazili o strokovnosti pošljite na upravo zavoda — razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

INVALIDSKE DELAVNICE BRESTANICA

objavljajo prosta delovna mesta za

več kvalificiranih ključavničarjev

Interesenti naj pošljejo prijave na upravo podjetja, Rok za oddajo prijav je 15 dni po objavi oglasa.

»DOLENJKA« TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto:

1. poslovodje za prodajalno »Market«, Semič, in objavlja prosta delovna mesta:
2. poslovodje za prodajalno »Potrošnik«, Semič
3. mesarja-sekača
4. treh prodajalk v prodajalni »Market«, Semič
5. prodajalke v prodajalni »Delikatesa«, Novo mesto
6. strojepiske v upravi podjetja

POGOJI:

- pod 1.: visokokvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso ali kvalificiran trgovski delavec z 8-letno prakso;
- pod 2.: visokokvalificiran trgovski delavec s 3-letno prakso v železninarsko-tehnični ali mešani stroki ali kvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso v železninarsko-tehnični ali mešani stroki;
- pod 3.: kvalificiran mesar-sekač z najmanj 2-letno prakso;
- pod 4.: kvalificirana prodajalka živilske stroke;
- pod 5.: kvalificirana prodajalka živilske stroke ali kvalificirana natakarica;
- pod 6.: končana srednja šola z obvladačjem strojepisja.

Za vsa delovna mesta je določeno poskusno delo. Kandidati za razpisano delovno mesto pod 1. naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po dnevu razpisa, za ostala delovna mesta pa v 8 dneh po dnevu objave.

Od priznane tovarne s konfekcijo smo ponovno prejeli v razprodajo najkvalitetnejše moške obleke iz čistega kamgarna po izredno znižani ceni 495 dinarjev. Prodajamo tudi na 5-mesečno brezobrestno odplačilo.

»Veletekstil« ČRNOMELJ

ZA VITKE,

SREDNJE

IN MOČNE

postave lahko izberete

ženske letne obleke,

moške letne hlače in

druga oblačila

v poslovalnici

»KONFEKCIJA«

Irgovskega podjetja

SEVNICA

Kmetijski izobraževalni center Grm v Novem mestu

sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas

DELAVKO

za delo pri prašičih

Zaposlitev možna takoj! — Družinsko stanovanje na razpolago.

Veterinarska postaja Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

HLEVARJA — BIKOREJCA

Črnomaljski poročevalec

VAŠA BANKA DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

obvešča vse občane in komitente, da je 4. MAJA 1971

odprla novo EKSPOZITURO na Cesti kom. Staneta 10 v Novem mestu.

V novi ekspozituri bomo opravljali naslednje bančne posle:

- ZBIRALI HRANILNE VLOGE
- VODILI ŽIRO RAČUNE OBČANOV
- VODILI DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJALI DEVIZNO VALUTNE POSLE, ODKUP IN PRODAJO VALUT
- OPRAVLJALI DRUGE BANČNE POSLE

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

DBBH

NOVO MESTO

Pri Državni založbi Slovenije je pravkar izšlo:

13 BARVNIH FOTOESEJEV

Knjiga Erwina Fiegerja (240 strani barvnih fotografij) je na fotografskem in tiskarskem področju enkratni založniški dogodek. V svojih posnetkih se avtor razodeva kot izredno živ in intuitiven človek, ki pozorno sprejema vase vsako kulturno dediščino. Vse njegove poetične fotografije so nastale spontano in nikoli niso aranžirane. Večina teh esejev niso reportaže v običajnem smislu; težiče je v čisto estetskem in v izvirnosti likovne zamisli. Knjiga velikega formata in bibliofilskega videza ima predgovor v nemščini, angleščini in francoščini. Založba je poskrbela še za slovenski in srbohrvatski predgovor in razlage k posameznim fotoesejem.
cena: 450 din.

Marjan Rožanc: ZRAČNA PUŠKA

Novelistična zbirka sodobnega slovenskega pisatelja. Novele se izpovedno vežejo na našo vsakdanost in na usodo ljudi, ki svoje revolucionarne preteklosti niso mogli ali znali skladno vključiti v sodobne tokove.
120 strani, cena: broš. 29 din.

Malevž Hacc: VAŠKA KRONIKA

V knjigi opisuje avtor podobo polpreteklega in sodobnega vaškega življenja na Notranjskem. Ob posameznih usodah oživlja podobo vaškega kolektiva in hkrati kritično ocenjuje povojne spremembe na našem podeželju.
192 strani, cena: broš. 38 din.

Pavle Zidar: JAZ SEM TI

V tem kratkem romanu obravnava avtor s psihološkega in etičnega stališča problem zločina in kazni v sodobnih razmerah.
84 strani, cena: broš. 15 din.

KNJIGE DOBITE V VSEH KNJIGARNAH IN PRI ZASTOPNIKI ZALOŽBE — NAROČITE JIH LAHKO TUDI PRI UPRAVI ZALOŽBE Z DOPISNICO. PRI VECJEM NAKUPU VAM NUDI ZALOŽBA UGODNOST MESEČNEGA ODPLAČILA.

Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER ZAGORJE PRI ZASAVSKIH PREMOGOVNIKI, TRBOVLJE

VPISUJE za šolsko leto 1971/72 učence v poklicno rudarsko šolo v Zagorju

ZA POKLIC RUDAR-KOPAČ

POGOJI: končanah najmanj 6 razredov osemletke, telesno in duševno zdrave.

NUDIMO: visoko mesečno nagrado; popolno oskrbo v internatu; izvenšolsko udejstvovanje po želji; nadarjenim štipendijo za nadaljnje šolanje.

Prijave pošljite na Rudarski šolski center Zagorje, Cesta zmage 5, pošta 61410 Zagorje ob Savi.

V nedeljo na slavnostni tribuni na kopalšču ob otvoritvi mosta. Na fotografiji: del gostov, med katerimi so tudi poslanci, predstavniki sosednjih občin in domači funkcionarji. (Foto: RIA Bačer)

Rigolanje se nadaljuje

Na Krmačini, v Vidošičih in na Radovici obnavljajo večje vinogradniške površine

Okoli 4 hektare vinogradov so na območju Krmačine že zri-golali letošnjo pomlad, na Vidošičih pa so obnovili 6 hektarov, medtem ko parcele na 3 hektarih še čaka obnova. Drug buldo-zer rije po radoviškem trtju, kjer bo obnovljenih okoli 10 hektarov površin. Skupno je bilo minulo jesen in letošnjo pomlad obnovljenih nad 40 hektarov vinogradov.

Med vinogradniki, ki se letos tako vključujejo v obnovo, je precej takih, ki bodo imeli pravo do posojila iz občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva in drugih ugodnosti, določenih za kmete, ki rigolajo večje vinogradniške komplekse, obenem pa upoštevajo tudi vsa navodila strokovnjakov.

Po pogodbah, ki jih letos sklepajo kmetovalci z zadru-go, se obeta velika novost: kmetu je zagotovljeno, da bo soudeležen pri dobičku, kolikor je s svojim pridelkom grozdja prispeval k zalogram v vinski kleti.

»So še boljši od mene...«

Zvonko Pavlovič iz Metlike je eden letošnjih dobitnikov občinskega priznanja Osvobodilne fronte. Zirijska ga je izbrala zaradi dolgoletnega in uspešnega dela na področju telesne kulture in pri gasilstvu.

— Koliko let delate v obeh organizacijah in na kakšnem položaju?

— Kot funkcionar pri TVD Partizan delam od 1957 dalje, prej pa sem bil aktiven član od ustanovitve po zadnji vojni. V metliškem gasilskem društvu sem tajnik in vodja skupine pionirjev celih 13 let.

— Gotovo ste v tem času opravili veliko brezplačnega

dela, ki večkrat v javnosti ni dovolj cenjeno, vi pa ste le dobili priznanje.

— Ni bilo povsem brezplačno. Spominjam se, da sem prvo leto pri Partizanu dobil 50 din. Res pa je, da ne prej ne kasneje nisimo dobili nobene materialne nagrade. To se mi zdi povsem pošteno in pravilno. Če vaditelji ne dobijo nič, ki imajo dosti težje delo, potem funkcionar po mojem nima nobene moralne pravice zahtevati kaj zase. Vem namreč, da je delo z mladino zelo odgovorno.

— Pa vendar! Na dnu srca se vam najbrž le dobro zdi, da je vaša požrtvovalnost nagrajena?

— Če po pravici povem, nisem tega preveč vesel. V Metliki je še veliko bolj zaslužnih ljudi, katerih delo se v javnosti še bolj vidi. Če bi bil jaz v komisiji, bi odločil drugače.

— Priznanje za vas najbrž ne pomeni konec aktivnega delovanja — ali pač?

— Še v glavo mi ne pade, da bi zdaj odnehal. Še bolj se bom potrudil. Delal bom, dokler me bodo potrebovali. R. B.

Škropiti bo treba

Računamo, da bo imela vinska trta okoli 13. do 15. maja poganjke, velike najmanj 10 do 15 cm. V tem stanju je nujno zaščititi trto pred rdečim listnim ožigom, sušico in oidijem. Trto obvarujemo pred navedenimi boleznimi z naslednjim škropivom:

Na 100 litrov vode raztopimo 20 dkg dithana M 45 in 30 dkg cosana. Namesto dithana M 45 lahko uporabimo tudi cuprablau. Koncentracija je mišljena za ročno nahrbtno škropilnico. Pri škropljenju z nahrbtno motoriko povečamo koncentracijo škropiv za toliko, kolikor manjša je poraba vode. Nujno pa je temeljito oprati ali oprasiti spodnjo in zgornjo listno ploskev. Deset do dvanajst dni zatem moramo enako škropljenje ponoviti.
Inž. JULIJ NEMANIČ

POLOVICO VEČ ŠTIPENDIJ

V tovarni BETI so izdelali nov program izobraževanja za absolvente, štipendiste in vajence. Podjetje je sklenilo letos za 50 odst. povečati število štipendistov. Tako bo v novem šolskem letu tovarna štipendiral več kot 100 ljudi v rednih šolah, poleg tega pa še precej izrednih študentov iz vrst zaposlenih. Najbolj jim manjka tehnični kader.

BELOKRANJCI V LJUBLJANI

21. aprila so se v Ljubljani sestali člani Društva Bela krajina. Po uspešnem poročilu predsednika dr. Janeza Klobučarja je govoril še predsednik občinske skupščine Crnomelj inž. Martin Janžekovič. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili tudi predavanju rojaka Johna Judniča iz Metlike. Zivi okoli 30 let v ZDA, domov pa je prinesel več kratkometražnih filmov s poti od San Franciscia preko Japonske in Indije v Metliko.

Za motorko vsak prispeva

Sredi Gradca opozarja visok mlaj na delavski praznik, ima pa še uporabno vrednost: gasilci ga bodo prodali za les

Letošnji mlaj, ki so ga v Gradcu postavili gasilci ob križišču cest Crnomelj-Semič, meri 20 metrov. Gradčanom se to ne zdi veliko, ker so imeli že dostikrat višje, mimo-idoči pa se vseeno čudijo. To je navada, ki so jo obdržali še iz predvojnihi časov, ko so na tak način počastili delavski praznik. Najvišji mlaj, ki so ga Gradčani doslej postavili, je segal kar 42 metrov v višino.

Mlaj bo krasil naselje le nekaj dni, potem ga bodo gasilci prodali za les, izkupiček pa je namenjen nakupu nove motorne brizgalne. Zanj so zbirali že med vaščani in redki so bili, ki so pomoč odklonili. V bla-

gajni imajo gasilci že več kot 8.000 din zbranih prispevkov občanov, okoli 12.000 din pa je denarja od raznih podjetij in občinske gasilske zveze, ki so podprli gradsko akcijo. Motorka je že naročena in upajo, da jo bo vas dobila za krajevni praznik. Nakup nove brizgalne je Gradcu zares potreben, saj je stara ročna brizgalna že muzejski predmet. Stara je 43 let, kupljena je bila med prvimi v metliški občini in je svoje že preživela. Večkrat so jo popravljali, uporabna je še danes, vendar zanesljiva ni več. Skupna akcija gasilcev in vasi bo le pomagala dotrajniti motorki k zaslužnemu pokoju.

SPREHOD PO METLIKI

15. maja bo v Metliki tekmovanje ekip prve pomoči. Nastopile bodo ekipe treh podjetij: tovarne BETI, podjetja KOMET in zadruge ter ekipi krajevnih organizacij RK s Suhorja in Dobravica.

GASILSKI PIONIRJI IZ CRNOMELJA so pred nedavnim obiskali Metliko in si ogledali Slovenski gasilski muzej v tukajšnjem gradu. Bili so prijetno presenečeni nad bogatim gradivom, hkrati pa so dobili nazoren pregled skozi zgodovino gasilstva na Slovenskem.

V DOMU UPOKOJENCEV V METLIKI so imeli pred kratkim lep tovariški večer, na katerem so se oskrbovanci in vodstvo doma poslo-vili od Ivana Kobšeta, ki se je naslednji dan poročil in se po 54 letih spet vrnil v rodne Maline. Kobše, po domače Godčev Janez, ima za sabo zanimivo življenje, saj je kot vojak doživel judenburški upor, služboval kot orožnik in občinski uslužbenec po raznih krajih Jugoslavije. Zdjaj bo po enoletnem bivanju v Domu upoko-jencev užival pokoj v prijazni podgorjanski vasi.

METLIČAN FERI ZALOKAR je 1. maja v krogu svojih prijateljev in znancev praznoval 50-letnico rojstva. Med zadnjo vojno je bil kot dijak interniran v Gonarsu in Trevisu, po kapitulaciji Italije pa je bil v 15. belokranjski brigadi in je v nje-

nih vrstah dočkal osvoboditev. Vsa povojna leta je služboval v Celju in Ljubljani, zdaj pa je direktor račun-skega sektorja Agrotehnike v Ljubljani. Še na mnoga leta, tovariš Zalo-kar!

ZNANI METLIŠKI UPOKOJE-NEC IVAN DROBNIČ je v petek, 7. maja, stopil v svoje 88. leto. Verjetno ne bi bil ta osebni jubilej kaj posebnega, če ne bi vedeli, da Ivan Drobnič, ki je kot bivši vodja zemljiške knjige znan skoraj po vsej Beli krajini, še vedno z vso svežostjo in odgovornostjo opravlja službo honorarnega arhivarja v Belokranjskem muzeju. Prijubljenemu Metličanu naše najboljše želje!

PODRUŽNICA DRUŠTVA UPOKOJENCEV v Metliki bo imela v nedeljo, 16. maja dopoldne, v metliški kino dvorani svojo redno letno konferenco. Člani bodo razpravljali o poročilih in tekočih zadevah, pogovorili pa se bodo tudi o bližnjem izletu po Dolenjskem. Metliški upoko-jenci bodo takrat obiskali Sent-jernej, Pleterje, Brežice, Cateške Toplice in Krško. Cena za ta lepi in hkrati poučni izlet bo 30 dinarjev. V juniju namerava podružnica za svoje člane organizirati še izlet v Bosno.

V METLIKI STA UMRLE: Ana Jurajevič iz Drašič, stara 73 let, in Terezija Plut iz Drašič, stara 61 let.

metliški tednik

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 14. maja – Bonifacij
Sobota, 15. maja – Zofija
Nedelja, 16. maja – Janez
Ponedeljek, 17. maja – Moja
Torek, 18. maja – Srečo
Sreda, 19. maja – Celestin
Četrtek, 20. maja – Bernard

KINIO

BREŽICE: 16. in 17. 5. ameriški barvni film „Alarm satelit 02“. 18. in 19. 5. ameriški barvni film „Ohramba obtožuje“.
CRNOMELJ: Od 14. do 16. 5. francosko-italijanski barvni film „Z“. 18. 5. mehiški barvni film „Srebrna maska“.
KOSTANJEVICA: 15. 5. španski film „Proces ene zvezde“.
KRŠKO: 15. in 16. 5. ameriški barvni film „Tajna vojna Harry Frigga“. 19. in 20. 5. švedski film „Jaz – ljubimec“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM ZENSKO za 8-urno varstvo 5 mesecev stare deklice, najraje na mojem domu. Po potrebi zagotovljen prevoz. Martin Janc, Mestne njeve 9, Novo mesto.
SPREJMEM več vajencev v uk. Začetna plača 500 din. Soboslikarstvo in pleskarstvo Ivan Bobič, Irča vas 65, Novo mesto.
STALNO ali sezonsko zaposlitev nudimo v planinskih postojankah kuharicam, servirkam in gospodinjskim pomočnicam. Pismene ponudbe dostavite Planinskemu društvu Ljubljana-matica, 61001, Ljubljana, p. p. 320.
GOSTILNA SENICA na Senovem sprejme pridna in pošena dekleta za delo v kuhinji in strežbi. Zadežena osemlotka, ni pa obvezna. Plača ugodna. Nastop službe 1. junija 1971 ali po dogovoru.
ISCEM pečarja, ki bi mi položil keramične ploščice v novi hiši v Trebnjem. Naslov v upravi lista (1009/71).
RESTAVRACIJA V AVSTRIJI išče dekle ali ženo (starost od 18 do 40 let) za pomožna kuhinjska dela. Znanje jezika ni nujno. Nastop službe takoj. Naslov pošljite uredništvu Dolenjskega lista (1010/71).
ISCEM FANTA ali dekle od 16 let naprej za pomoč na kmetiji. Preskrbam tudi službo, po njej pa bi pomagal meni. Nastop takoj. Marija Kostanjevec, Dolnja Nemška vas 19, Trebnje.

STANOVANJA

DVE DEKLETI iščeta opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (974/71).

Motorna vozila

MOPED poceni prodam. Ogled popoldan. Suštarič, Milana Majcna 12, Novo mesto.
PRODAM karambolirano Skodo 100 L, letnik 1970, Mrvar, Trdinova 50, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750. Milenkovič, Jerebova 16, Novo mesto.
PRODAM tovorni avto (3 t) Diesel Perkins s štiricilindrskim motorjem. Naslov v upravi lista (977/71).
PRODAM AVTO Fiat 615 Diesel, poltovorni, v voznem stanju, in stružnico – dolžina 1,50 v brezhibnem stanju, zelo primerno za kovinostroženje in kovaška dela. Naslov Ivan Gorenc, 68297 Sentjanž 16.
PRODAM odlično ohranjen fiat 125, letnik 1968. Silvester Mihelič, Crnomelj.
PRODAM poltovorni volkswagen sive barve, letnik 1961, v brezhibnem stanju. Ogled vsak dan. Zvonko Berstovšek, Brezina 92, Brežice.
PRODAM traktor Ferguson 35 KM. Naslov v upravi lista (997/71).
PO ZELO UGODNI CENI prodam avto DKW KURIR 1250 kg, TAM 2000 in OM 4 tone TIGORTE. Naslov v upravi lista (1001/71).

PRODAM

PRODAM pohištvo za dnevno sobo. Ogled vsak dan od 15. ure dalje.

METLIKA: Od 14. do 16. 5. ameriški barvni film „Huroji Gvadal kanala“. Od 14. do 16. 5. ameriški barvni film „Lavrence Arabški“. 19. in 20. 5. ameriški barvni film „Bostonski davitelj“.
MIRNA: 15. in 16. 5. ameriški barvni film „Upor Apačev“.
Mirna: 22. in 23. 5. angleški barvni film „Meja v plamenu“.
MOKRONOG: 15. in 16. 5. nemški barvni film „Navihanci iz prve klopi“.

NOVO MESTO: Od 14. do 16. 5. italijanski barvni film „Che Guevara“. 17. in 18. 5. ameriški barvni film „Oropaj svojega bližnjega“. 19. in 20. 5. francoski barvni film „Malenkosti, ki naredijo življenje“.
RIBNICA: 15. in 16. 5. ameriški barvni film „Dan nevarnega orožja“.
SEVNICA: 15. in 16. 5. ameriški film „Sok“. 19. 5. italijansko-francoski film „Kot sova podnevi“.
SODRAŽICA: 15. in 16. 5. ameriški film „Alarm v Firecreeku“.
SENTJERNEJ: 15. in 16. 5. „Ljubljene v senci piramid“.
TREBNJE: 15. in 16. 5. ameriški barvni pustolovski film „Po sledi sokola“. 19. 5. španski barvni zabavni film „Marisol potuje v Rio“.

KUPIM

KUPIM dobro ohranjen študilnik Gorenje. Naslov v upravi lista (998/71).
KUPIM HIŠO ali stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (962/71).
POCENI PRODAM hišo z gospodarskim poslopljem, nekaj gozda, travnika in orne zemlje v bližini postaje Tržišče. Kaplja vas 1, Tržišče. Pojasnila pri Malusu, gostilna Tržišče.
PRODAM VINOGRAD (10 arov) v Kamenski gori pri Hmeljniku. Jože Globokar, Globočdol 2, Mirna peč.
V SUPETRU NA BRACU prodam dve enonadstropni zgradbi s 36 ležišči. Površina zemlje 1900 kv. m, do plaže 50 metrov. Cena 650.000 din. Pismo se oglašite: Ivan Mikulec, 41000 Zagreb, Crnomercec 30.

POSEST

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopljem in vrhom prodam Franc Pavkovič, Žlebič 8, 61310 Ribnica na Dolenjskem.
KUPIM HIŠO ali stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (962/71).
POCENI PRODAM hišo z gospodarskim poslopljem, nekaj gozda,

RAZNO

V NAJEM VZAMEM dobro vpeljano gostilno na Dolenjskem. Ponudbe pod „Dobra gostilna“.
ODDAM lokal (delavnico) s pritlikalnimi in opremljeno sobo. Krevl, Partizanska 19, Novo mesto.
DENARNICO z večjo vsoto mark, izgubljeno v stranišću hotela Metropol, prosim vrniti na naslov: Jože Banič, Zajčji vrh 9, Stopiče. Poštenemu najditelju dam za nagrado 1000 mark. Sem brez strelca in sem s tem denarjem hotel graditi hišo.
POROČNI PRSTANI! – K moderni obleki – sodoben nakit! Dobite ga po naročilu ali izbiri pri zlatarju v Ljubljani, Gospoška 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
ODDAM košnjo sena na stoječem. Franc Zupančič, Birena vas 5, Novo mesto. Oglasite se od 14. ure dalje.

ČESTITKE

Zofiji Uluc iz Erkenbrechtsweicha v Zah. Nemčiji želi vse najboljše in najlepše za njen bližnji praznik družina Grill. Lep pozdrav tudi ostalim domačim.

Dragemu možu, očetu in sinu Stanku Štuberju iz Brezovice, Suhor pri Metliki, želimo za njegov 40. rojstni dan vse najlepše: žena Pepca, sinova Marjan in Stanko ter mama.

Dragi mami Ivanki Makše, Dol. Dobrava 9, za 70. rojstni dan želimo, da bi ostala še naprej srečna in zdrava med nami. Sinovi Jože in Tone z družinama ter Lojze, hčerke Justa in Ani z družinama, Ivanka z Brankom ter Lojzka, posebno pa mala Nataša.

Dragemu in dobremu možu, očetu Niku Badovincu s Suhorja 9 pri Metliki za 80. rojstni dan vse najlepše in najboljše ter obilo zdravja želijo žena Angela, hčerka Mimica, sin Niko, zet Marko ter vnučki Davor in mali Nikica.

Ljubemu sinu in bratu Tonetu Medvedčku, ki živi v Kanadi, želimo za 21. rojstni dan in god, da bi mu bog naklonil še mnogo let – očka, mamica, brata Lojze, Martine, sestra Ivanka in stara mama. Družino Jordanovo pa lepo pozdravljamo, pridružujejo se sorodniki.

Dragomiru Črničju iz Crnomlja za uspešno opravljeno diplomsko za strojnega inženirja čestitajo starši in sestre z družino.

Dragemu bratu Francetu in njegovi ženi Anici Rifelj iz Zdinje vasi 12 pri Otočcu za 15-letnico skupnega življenja iskreno čestitamo in jima želimo še mnogo let. Sestre: Marija, Anica, Rezka in Pepca.

Mikličevima očetu in mami iz Razbor 15 pri Čatežu želimo za 25. obletnico poroke še mnogo let skupnega življenja – otroci.

PREKLICI

Podpisana Terezija Zvegljč iz Čanja 38 preklicujem žaljive besede, ki sem jih pisala o družini Trpinc iz Klada, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
Podpisana Ivanka Kočevar iz Gradca 22 preklicujem kot neresnične besede, ki sem jih izrekla dne 9. 4. 1971 Alojzu Jakobčičju o njegovi bivši ženi Anici Jakobčičji, šivilji iz Gradca 22, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
Alojz Marinč, Kremen 31, Krško, preklicujem žaljivki, ki sem jih izrekal zoper Riharda Vevarja dne 11. 2. 1971 na Kremenu, ker so neresnične, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.
Adolf Lukek, Rakovnik 17, Šenturpet, prepovedujem hojo otrok, pačo kokiši in odmetavanje smeti po moji parceli pri blokkih v Slovenski vasi. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.
Franc Blažič, Vel. Slatnik 5, Novo mesto, prepovedujem hojo in pačo kokiši po moji njeni pri Kamnu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivan Kavran, Zilje 41, Vinica pri Crnomlju, opozarjam, da moja žena Dragotina Kavran ni upravičena prodajati premičnin, ker je vse skupna last, ter da ne bom plačnik njenih dolgov.

Janez Šmalc, Podturn 50, Dol. Toplice, preklicujem vse besede, ki sem jih izrekel Francu Markoviču s Podturna 33. ker so neresnične, in se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Milan Predovič, Gradac 12, preklicujem neresnične besede, ki sem jih govoril o svoji ženi in njenih starših pred družinama Dim in F. Kovačič.

Antonija Kapler, Gorenja vas 2, Šmarjeta, prepovedujem pačo kokiši po moji parceli pri Sv. Jožefu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisana Marija Ueman iz Gabrja 106 obžalujem, da sem razžalila Franceta Medleta, upokojenca, Paderskičeva 26, Novo mesto. Zavežem se, da bom pustila v bodoče popolnoma v miru njega in družino njegovega brata Martina Medleta iz Gabrja 73, ter se mu zahvaljujem, da je umaknil zasebno tožbo.

Mihela Ilič, Regerca vas 23, opozarjam vse, da nisem plačnica dolgov mojega moža Milorada Iliča.

OBVESTILA

GASILSKO DRUŠTVO DOBRNIC bo slovesno prejelo dne 16. maja 1971 nov gasilski avtomobil, zato v ljudno vabimo vse prijatelje gasilstva ter darovalce, ki so z nami sodelovali, na proslavo, ki bo v Dobrnicu ob 13. uri. Za veselje razpoloženo bo igral trio Henček s humoristom Koblekom. Obenem se prav lepo zahvaljujemo vsem darovalcem, ki so nam pomagali pri nabavi novega gasilskega avtomobila!

V VALILNICI na Senovem lahko dobite vsako sredo enodnevnne piščance po znižani ceni 2 din; bele težke, rjave in črne. Priporoča se Mijo Gunjilac, Senovo 72.

NOVO: praktične čestke za čiščenje radiatorjev in vse čestkarske usluge nudi: Ščetarstvo Armič, Tržaška 52, Ljubljana.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5. Odprt: od 6. do 18. ure.

VSE VRSTE PREVOZOV s kombijem opravim po konkurenčni ceni. Jože Zupan, Pečice 27, Podstreda.

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA v Ljubljani organizira posvetovanje s predstavniki delovnih organizacij o sistemu IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH po dopisni metodi po razporedi:

10. maja 1971 ob 7.30: Vrhnika – sejna soba občinske skupščine Vrhnika; 10.30: Cerknica – občinska stavba Cerknica; 13. uri: Postojna – sejna dvorana obč. sind. sveta; 8. uri: Celje – Laško, Sentjur pri Celju – SPO; 10.30: Slovenske Konjice – DU v Domu kulture; 12.30: Slov. Bistrica – občinska skupščina – črna sejna soba.

11. maja 1971 ob 9. uri: Maribor (Lenart) – Dom družbenih organizacij; 12.30: Murska Sobota (Gor. Radgona, Ljutomer, Lendava) – občinska skupščina.

13. maja 1971 ob 7.30: Skofja Loka – Dom ZB; 10. uri: Kranj (Tržič) – Delavski dom; 13. uri: Jesenice (Radovljica) – konf. soba občinske skupščine Jesenice; 9. uri: Šmarje pri Ješah – občinska skupščina Šmarje pri Ješah; 12. uri: Ptuj (Ormož) – delovni klub F. Kromberger.

17. maja 1971 ob 8. uri: Zalec – sejna soba ODPO (stavba za banko); 10. uri: Mozirje – sejna dvorana občine Mozirje; 12.30: Velenje – občinska skupščina Velenje – sejna soba 28.

18. maja 1971 ob 7.30: Ajdovščina – Dom armije; 10. uri: Nova Gorica – sejna dvorana družb.-pol. org.; 13. uri: Sežana – občinski sindikalni svet; 10. uri: Slovenj Gradec (Ravne, Dravograd, Radlje) – občinska skupščina Slovenj Gradec.

19. maja 1971 ob 8. uri: Idrija – občinski sindikalni svet; 12. uri: Tolmin – mala dvorana družb.-pol. organizacij.

20. maja 1971 ob 8. uri: Trebnje – prostori DU; 10. uri: Novo mesto – občinski sindikalni svet; 12.30: Črnomelj (Metlika) – obč. komite ZK.

21. maja 1971 ob 7.30: Zagorje – občinski sindikalni svet; 10. urc: Trbovlje – Dom družbenih organizacij; 13. uri: Hrastnik – občinska konferenca SZDL; 8. uri: Kočevje – sejna dvorana komiteja; 10.30: Ribnica – sejna dvorana občinske skupščine; 13. uri: Grosuplje – Zadržni dom.

24. maja 1971 ob 9. uri: Domžale – Dvorana občinske skupščine; 12. uri: Kamnik – občinska skupščina Kamnik.

26. maja 1971 ob 9. uri in 12. uri: Ljubljana – Tehniška elektro Sola, soba 218.

27. maja 1971 ob 8. uri: Sevnica – klubski prostor TVD Partizan; 11. uri: Krško – predavalnica DU v stavbi soc. zavoda; 13. uri: Brežice – sejna soba družbenih organizacij.

28. maja 1971 ob 9. uri: Koper – DU Ivan Regent; 13. uri: Ilirska Bistrica – mala dvorana Doma družbenih organizacij.

Na ta posvet vabimo tudi tiste, ki do navedenega datuma ne bodo prejeli naših priporočil.

Dopisna delavska univerza, Ljubljana, Parmova 39, telefon 312-141.

ZAHVALA

Ob prezgodnji tragični izgubi ljubega, nadvse dobrega sina, brata in strica

JANEZA ANDOLJŠKA iz Hrovače 56 pri Ribnici

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje v težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo Jožetu Mrharju, šefu Koppeberg Migl KG Ottenbrauu iz Nemčije ter častiti duhovščini. Še enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej priskrba hvala.

Zalujoči: oče, mama, brat Pavel z družino, sestra Marija z družino in vse drugo sorodstvo

Po dolgi in mučni boleznini nas je v 82. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama in prababica, teta

JOŽEFA MEŽNARŠIČ iz Prečne

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebno zahvala smo dolžni sosedom, osebnj Zdravstvenega doma Novo mesto, podjetju Hmeljnik in gospodu župniku za obred.

Zalujoči: mož Tone, sin Tone z družino, hčerki Mimi in Pepca z družinama in drugo sorodstvo

Ob boleči in prerani izgubi naše nadvse ljubljene in nepozabne hčerke

MARJANCE SKUBIČ iz Gor. Kamenc 15.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, še posebno sosedom in gospodu župniku in vsem tistim, ki so jo spremlili do preranega groba.

Zalujoča: mamica in ata

Zahvaljujemo se zdravnikom in strežnikom osebnj splošne bolnice Novo mesto – otroški oddelek za pomoč in skrb, ki so jo nudili mojemu sinu Branku Prešernu.

Ob smrti našega dragega očeta

ANTONA PERPARJA iz Korit

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gasilski četi iz Dobrničja za spremstvo, tov. Jeričju za posvilo besede in gospodu deknanu za pogrebni obred.

Zalujoča družina Perpar

Ob boleči in prezgodnji izgubi naše ljube mame in stare mame

MARIJE GUSTIN, roj. NEMANIČ iz Trnova

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, jo v tako velikem številu zadnji spremlili ter ji posuli prerani grob s cvetjem. Prav lepa hvala zdravniškemu in strežnemu osebnj internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto, zlasti dr. Starcu. Posebna zahvala organizaciji ZB Lokvica, IMV Suhor, „Opremi“ – Izola za podarjene vence, gospodu župniku za spremstvo ter tovariščici Bajkovi za ganljive besede. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: sinovi: Martin z družino, Tone in Jože, ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega očeta, starega očeta, brata in strica

Antona Štiha z Vrhnja pri Trzinu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu darovali cvetje, vence, sočustvovali z nami in ga spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvala dr. Levstiku za trud, da bi ga ohranil pri življenju, kakor tudi Ivanu Mirtu za hitro pomoč. Zahvala govorniku za občutene posvilo besede, gospodu župniku za obred in govor v cerkvi. Hvala sosedom za vso pomoč.

Zalujoči otroci: Jože, Terezija, Marija, Tone, Fani, Anica z družinami in drugo sorodstvo.

Ob izgubi naše nepozabne in dobre mame, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE MEDVEŠEK iz Kalisevca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, darovalcem vencev in cvetja, vaščanom ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in jo v tako lepem številu spremlili na zadnji poti. Še posebna hvala dr. Malavašičju za zdravniško oskrbo, pevcem ter duhovniku za spremstvo na zadnji poti in posvilo besede. Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: otroci z družinami, sestra, brata in drugo sorodstvo

V spomin blagopokojne Angele Bučar iz Kostanjevice daruje Emilija Fon za sklad „Lačni otrok“ 100 din.

Po težki boleznini nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE MOHAR

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v težkih dneh njegove boleznini in smrti stali ob strani in nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, kolektivoma KRKE in IMV, vsem prijateljem, znancem in sosedom, posebno pa domačemu župniku ter gospodu kaplanu Pogačarju za posvilo besede.

Zalujoči: žena Pepca, sinovi Jože, Tone in Stanko z družinami, hčerki Joži in Eli, brat Janez, sestri Ana in Francka ter ostalo sorodstvo

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 13. MAJA: 16.00 do 16.10 – Napoved programa in poročila – 16.10 do 17.00 NAJ POP LOT – Aktualnost tedna – NOVE PLOŠČE RTB – Iz naše glasbene šole – Obvestila in reklame – 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 15. MAJA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30 do 16.40 Sobotno kramljanje – 16.40 do 17.00 – Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam – 17.00 do 17.20 Predstavitve Orkestra Dobova – 17.20 do 17.30 Za naše najmlajše: D. Kette – Pravljica o šivilji in škarjicah – 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 16. MAJA: 10.30 Domače zanimivosti – Poročila s seje občinske skupščine Krško – Razgovor z našimi delegati na kongresu samoupravljavcev v Sarajevu – Za naše kmetovalce: Veterinar svetuje – Minute z Božom Grošljem – JAVNA RAZPRAVA O USTAVNIH SPREMENBAH: Janez Pirnat – Organ federacije in politične spremembe – Obvestila, reklame in sponzorirani kinematografi – 12.30 do 14.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 18. MAJA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje s tamburaškim orkestrom iz Artič (ponovitev) – 16.15 do 17.30 Poročila – Jugo-ton vam predstavlja – Svetujemo vam – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Tedenski športni komentar – Obvestila, reklame in pregled filmov – 16.30 do 18.00 Melodije z II. festivala narodnozabavnih melodij Ptuj 70.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 16. MAJA: 10.30 – Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – Po domače z ansambлом Borisa Kovačiča – Pogovarjali smo se z vaščani iz Sentjanža – Kmetijski nasveti – 20 minut od pop-evke do popevke – Vrt in vrtičkarji – Človek in delo – Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – Zaključek oddaje.

SREDA, 19. MAJA: 16.00 Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – NAJPOPLOT – Ž ribiško palico v roki: Ribič lovi kače – Parada starih hitov – Nasveti za gospodinjstvo – Po domače (glasbena oddaja) – Zaključek oddaje.

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega očeta, starega očeta, brata in strica

Antona Štiha z Vrhnja pri Trzinu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu darovali cvetje, vence, sočustvovali z nami in ga spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvala dr. Levstiku za trud, da bi ga ohranil pri življenju, kakor tudi Ivanu Mirtu za hitro pomoč. Zahvala govorniku za občutene posvilo besede, gospodu župniku za obred in govor v cerkvi. Hvala sosedom za vso pomoč.

Zalujoči otroci: Jože, Terezija, Marija, Tone, Fani, Anica z družinami in drugo sorodstvo.

RADIO LJUBLJANA

VSAM DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 14. maja: 8.10 Opera matinea - 9.35 Slovenske narodne v raznih izvedbah - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Neda Riharšič: Trgovina s krompirjem pri nas in v svetu - 12.40 Z ansambлом Borisa Kovačiča - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.50 Ogledalo našega časa - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 Koncert moškega zbora „Lipa“ iz Litije ob 85-letnici ustanovitve - 20.30 Top-pops 13 - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 15. maja: 8.10 Glasbena matinea - 9.05 Pionirski tednik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Ludvik Strobl: Navodila vsem letošnjim pridelovalcem semen - 12.40 Poje baritonist France Langus - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Veseli zvoki z domačimi ansambli - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.45 S knjižnega trga - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 „Mladinski radijski klub“ - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 16. maja: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Velimir Andrić: „Božanski zvezek“ - 9.05 Sročanja

v studiu 14 - 10.05 Se pomnite, tovariši... Milorad Gončin: Petnajst bojnih poletov Franje Kluza - 10.25 Pesni borbe in dela - 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.50 Pogovor s poslušalci - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna - Zvonko Pavlič: Ugrabitev sence inšpektorja Brinona - 14.50 Orgle v ritmu - 15.30 Radijska igra - Roger Vailland: „Kličem Jenny Mercille“ - 16.45 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 17. maja: 8.10 Glasbena matinea - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Janez Zgajnar: Energetski vrednost voluminozne krme je zelo pomembna za gospodarnost prireje - 12.40 z melodijami Hansa Freivogla - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Maksa Kumra - 20.00 Charles Gounod: 1., 2. in 3. dejanje opere „Faust“ - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 18. maja: 8.10 Glasbena matinea - 9.35 Vaški kvintet z Božom in Miškom ter Rezikom in Sonjo - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inz. Milena Jazbec: Razvoj in redčenje plodov pri sadnem drevju - 12.40 Lepe melodije z or-

kestrom radia Svobodni Berlin - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Moj svet je glasba - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Horoskop“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V tork na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca - 20.00 Prodajalna melodij - 22.15 Večer skladatelja Bele Bartoka.

SREDA, 19. maja: 8.10 Opera matinea - 9.25 Iz glasbenih sol - glasbena sola Kamnik - 9.40 S pevčema Krunoslavom Slabincom in Gabi Novak - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inz. Živko Košir: Kaj nam prikazujejo gozdno-gospodarski načrti območij - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 20. maja: 8.10 Glasbena matinea - 9.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inz. Jelka Hočevnar: Najpogostejše napake pri uporabi herbicidov na njivah - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... - 14.45 „Me-hurčki“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Iz kasnetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška - 20.00 Cetrtekove večer domačih pesmi in napevov - 21.40 Glasbeni nokturmo - 22.15 Iz opusa Wernerja Egka.

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

vabi vse delovne organizacije in občane, da svoje devizno poslovanje, ki so ga doslej opravljali preko Narodne banke Jugoslavije, v prihodnje poverijo poslovnim enotam JUGOBANKE

Ljubljana, Titova 32

Ljubljana, Celovška 106

Celje, Titov trg 7

JUGOBANKA si je z dolgoletnim poslovanjem pri

- odkupu in prodaji valut, čekov in kreditnih pisem v tujih valutah,
- posredovanju vseh vrst plačil s tujino (nakazila, inkaso, akreditivi) za občane in delovne organizacije in
- vnovčevanju poslovnih in zasebnih vrednostnih papirjev v poslih s tujino

pridobila bogate izkušnje in ugled pri tujih bankah.

VSE NAM ZAUPANE VLOGE BOMO IZVRŠILI Z VSO POZORNOSTJO!

JUGOBANKA

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 16. 5.

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 Po domače z ansambli Koštrnj, Salej in Gorenjci (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matinea: Pika Nogavička, Skrivnosti živali (Lj) - 11.45 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 12.35 TV kašpot (do 12.55) (Lj) - Sportno popoldne - 18.05 Dečki iz Pavlove ulice - madžarski film (Lj) - 19.45 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zabavno glasbena oddaja (Lj) - 21.35 Videofon (Zg) - 21.50 Sportni pregled (JRT) - 22.20 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 17. 5.

9.05 Odrta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - pono-

vitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.40 Tobija - II. del (JRT - Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Ljudje v soseski (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Maksimeter - zabavno glasbena oddaja (Bgd) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Inšpektor - film iz serije VOS (Lj) - 21.25 Ustavna razprava (Lj) - 21.45 Pariški mozaik: Pariško - razglednice (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

TOREK, 18. 5.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 E. Peroci: Nina in Ivo - II. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) -

18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Slovenski top-pops: Skozi 25 let, 4. oddaja (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Roboti - I. del (Lj) - 19.30 Starši in otroci (Lj) - 19.40 Pet minut za boljši jezik (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Film meseca: Mladi Toerless - zahodnonemški film (Lj) - 22.00 Nokturno: Izbor Bartokovih violinskih duetov (Lj) - 22.15 Poročila (Lj) - 22.20 Balkansko prvenstvo v odbojki - Jugoslavija - Romunija (Lj) - 22.50 Napoved sporeda (Lj)

SREDA, 19. 5.

8.15 TV v šoli (Zg) - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bgd) - 17.45 Pika Nogavička - švedski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Glasbena oddaja (Bgd) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Naš ekran (Lj) - 19.25 Atene: Nogometni finale za pokal prvakov: Chelsea: Real (Madrid) (EVR) - V odmoru TV dnevnik (Lj) - 21.15 Propagandna oddaja (Lj) - 21.20 Wolf Ferrari: Prebrisana vdova - I. del (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

CETRTEK, 20. 5.

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 17.40 Veseli tobogan - Rudlje ob Dravi II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Skrivnosti živali - serijski film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 L. Pirandello: Moj svet - nadaljevanka (Lj) - 400 let slovenske glasbe (Karl Pahor) (Lj) - Mednarodni atletski miting Alpe Adria (Lj) - Poročila (Lj)

PETEK, 21. 5.

9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.30 Vija vaja ringa-voja (Levstik) (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Glasbena oddaja (Bgd) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Gospa Curie - ameriški film (Lj) - 22.35 Liga pevcev - posnetek (Lj) - Poročila (Lj)

SOBOTA, 22. 5.

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 14.50 Wembley: Nogomet Anglija: Škotska, prenos v barvah (EVR) - 17.30 Obzornik (Lj) - 17.45 Andrejev zaklad - poljski ples (Lj) - 18.15 Plus 5 - mladinski quiz TV Sarajevo (Sar) - 19.15 Mozaik (Lj) - 19.20 S kamero po svetu: Vzpon na Trolind (Lj) - 19.45 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Beograjska pomlad - prenos festivala zabavnih melodij (Bgd) - 22.05 Nepremagljivi - serijski film (Lj) - 22.55 TV kašpot (Lj) - 23.15 Poročila (Lj) - 23.35 Beograjska pomlad - nadaljevanje (Bgd) - 24.00 Napoved sporeda (Lj)

trajno
goreča
peč

KAMIN EMO 5

5000 kcal/h

za

VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH PREMGOV

bonboni

VISOKI C

vodijo

v kvaliteti

in

nagrajujejo

Visoki C bonboni z dodatkom vitamina C utrjujejo vaše zdravje.

Njihova posebnost je tudi sodobna in higienska embalaža. Zbiralec značk tudi nagradujejo! Kdor pošlje pet praznih vrečk bonbonov visoki C in sestavi iz sedmih kuponov, ki bodo objavljeni v

DOLENJSKEM LISTU

besedo VISOKI C ter vse skupaj pošlje v propagandno službo Zito Ljubljana, dobi brez žrebanja kolekcijo petih značk.

nagrada-visoki c

Kombinat
Zito,
Ljubljana,
Smartinska 131
(nagrada -
Visoki C)

Oče Janez je zašil marsikateri partizanski čevelj

Janez Zbačnik je služil kruh ne le doma, ampak tudi v Ameriki in Franciji — Oba zakonca sta med vojno pomagala partizanom

Zlatoporočnica Angela in Janez Zbačnik iz Loskega potoka s svojimi otroki ob 50-letnici njune poroke. (Foto: Drago Mohar)

1. maja sta praznovala 50-letnico skupnega zakonskega življenja Angela in Janez Zbačnik iz Travnika v Loskem potoku. Zlatoporočencu Janezu Zbačniku je 80 let, njegovi ženi Angeli pa 71 let. Sta še čila in zdrava. V srednem zakonu se jima je rodilo devetero otrok, od teh je osem še živih. Imata tudi že devet vnukov in dva pravnuka.

1943. Ena izmed hčera pa je bila partizanska učiteljica. Janez in Angela Zbačnik sta z vsem, kar sta premogla, pomagala partizanom. Oče Janez je zašil prenekateri partizanski čevelj. Danes uživa zasluženi pokoj. Njemu in njegovi ženi želimo vse najboljše, predvsem pa trdnega zdravlja in sreče v družinskem krogu. K. O.

»Kjer je dim, je tudi ogenj«

Tone Plut, ravnatelj na osnovni šoli Martina Kotarja v Sentjerneju, si je v dolgih letih prosvetnega dela nabral obilo pedagoških izkušenj. Ker strokovnjaki zagotavljajo, da bo letošnja jesen pihal drugačen veter v naši šoli, smo hoteli od priznane pedagoškega delavca zvedeti tudi njegovo mnenje. Tovariš Plut je povedal, da je v tej smeri bilo precej nareje-

„Veliko lahko naredimo že v šoli. Pri večini predavanj gre učitelji preveč v podrobnosti, mislim, da ne bi škodovalo malo več poenostavljanja. Premalo je praktičnega usposabljanja učencev za življenje. Saj vsi vemo, da ne bomo vzgojili vsevedov! Poleg tega je treba spremeniti predmetnik, na osnovi tega pa tudi učni program.“

— Kaj prosvetni delavci do sedaj niste imeli možnosti nekatere stvari poenostaviti?

„Prosvetni delavci se preveč držimo učnega načrta. Ne vemo, kaj bi vrgli ven, da ne bi škodovalo. Morda smo tudi premalo ocenjevali sposobnosti vsakega posameznika. Nekdo lahko zna več, drugi pa manj, vendar je v obeh primerih znanje zadovoljivo. Morda bo tudi v takih primerih novi učni program pomagal.“

— Kdo pa sodeluje pri novem učnem načrtu?

„Anketiranih je bilo več kot tisoč praktikov, ki so povedali svoje mnenje. No, če bodo upoštevali vsaj malo tega, potem se res mora obrniti na bolje. Vseeno se bojim, da bodo spet prevladali stari teoretiki, ki bodo v predmetnike navlekli vse mogoče, kar pa bo spet slo na škodo novega in sodobnejšega v naši šoli.“

— Kaj pa učni pripomočki?

„Ostali so precej pred nami. Naših učbenikov ni. Mi se večkrat zatečemo v Zagreb, kjer se dobi vse, potem pa prilagodimo našim potrebam. Menim, da smo pri nas vse preveč kritični, saj že vsako zamisel v kati zatreemo. Brez sodobnih učnih pripomočkov pa se danes res ne da več učiti. V veliko pomoč so lahko učiteljem kot tudi učencem.“

— Kaj bi vi naredili, da bi se obremenitev zmanjšala?

nega, vendar da veliko grmenja se ne pomeni, da bo tudi deževalo. Vseeno smo mnenja, da kjer je ogenj je tudi dim.

— Kako gledate na sedanjno obremenjenost otrok v osnovni šoli?

„Otroci so preveč zaposleni. Če upoštevamo čas, ki ga preživijo v šoli, in tistega, ki ga porabijo za izvenšolske dejavnosti, jim skoraj nič prostega časa ne ostane za učenje, da o igri sploh ne govorimo. Če vse te ure seštejemo, ugotovimo, da so učenci bolj ohromljeni kot ostali ljudje, ki imajo 42-urni teden. Vendar mlado telo ni sposobno prenesti takšnega bremena, zato se ne smemo čuditi, da so nekateri postali že malodušni.“

— Kaj bi vi naredili, da bi se obremenitev zmanjšala?

Oče Janez in mati Angela sta se morala vse življenje trdo boriti za obstoj. Janez Zbačnik se je izučil za čevljarja. To obrt je s krajšimi predelki opravljal vse življenje in še sedaj kdaj pa kdaj prime za šilo in kopito.

Njegova mladost je bila grenka. Bil je najstarejši otrok v družini, zato so mu nalagali največ bremen. Ko mu je bilo 22 let, je odšel v ZDA, kjer si je služil kruh v rudnikih Pensilvanije, gozdovih Vestvintije in v fabrikah Clevelanda.

Po prvi svetovni vojni se je vrnil domov in se 1921 poročil. S prihranki si je uredil domačijo. Spet se je oprijel čevljarstva in vestno skrbel za družino. Življenje je bilo težko, ker obrt ni dosti nosila, družina pa je naraščala. Zato se je 1937 ponovno odpravil v svet, tokrat v Francijo, kjer je ostal, dokler se niso začeli zbirati črni oblaki hitlerizma.

Oče in mati Zbačnik sta bila vedno napredna. Fašisti so jima že oktobra 1941 ob partizanskem napadu na Lož požgali hišo. Zbačnikova družina je še bolj zagrabila za delo za NOV. Dva sinova, ki sta danes višja oficirja, sta odšla v partizane; prvi 1942, drugi pa spomladi

Znani pevec Ivica Serfezi, ki mu pravijo „zlati fant“, je bil izredno navdušen, ko je gledal film „Kdor poje, slabega ne misli“. Posebno ga je prevzela pesem, ki sta jo pela Mirjana Bohanec in Relja Bašić. Pred kratkim je posnel tudi to predvojno pesem iz filma Isaka Dunajevskega „Pastir Kostja“. Pravijo, da je pesem zbudila izredno zanimanje in bo verjetno Serfezi imel spet eno zlato ploščo več. Trditev, da je vse, česar se Serfezi dotakne, zlato, bo verjetno kar držalo!

Hiša odkriva zgodovino

Na Roški cesti v Kočevju je na stavbi nekdanje Braunejeve gostilne razločno videti italijanski in nemški napis za gostilno, se pravi TRATTORIA in GASTHAUS. Vendar pa to še ni tisti pravi prispevek k odkrivanju 500-letnice zgodovine mesta Kočevje.

Nekateri zgodovinarji namreč pričakujejo, da je pod to firmo še francoski napis, če ne celo turški. Francozi so bili namreč v Kočevju za

Ko so nebo zakrili padalci, so se vojaki teritorialnih enot spopadli z njimi in jih že v zraku onemogočili. Na sliki: zgoraj padalski desant, spodaj teritorialci iz Novega mesta čakajo na padalce. (Foto: S. Dokl)

Napadalci so se spustili izpod neba

Sovražnik je napadel letališče v Cerkljah — Pričakala ga je organizirana obramba pripadnikov JLA in teritorialnih enot — Vaja uspela

Tri dni so vojaki polkovnikov Nagodeta in Jordana ter teritorialnih enot iz Krškega, Brežic in Novega mesta sodelovali v skupnih pripravah obrambe letališča v Cerkljah. Letališče je bilo napadeno iz zraka, napadla so ga letala, padalci in helikopterske enote. Ura trenutka je napočila v nedeljo, 9. maja, nekaj po 4. uri zjutraj.

Leskovcu, toda oživil so grmiči, povsod so nepovabljeni goste čakali teritorialci.

Vojaška vaja je v celoti izredno uspela. Vojaki in teritorialci so se dobro znašli. Sodelovali so, kot da bi se že dolgo poznali in skupaj vadili. S. DOKL

V nedeljo zjutraj je bilo nebo nad Cerkljami prekrito z redkimi prozornimi oblaki. Povsod je vladal sumljiv mir, ki ni obetal nič dobrega, smrdelo je celo po smodniku. Obramba letališča je pričakovala napadalce, ni pa vedela iz katere strani bodo udarili. Strojari so bili vsi ustrezni koraki, tako da je sovražnika čakala samo zelena livada, betonska pristajalna steza in veliko število topniških cevi protiletalske obrambe. Letala so izginila neznano kam, pozrla jih je noč.

Nekaj po 4. uri v nedeljo so po predhodnem hudem letalskem napadu na letališče nebo zakrili veliki douglasi, ki so pripeljali padalce. Izpod oblakov so se pognali padalci, ki se niso ustrašili divjega ognja, s katerim so jih pričakali branilci. Grmelo je, kot da bi se odprl pekel, redki bi živili pristali na zemlji, vse preveč cevi je bilo uperjenih v nebo.

Taktika napadalca ni uspela. V času padalskega desanta so se po dolini Krke naskrivaj pritihotapili še helikopteri, da bi branilce s posebnimi enotami napadli v hrbet. Helikopteri so se spustili ob Krki in pri

odprto nedeljo:
MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

Ameriški vesoljski strokovnjaki še vedno mrzlično raziskujejo, zakaj je Mariner 8, ki naj bi poletel proti Marsu, komaj deset minut po izstrelitvi strmoglavil v Atlantik. Doslej še niso ničesar ugotovili... edina tolažba ostane zanje še vedno le stari latinski pregovor „per aspera ad astra“ — skozi trnje do zvezd.

Neki B. K. (poudarjam: vmes je pika) je v svojem navdušenju v športnem „Delu“ v podnaslov zapisal: „Na tekmi med nogometaši Olimpije in Dinama je bilo res vse tisto, zaradi česar je ta šport tako priljubljen.“

Oprostite moji nogometni nevednosti, nisem vedel, da je bilo vse, kar sem videl in slišal, tisto, kar dela nogomet tako priljubljen pri širokih ljudskih množicah.

Nedeljsko popoldne me je po naključju zaneslo za Bežigrad, nevede med modre Dinamovce, ki so se že nekaj ur ogrevali za svoj nastop. (Taktar še nisem slutil, da bi bila lahko prav ta modra barva usodna, če ne bi v odločilnih trenutkih še sam spreminjal barve kot kačji pastir, ki se spreletava nad ločjem).

Vrli poročevalci so do minute natančno opisali, kaj se je dogajalo na zelenem polju, zato ne bi dražil vaše potrpežljivosti, berite raje, kaj je bilo na tribunah. Komaj je prvi Olimpijec pokosil

Dinamovca (zato mu je po tekmi trener Gugolj cestital za vzorno borbenost), že je glasno spregovorila tribuna in ni nehala, ko je bila tekma že zdavnaj končana.

„Ci-ga-ni! Ci-ga-ni! Ci-ga-ni!“

Zaradi petard se je razburjene kmalu uneslo, prišli so drugi dogodki.

„Oblak nema veze, Oblak nema veze...“ Svojemu Valcu so vpili: „Znerviraj ga, znerviraj ga.“ in res ga je znerviral, tako da mu je

klavno skakal kot kak klovn, vpil zdaj na enega, zdaj na drugega igralca in na sodnika.

Nenadoma se je začel zvi-jati stranski sodnik Maksimovič. Pa ga ni dajala revma, kosti mu je razbolel kamen, ki je priletel iz tabora modrih. „Prav mu je, Srb je, pa za Olimpijo navija!“ se je zadržal dolg fant z modro čepico na glavi, drugi pa so pritegnili za njim.

Stal sem med razgretimi navijači in razmišljal, kako šport združuje narode (in narodnosti). Razmišljanje pa lahko škodi, zato sem raje postal eden izmed tisocev navijačev. Le ena nevedščnost je bila, ki pa smo je pri nas vajeni: nisem mogel govoriti čisto tako, kot sem mislil. Hvalil sem Dinamo, govoril hrvaško, skratka: bil sem dinamovec od pet do glave; to naklonjenost do zagrebških žogoborcev pa mi je narekovala vroča želja, da bi prišel zdrav in cel iz objema njihovih pregrehtih prijateljev.

M. LEGAN

»Kruha in iger!«

Kdo Cigani? Mi, Slovenci. Cigani?

Odgovora ni bilo. Ve se, kdo so Cigani. Zagrebčani so nadaljevali s svojim skandinavim in šele ko je skuštrav pobič, napetih žil na vratu, vstavljal se: „Cetniki, Cetniki!“ se mi je, bistri buči, zasvetilo. Pri Olimpiji si služijo vsakdanji kruh Pejović, Kapidžić in podobni tiči.

Tedaj je med Zagrebčane usekala petarda. Ena, dve, tri. Nastal je nemir, usul se je plaz posvk, vsi so jeb... vse po spisku, Zlata naša mladina se zna izkazati tudi v seksualni revoluciji.

Oblak to vnil z udarcem, sodnik pa Ljubljančana za to ni huje kaznoval.

Takrat pa dinamovci v bes. „Udari, lomi noge!“ so v zboru svetovali svojim igralcem. Mlad fante, ki komaj ve, da je na svetu, je rotil nebo: „Mislim sem, da so se samo Srbi zarotili proti nam, zdaj pa vidim, da so se tudi Slovenci.“ Peder, peder!“ je spet drugi kričal na miličnika, ki je stal ob robu ograje in mirno motril, kaj se dogaja med gledalci, tekma pa mu je bila deveta skrb. Debel mož v modri trenirki — s slik vsem, da je to zlati Zlatko Čajkovski — je

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Cernole, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, Inž. Janez Gacnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Ljotzka Poiré, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivie.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spichal, Jožica-Tepey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 48 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vstet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicerov) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din. 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 8. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NAROV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (088) 21-227 — Nenaročenih rokov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.